

บทที่ 5

ผลการศึกษาสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งตามลุ่มน้ำต่างๆ

การประชุมจัดตั้งสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งเพื่อรองรับการทำสัญญาการซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็น ได้มีการรวบรวมกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมพบว่ามี 3 แห่ง คือ กลุ่มเกษตรกรจากสมุทรสาคร สุราษฎร์ธานี และจันทบุรี ได้มีการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าจีนจำกัด สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง จำกัด และสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี จำกัด ตามลำดับ จากนั้นได้ขยายออกในจังหวัดอื่นและจดทะเบียนเพิ่มขึ้นอีก 3 จังหวัด คือ สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกง จำกัด สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำปากพนัง จำกัด สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี จำกัด การจัดตั้งเกิดขึ้นระหว่างปี 2548 ถึง ปี 2550 ส่วนใหญ่จดทะเบียนเป็นประเภทสหกรณ์ประมง ยกเว้นสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกงจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าจีน จำกัด ก่อตั้งขึ้นวันที่ 20 ตุลาคม 2548
2. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง จำกัด ก่อตั้งขึ้นวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2549
3. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี จำกัด ก่อตั้งขึ้นวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549
4. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกง จำกัด ก่อตั้งขึ้นวันที่ 4 ตุลาคม 2549
5. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำปากพนัง จำกัด ก่อตั้งขึ้นวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2550
6. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี จำกัด ก่อตั้งขึ้นวันที่ 6 มีนาคม 2550

หลังจากนั้นสหกรณ์ทั้ง 6 แห่ง ได้มีการติดต่อและประสานการทำงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายภายใต้ชื่อ “เครือข่ายสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้ง” มีจำนวนสมาชิก 1,439 ราย พื้นที่เลี้ยงกุ้งประมาณ 20,500 ไร่ (ดังตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1
รายละเอียดของเครือข่ายสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้ง

ที่	ชื่อสหกรณ์	พื้นที่ การเลี้ยง (ไร่)	สมาชิก (คน)	จังหวัดที่ตั้ง
1.	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าจีน จำกัด	2,000	333	สมุทรสาคร
2.	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง จำกัด	3,600	126	สุราษฎร์ธานี
3.	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี จำกัด	3,000	100	จันทบุรี
4.	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกง จำกัด	5,000	675	ฉะเชิงเทรา
5.	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำปากพนัง จำกัด	2,500	115	นครศรีธรรมราช
6.	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี จำกัด	2,000	90	ประจวบคีรีขันธ์
รวม		20,500	1,439	

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยพบว่าสหกรณ์ทั้ง 6 แห่งมีประสบการณ์ในการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็น แต่ปรากฏว่ามีเพียง 3 สหกรณ์ที่สามารถส่งกุ้งได้ตามสัญญา และอีก 3 สหกรณ์มีเพียงการทำสัญญาแต่ไม่เคยส่งกุ้งให้กับบริษัทห้องเย็น การศึกษาวิจัยจึงแบ่งสหกรณ์ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สหกรณ์ที่มีการส่งกุ้งให้กับบริษัทห้องเย็นได้ตามสัญญา ประกอบด้วย สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าจีน สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง และสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี

กลุ่มที่ 2 สหกรณ์ที่ยังไม่เคยส่งกุ้งให้กับบริษัทห้องเย็นได้ตามสัญญา ประกอบด้วย สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกง สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำปากพนัง และสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี จำกัด

กลุ่มที่ 1 สหกรณ์ที่มีการส่งกุ้งให้กับบริษัทห้องเย็นได้ตามสัญญา

1. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าจีน จำกัด

ผลการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์คณะกรรมการสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ ผู้บริหารระดับสูง/เจ้าหน้าที่บริษัท ห้องเย็น ผู้บริหารระดับสูง/เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 98 คน ในประเด็นต่างๆ อาทิ การบริหารงานของสหกรณ์ การสื่อสารระหว่างคณะกรรมการสหกรณ์ การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง

รวมถึงปัจจัยสำคัญต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการทำสัญญา โดย สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งกลุ่มน้ำทำเงินเป็นแห่งแรกที่ได้จดทะเบียนก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2548 โดยใช้ชื่อและสถานที่ตั้ง ดังนี้

ชื่อ	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งกลุ่มน้ำทำเงิน จำกัด
ประเภท	สหกรณ์ประมง
ที่ตั้งสำนักงาน	เลขที่ 196/58-59 ถนนบ้านแพ้ว-พระประโทน หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแพ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 74120
ท้องที่ดำเนินงาน	จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม นครปฐม ราชบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี จันทบุรี และตราด

1.1 การดำเนินงานของสหกรณ์

1.1.1 การจัดตั้งสหกรณ์ หลังการจดทะเบียนจัดตั้งได้มีการรวบรวมสมาชิกทั่วไปชุดแรกจากชมรมผู้เลี้ยงกุ้งคุณภาพจังหวัดสมุทรสาครและกลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งในจังหวัดสมุทรสงคราม ต่อมาเพิ่มสมาชิกเพิ่มจากจังหวัดนครปฐม และราชบุรี ทำให้มีสมาชิกทั่วไปมีจำนวน 167 คน จำนวนบ่อรวม 415 บ่อ กำลังการผลิตประมาณ 1,250 ตันต่อรอบ และมีข้อกำหนดให้สมาชิกต้องถือทุนเรือนหุ้นอย่างน้อย 100 หุ้น ๆ ละ 10 บาท เป็นเงิน 1,000 บาท สำหรับกรรมการและหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ถือทุนเรือนหุ้นคนละ 1,000 หุ้น ถึง 2,000 หุ้น ๆ ละ 10 บาท เป็นเงิน 10,000 – 20,000 บาท ทุนเรือนหุ้นจำนวน 200,500 บาท

ต่อมาปี 2549 ได้มีแผนการขยายฐานสมาชิกด้วยการรับสมัครสมาชิกสมทบในจังหวัดฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด ซึ่งต่อมาได้มีการรับรองให้เป็นสมาชิกทั่วไป ทำให้มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น จำนวน 333 คน เพิ่มขึ้น 166 คน คิดเป็นร้อยละ 99.40 ทุนเรือนหุ้น 553,000 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 175.81 กำลังการผลิต 2,000 ตันต่อรอบ

เมื่อแบ่งตามที่อยู่อาศัย พบว่า สมาชิกมากที่สุดอยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร 171 คน รองลงมาคือนครปฐม 40 คน สมุทรสงคราม 27 คน ราชบุรี 18 คน พระนครศรีอยุธยา 8 คน ปราจีนบุรี 4 คน ฉะเชิงเทรา 2 คน ไม่ทราบที่อยู่แน่ชัด 63 คน

1.2.1 โครงสร้างการบริหารและรายชื่อคณะกรรมการสหกรณ์ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ที่ได้กำหนดตำแหน่งในคณะกรรมการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานสหกรณ์ รองประธานสหกรณ์ เลขานุการ เหรัญญิก และกรรมการ มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน ส่วนสายงานในการปฏิบัติงานให้ผู้จัดการสหกรณ์ เป็นผู้บริหารสหกรณ์ในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการขึ้นตรงต่อประธานสหกรณ์ โดยมีนายวิลาส สุรวงษ์ เป็นผู้จัดการสหกรณ์ มีสายบังคับบัญชาควบคุมดูแลงานในฝ่ายต่างๆ อีก 5 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงิน ฝ่ายสินเชื่อ และฝ่ายการตลาด และมีการจ้างพนักงานรวม 9 คน

สหกรณ์ฯ ได้มีการแต่งตั้งและเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการ จำนวน 3 ชุด ดังนี้
คณะกรรมการชุดที่ 1 ประกอบด้วย

1) นายภิญโญ	เกียรติภิญโญ	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2) นายล้อมเดช	จันทร์บุตร	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3) นายถาวร	บริบูรณ์ทรัพย์	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4) นายสนิท	แดงพยนต์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
5) พ.จ.อ.ณรงค์	รุ่งเรือง	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
6) นายสุภาพ	ภูประเสริฐ	ตำแหน่ง	กรรมการ
7) นายอรุณ	ขวัญไตรงค์	ตำแหน่ง	กรรมการ
8) นายลิขิต	เพ็งจันทร์	ตำแหน่ง	กรรมการ
9) นายบรรจบ	เดชคำแหง	ตำแหน่ง	กรรมการ
10) นายศุภกร	เพ็งจันทร์	ตำแหน่ง	กรรมการ
11) น.ส.กุศลิน	กวีกิจเจริญ	ตำแหน่ง	กรรมการ
12) นายสุชาติ	อ่อนสอาด	ตำแหน่ง	กรรมการ
13) นายขวัญภูวิศ	วรัทจตุพัฒน์	ตำแหน่ง	กรรมการ

การแต่งตั้งคณะกรรมการเกิดขึ้นหลังการจัดตั้งสหกรณ์เมื่อเดือนมีนาคม 2549 โดยมีกรรมการแต่ละคนเป็นตัวแทนจากของกลุ่มเกษตรกรจำนวน 8 กลุ่ม แบ่งเป็น กลุ่มที่เป็นสมาชิกทั่วไป 7 กลุ่ม และกลุ่มที่เป็นสมาชิกสมทบ 1 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีหัวหน้ากลุ่มประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 นายสนิท แดงพยนต์ เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 40 คน ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอโรงเข้ และอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มที่ 2 พ.จ.อ.ณรงค์ รุ่งเรือง เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 50 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอเมือง และอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม

กลุ่มที่ 3 นายล้อมเดช จันทรบุตร์ เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 20 คน ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มที่ 4 นายสุธี แสงอนันต์ เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 15 คน ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มที่ 5 นายอรุณ ขวัญไตรรงค์ เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 10 คน ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มที่ 6 นางสุภาวดี สุวรรณภู เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 10 คน ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอเมือง อำเภอบ้านโป่ง อำเภอบางแพ และอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

กลุ่มที่ 7 นายขวัญภูวิช วัชรจตุพัฒน์ เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 25 คน ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอบางแพ อำเภอบางเลน อำเภอสามพราน และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

กลุ่มที่ 8 นายถาวร บริบูรณ์ทรัพย์ เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่รวบรวมสมาชิกสมทบ เริ่มต้นมีสมาชิก จำนวนประมาณ 20 คน ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี และตราด

คณะกรรมการชุดที่ 2 ประกอบด้วย

1) นายภิญโญ	เกียรติภิญโญ	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2) นายลิขิต	เพ็งจันทร์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
3) นายสุภาพ	ภูประเสริฐ	ตำแหน่ง	กรรมการ
4) นายศุภกร	เพ็งจันทร์	ตำแหน่ง	กรรมการ
5) นายขวัญภูวิช	วัชรจตุพัฒน์	ตำแหน่ง	กรรมการ
6) นายบุรณัฎพิภพ	วัชรจตุพัฒน์	ตำแหน่ง	กรรมการ
7) นายนิธิศ	ภัทรกุลชัย	ตำแหน่ง	กรรมการ
8) นายประยูร	ชื่อตรง	ตำแหน่ง	กรรมการ
9) นายบำรุง	โสวานะปรีชา	ตำแหน่ง	กรรมการ
10) นายมนตรี	บริบูรณ์ทรัพย์	ตำแหน่ง	กรรมการ
11) นางพัชรา	พงษ์สำราญ	ตำแหน่ง	กรรมการ

มีการเลือกตั้ง เมื่อเดือนมีนาคม 2550 หลังเกิดความขัดแย้งระหว่าง คณะกรรมการภายใน ทำให้กรรมการส่วนหนึ่งลาออก และมีการลดจำนวนกรรมการลงเหลือ เพียง 11 คน โดยกรรมการในชุดที่ 1 ที่ไม่ได้อยู่ในกรรมการชุดที่ 2 คือ

1) นายสนิท	แดงพยนต์	หัวหน้ากลุ่ม 1
2) พ.จ.อ.ณรงค์	รุ่งเรือง	หัวหน้ากลุ่ม 2
3) นายล้อมเดช	จันทร์บุตร	หัวหน้ากลุ่ม 3
4) นายอรุณ	ขวัญไตรรงค์	หัวหน้ากลุ่ม 5
5) นายถาวร	บริบูรณ์ทรัพย์	หัวหน้ากลุ่ม 8
6) นายบรรจบ	เดชคำแหง	
7) น.ส.กุศลิน	กวีกิจเจริญ	

ทั้งนี้หัวหน้ากลุ่ม 1, 2, 3 และ 5 มีสมาชิกประมาณ 120 คน ได้ออกไปตั้ง กลุ่มหรือชมรมผู้เลี้ยงกุ้งของตนเองขึ้นมาใหม่ ส่วนหัวหน้ากลุ่ม 8 เข้าไปมีบทบาทสำคัญใน การดำเนินงานของสหกรณ์ลุ่มน้ำจันทบุรี

คณะกรรมการชุดที่ 3 ประกอบด้วย

1) นายสนิท	แดงพยนต์	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2) นายอรุณ	ขวัญไตรรงค์	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3) น.ส.กุศลิน	กวีกิจเจริญ	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4) นายลิขิต	เพ็งจันทร์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
5) พ.จ.อ.ณรงค์	รุ่งเรือง	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
6) นายสุภาพ	ภูประเสริฐ	ตำแหน่ง	กรรมการ
7) นายศุภกร	เพ็งจันทร์	ตำแหน่ง	กรรมการ
8) นายภิญโญ	เกียรติภิญโญ	ตำแหน่ง	กรรมการ
9) นายขวัญภูวิศ	วิฑูรย์พัฒน์	ตำแหน่ง	กรรมการ
10) นายบุรณพิภพ	วิฑูรย์พัฒน์	ตำแหน่ง	กรรมการ
11) นายสุภาพ	ภูประเสริฐ	ตำแหน่ง	กรรมการ
12) นายจ่านงค์	สุขรัตน์	ตำแหน่ง	กรรมการ

สมาชิกเลือกตั้งเมื่อเดือนมีนาคม 2551 หลังจากที่สหกรณ์ประสบปัญหาทั้ง ทางด้านการบริหารงาน การขาดสภาพคล่อง การยอมรับจากสมาชิก และการที่ธนาคาร SME ยื่นหนังสือทวงหนี้กับสหกรณ์ ทำให้มีการเปลี่ยนตัวประธานสหกรณ์ และกรรมการส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในข่ายที่ SME จะยื่นฟ้องให้รับผิดชอบหนี้ของสหกรณ์

1.2 การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง

ระหว่างปี 2549 – 2550 สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าจีนได้ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับ 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท ยูเนี่ยน โฟรเซน โปรคักส์ จำกัด (พรานทะเล) บริษัท แพ็คฟู้ด จำกัด และบริษัท จันทบุรี โฟรเซนฟู้ด จำกัด รวมน้ำหนักกุ้งที่รับซื้อจำนวน 1,210 ตัน หรือ 1,210,000 กก. รายละเอียดดังนี้

1) พรานทะเล วันที่ 20 มีนาคม 2549 สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าจีนได้ร่วมกับ สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง และสหกรณ์ลุ่มน้ำจันทบุรี ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง จำนวน 510 ตัน กำหนดระยะเวลาประมาณ 10 เดือน ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึง วันที่ 20 ธันวาคม 2549 โดยกำหนดระยะเวลาส่งมอบเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึง วันที่ 31 กรกฎาคม 2549 ช่วงที่สองตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ถึง วันที่ 20 ธันวาคม 2549 รับซื้อกุ้งขนาดระหว่าง 50 ตัว/กก. ถึง 100 ตัว/กก. โดยกำหนดรับซื้อกุ้งขนาด 35 ตัว/กก. ถึง 120 ตัว/กก. ราคา ระหว่าง 227 บาท ถึง 88 บาท (ตามตารางที่ 5.2 – 5.3) กำหนดให้สหกรณ์ส่งรายชื่อสมาชิกสถานที่ตั้งของบ่อเลี้ยง และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของบริษัท ส่วนกุ้งที่มีปัญหาและไม่ได้มาตรฐานกำหนดราคาต่ำลงมา และเพื่ออำนวยความสะดวกมาตรฐานการเลี้ยง บริษัทกำหนดให้ใช้พันธุ์ลูกกุ้งของบริษัท ซายอาควา สยาม จำกัด และอาหารกุ้งจาก บริษัท โกลด์ คอยน์ สเปเชียลตี้ส์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกับกลุ่มเกษตรกรรายอื่นๆ แต่ต่อมาสหกรณ์ได้ขอให้บริษัทพิจารณาผ่อนผัน ผลการเจรจาได้ข้อตกลงให้สหกรณ์ใช้พันธุ์ลูกกุ้งและอาหารกุ้งดังนี้

- พันธุ์ลูกกุ้ง ให้ใช้จากฟาร์มและโรงเพาะจาก บริษัท ซายอาควา สยาม จำกัด บริษัท ไทยควาลิตี้ ชริมพ์ จำกัด สิบแสนฟาร์ม ฟาร์มกุ้งชาวไทย และภานุมาสฟาร์ม
- อาหารกุ้ง ให้ใช้จาก บริษัท โกลด์ คอยน์ สเปเชียลตี้ส์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท แหลมทองอะควอทค จำกัด บริษัท ไทยยูเนี่ยน ฟีดมิลล์ จำกัด และ บริษัท โกรเบสท์คอรี่ โฟรเซน จำกัด
- ราคารับซื้อเป็นราคาซื้อหน้าโรงงาน แต่ให้ทำการรับซื้อที่ปากบ่อโดยสมาชิกต้องออกค่าใช้จ่ายในการจับและค่าขนส่งเอง โดยมีเกณฑ์รับซื้อกุ้งมีเกณฑ์มาตรฐาน คือ
 - ต้องไม่มีกลิ่นผิดปกติ เช่น กลิ่นโคลน กลิ่นน้ำมัน
 - ไม่พบสารต้องห้าม หรือไม่พบเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตราย
 - แผลที่เปลือกกุ้ง ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 10
 - ตัวหลวมหรือกุ้งพอม ไม่เกินร้อยละ 5
 - ท้องดำ ตะไคร่จับ ไม่เกินร้อยละ 10
 - ไม่มีหางกุด และหางกร่อนไม่เกินร้อยละ 5

2) แพ็คเกจ สหกรณ์ทำสัญญา 2 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 วันที่ 22 มีนาคม 2549 ทำสัญญา จำนวน 200 ตัน หรือ 200,000 กก. กำหนดระยะเวลา 8 เดือน นับแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 สิงหาคม 2549 กำหนดการส่งมอบในเดือนพฤษภาคม ถึง 31 สิงหาคม 2549 รับซื้อกุ้งขาวขนาด 47 ตัว/กก. ถึง 52 ตัว/กก. ราคา ระหว่าง 170 – 155 บาท/กก. (ตามตารางที่ 5.2 – 5.3) การส่งมอบแต่ละครั้งต้องไม่ต่ำกว่า 5 ตัน กำหนดราคาซื้อหน้าโรงงาน และรับซื้อกุ้งที่ได้มาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ทางกายภาพดังนี้

- ตัวนึ่ง ไม่เกินร้อยละ 5
- แผล ไม่เกินร้อยละ 5
- ท้องดำ ไม่เกินร้อยละ 10
- ปล้องแตก ไม่เกินร้อยละ 10
- ตัวหลวมหรือกุ้งผอม ไม่เกินร้อยละ 5
- หางไหม้หรือหางกร่อน ไม่เกินร้อยละ 10

ครั้งที่ 2 วันที่ 21 ธันวาคม 2549 สหกรณ์ทำสัญญา จำนวน 520 ตัน หรือ 520,000 กก. กำหนดระยะเวลา 4 เดือน นับแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2550 กำหนดการส่งมอบในเดือนละ 130,000 กก. รับซื้อกุ้งขาวขนาด 47 ตัว/กก. ถึง 62 ตัว/กก. ราคา ระหว่าง 140 ถึง 113 บาท/กก. (ตามตารางที่ 5.2 – 5.3) โดยมีรายละเอียดและเงื่อนไขใกล้เคียงกับสัญญาฉบับที่ 1 เพียงเพิ่มข้อกำหนดในการรับซื้อกุ้งพิการต้องไม่เกินร้อยละ 3

3) จันทบุรี โพรเซ้นฟู้ด วันที่ 27 มีนาคม 2550 สหกรณ์ได้ลงนามร่วมกับสหกรณ์ 6 แห่งทำสัญญา โดยให้สหกรณ์ส่งมอบกุ้งจำนวน 510 ตัน หรือ 510,000 กก. กำหนดขนาด 50-100 ตัว/กก. ใช้ราคาตลาดกลางจากสมาคมผู้ซื้อสัตว์น้ำ ตลาดทะเลไทย ในวันสุ่มกุ้งเป็น “ฐาน” หรือราคาหน้าโรงงาน แล้วแต่ราคาไหนจะสูงกว่า โดยให้บวกราคาจากราคา “ฐาน” ขึ้นไปอีกร้อยละ 10 และบริษัทฯ ต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นอีก 2 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับข้อมูลการเลี้ยง โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางกายภาพตามข้อตกลง ดังนี้

- ตัวนึ่ง ไม่เกินร้อยละ 5
- แผล (ติดเนื้อ) ไม่เกินร้อยละ 10
- ท้องดำ ไม่เกินร้อยละ 10
- ปล้องแตก ไม่เกินร้อยละ 10
- ตัวหลวมหรือกุ้งผอม ไม่เกินร้อยละ 5
- หางไหม้หรือหางกร่อน ไม่เกินร้อยละ 5
- กุ้งพิการ ไม่เกินร้อยละ 3

ตารางที่ 5.2

เปรียบเทียบการทำสัญญาระหว่างสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำจิ้นกับบริษัทห้องเย็น

บริษัท	ระยะเวลา (เดือน)	จำนวน (กก.)	ขนาดที่รับซื้อ (ตัว/กก.)	ราคา/กก. (บาท)
ยูเนี่ยนโพรเซ่นฯ(พรานทะเล)	10	510,000	35-120	227-88
แพ็คฟู้ด (ครั้งที่ 1)	8	200,000	47-52	170-155
แพ็คฟู้ด (ครั้งที่ 2)	4	520,000	47-62	113-140
จันทบุรี โพรเซ่นฟู้ด	ไม่กำหนด	500,000	50-100	ราคาตลาด

ตารางที่ 5.3

เปรียบเทียบราคาการรับซื้อกุ้งตามสัญญาของพรานทะเล แพ็คฟู้ด และราคาตลาด

ขนาดกุ้ง (ต่อ กก.)	ราคาตามข้อตกลง ของพรานทะเล		ราคาตามข้อตกลง ของแพ็คฟู้ด		ราคาตลาด ณ วันที่ สหกรณ์ทำสัญญา	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
35 ตัวขึ้นไป	227	-	-	-	n/a	n/a
36-37 ตัว	221	-	-	-	n/a	n/a
38-40 ตัว	196	-	-	-	195	165
41-42 ตัว	188	-	-	-	n/a	n/a
43-44 ตัว	182	-	-	-	n/a	n/a
45-46 ตัว	176	-	-	-	n/a	n/a
47-48 ตัว	170	-	170	140	n/a	n/a
49-50 ตัว	164	-	165	135	165	128
51-52 ตัว	161	-	155	125	n/a	n/a
53-54 ตัว	158	-	-	-	n/a	n/a
55-56 ตัว	155	-	-	-	n/a	n/a
57-58 ตัว	153	-	-	-	n/a	n/a
59-60 ตัว	150	-	-	118	140	112

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ขนาดกึ่ง (ต่อ กก.)	ราคาตามข้อตกลง ของพรานทะเล		ราคาตามข้อตกลง ของแพ็คฟู้ด		ราคาตลาด ณ วันที่ สหกรณ์ทำสัญญา	
	ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่1	ครั้งที่2
61-63 ต้ว	145	-	-	113	n/a	n/a
64-66 ต้ว	140	-	-	-	n/a	n/a
67-70 ต้ว	136	-	-	-	130	106
71-73 ต้ว	132	-	-	-	n/a	n/a
74-76 ต้ว	129	-	-	-	n/a	n/a
77-80 ต้ว	126	-	-	-	122	102
81-85 ต้ว	120	-	-	-	n/a	n/a
86-90 ต้ว	115	-	-	-	n/a	n/a
91-95 ต้ว	109	-	-	-	n/a	n/a
96-100 ต้ว	104	-	-	-	n/a	n/a
101-110 ต้ว	95	-	-	-	n/a	n/a
111-120 ต้ว	88	-	-	-	n/a	n/a

ที่มา : ราคาตลาด, ส่วนเศรษฐกิจการประมง กรมประมง, มีนาคม 2550

1.3 ผลการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง

1.3.1 การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทแพ็คฟู้ดและพรานทะเล จากการเจรจากับ พรานทะเล และแพ็คฟู้ด พบว่า สหกรณ์ให้ความสนใจบริษัทแพ็คฟู้ดมากกว่าพรานทะเล การรับซื้อของของบริษัททั้ง 2 แห่งมีความแตกต่างกันในเรื่องรายละเอียดการทำสัญญา โดยพรานทะเลมีข้อกำหนดบังคับในการใช้พันธุ์ลูกกึ่งและอาหารกึ่ง อีกทั้งสหกรณ์ต้องส่งรายชื่อสมาชิกที่เข้าร่วมให้พรานทะเลเพื่อเข้าไปตรวจสอบ ในขณะที่แพ็คฟู้ดเป็นการรับซื้อที่หน้าโรงงานและไม่มีการกำหนดรายละเอียดมากนัก ทำให้สหกรณ์ให้ความสนใจกับข้อเสนอของแพ็คฟู้ดเป็นหลัก สหกรณ์ให้หัวหน้ากลุ่มคัดเลือกสมาชิกที่ต้องการเข้าร่วม โดยมีทีมงานของสหกรณ์เดินสายชี้แจงรายละเอียดการทำสัญญาให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่มทราบ แต่พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจด้วยเหตุผลสามประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การเข้าร่วมมีค่าใช้จ่ายสูงและมีความเสี่ยงในการค้าประกันเงินกู้ระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง โดยสมาชิกต้องขอสินเชื่อจากสหกรณ์ในรูปแบบปัจจัยการผลิต ได้แก่ ลูกพันธุ์กุ้งและอาหารกุ้งตลอดระยะเวลาการเลี้ยง กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ คือ คิปลูกพันธุ์กุ้งตัวละ 1 สตางค์ ค่าจับกุ้งกิโลกรัมละ 2 บาท ค่าธรรมเนียมการตรวจน้ำ 300 บาทต่อ สมาชิกต้องรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ลงนามในหนังสือค้าประกันซึ่งกันและกัน (ค้าประกันไขว้) หรือต้องนำเงินสดมาฝากเต็มจำนวน (โดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะใช้ตลอดระยะเวลาการเลี้ยง)

ประการที่ 2 ราคาขายกุ้งตามสัญญาไม่สนใจให้สมาชิกเข้าร่วม เนื่องจากราคากุ้งในขณะนั้นกุ้งขาวมีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูง (มีนาคม 2549 ราคากุ้งขาวขนาด 40 ตัว/กก. เพิ่มขึ้น 195 บาท จาก ราคา 170 บาท ในสิงหาคม 2548) สมาชิกเห็นว่าราคาขายไม่แตกต่างกันจากราคาตลาดมากนัก

ประการที่ 3 สหกรณ์กำหนดให้เลี้ยงกุ้งขนาดใหญ่ (เพื่อฟู้ดที่รับซื้อกุ้งขนาด 47-52 ตัว/กก.) สมาชิกส่วนหนึ่งคิดว่าทำไม่ได้หรือทำแล้วไม่คุ้มค่า

ด้วยสาเหตุดังกล่าวทำให้สมาชิกที่ใช้เงินทุนส่วนตัว ไม่สนใจเข้าร่วม ในขณะที่สมาชิกที่มีปัญหาด้านเงินทุนให้ความสนใจ เพราะเห็นว่าสหกรณ์ให้ปัจจัยการผลิตแบบต่อเนื่อง ดีกว่าการขอสินเชื่อกับตัวแทนจำหน่ายอาหารที่ไม่ปล่อยสินเชื่อในช่วงการเลี้ยง 2 เดือนแรก อีกทั้งหากเลี้ยงกุ้งไม่ได้ขนาดตามที่กำหนด สหกรณ์จะรับซื้อกุ้งในราคาตลาด

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

ลุงง่า สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“ตอนนั้นผมไม่รู้เรื่องสหกรณ์ทำสัญญากับพรานทะเลเลย ตอนที่เขาเรียกประชุมผมก็ไปฟัง เขาบอกว่าสหกรณ์ทำสัญญากับห้องเย็น โดยสหกรณ์ออกค่าใช้จ่ายให้หมด แต่ให้ทำกุ้งไซส์ 50 ตัวโล ผมทำไม่ได้หรือออกอย่างผมเห็นเขาเก็บค่าน้ำมันค่านี้นะ เยอะมาก ผมก็เลยไม่เข้าร่วมกับเขา หลังจากนั้นสหกรณ์ก็ไม่ได้ติดต่อผมอีกเลย โอ้ถ้ารู้ตอนนั้นมีพรานทะเลทำกุ้งไซส์ 100 ตัวขึ้นไป ผมทำสบายเลย ตอนนั้นราคากุ้งไม่ดีด้วย เสียขายเขาน่าจะบอกสมาชิกบ้าง”

ลุงชิต สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“ลุงใช้เงินทุนส่วนตัวดีกว่า ถ้าไม่มีก็ไปขอเค (เครดิต) อาหาร (กุ้ง) ได้ ถ้าเข้าไปมีแต่ตายกับตาย ไหนจะต้องใช้ลูกกุ้งสหกรณ์ ยังต้องซื้ออาหารกุ้งอีก อาหารก็ไม่ได้ถูกนะราคาก็เท่ากันแต่ต้องเสียดอกเบี้ยให้เขาอีก และยังบังคับให้ทำไซส์ (ขนาดกุ้ง) ใหญ่อย่างนี้ ทำเองขายเองดีกว่า”

ลุงดี สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“โครงการประกันราคานี้มันก็น่าสนใจดีหรอก แต่นั่นทำกุ้งไขส้ใหญ่ให้ไม่ได้ ทำสิบตัวโลใครทำได้ ฉันอยากรู้ ใครทำได้ บ้านแพ้วไม่มีใครทำได้หรอก แต่ถ้าเป็นไขส้สักเจ็ดสิบแปดสิบตัวโลก็พอไหว”

พี่ชัย สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“เคยไปค้าประกันเงินกู้จาก ธกส. หรือออมสินคนละ 50,000 บาท ตอนหลังก็ไม่มีการจ่าย เห็นว่าสหกรณ์จะช่วยเรื่องลูกกู้กับอาหาร ฉันก็ตั้งใจก็เข้าร่วมกันเขา”

พี่สนอง สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“ราคากุ้งมันตกลงทุกวัน เกษตรกรเลี้ยงไปจนหมดตัวแล้ว ก็เห็นว่าสหกรณ์เขามีโครงการช่วยเหลือ ก็บรรเทาไปเยอะแหละ ฉันก็แค่หาเงินค่าน้ำมัน เลี้ยงไปหมุนไป ก็คิดว่าคงดี”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณแดง กรรมการสหกรณ์

“ดือนั้นมี(สหกรณ์) จันทบุรี (สหกรณ์) ทำทอง ผม ผู้จัดการสหกรณ์และอาจารย์ภิญโญ เข้าเจรจากับพรานทะเลถึง 3 ครั้งก็ยังไม่มีความชัดเจน ซึ่งมันควรจะชัดเจนตั้งแต่ครั้งที่ 2 แต่ครั้งที่ 3 ก็ยังหาความชัดเจนไม่ได้ เหมือนกับต่างฝ่ายต่างดูท่าทีกันไปวันๆ ตอนนั้นรู้สึกจะทำสัญญากับแพ็คฟู้ดแล้ว เงินกู้กับ SME พร้อมทั้งจะเข้ามาขอเพียงเซ็นต์สัญญาและให้แพ็คฟู้ดเปิดคอเดอร์เข้ามาที่ใช้ได้ หลังจากนั้นผมก็ไม่วู้อีก.....”

คุณรณ กรรมการสหกรณ์

“ตอนนั้นสหกรณ์ทำสัญญากับแพ็คฟู้ดก่อน ก็ไปขอเปิดเครดิตกับ SME ก็ไม่ค่อยมีสมาชิกสนใจมากเท่าไร เพราะมันต้องทำกุ้งไขส้ใหญ่ ค่าใช้จ่ายที่สูง สมาชิกหลายคนกลัวไปไม่รอด ใครที่พอมีเงินอยู่ข้างเขาก็เลี้ยงเอง ขายเอง”

คุณบอย กรรมการสหกรณ์

“.....เจ้าหน้าที่ส่งเสริมก็อยู่ในที่นั่นด้วย ชื่อ _____ นามสกุลผมจำไม่ได้ เขาบอกว่าผมจะเข้าร่วมก็ได้แต่ต้องเอาเงินทั้งหมดมาฝากไว้ในสหกรณ์ ผมบอกว่าผมมีเงินจำกัด ถ้าผมเอาเงินมาวางไว้ทั้งหมด ผมก็ไม่มีสภาพคล่องละสิ ผมก็เลยไม่ได้เข้าร่วมส่งกุ้งกับห้องเย็น.....”

คุณโก กรรมการสหกรณ์

“คือสมาชิกทั้งหมดเรา 300 กว่าคน ที่ Active คือเข้ามาติดต่อกับสหกรณ์อยู่สัก 60 คน นอกนั้นเป็นสมาชิกที่ไม่ Active แต่เรากำลังศึกษาอยู่นะว่าจะทำยังไงให้สมาชิกที่ไม่ Active เข้ามาร่วมกิจกรรมกับสหกรณ์ คืออย่างนี้เราตั้งชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย เรามีโครงการจะรับซื้อกุ้งจากสมาชิกทั้งหมด ถึงตอนนี้ก็คิดว่าจะมีสมาชิกเข้าร่วมกับสหกรณ์มากขึ้น”

1.3.2 สมาชิกส่วนหนึ่งไม่ทราบเรื่องการทำสัญญากับพรานทะเล เมื่อสหกรณ์ชี้แจงให้สมาชิกทราบในส่วนการทำสัญญากับแพ็คฟู้ด ต่อมาเมื่อได้ข้อสรุปกับพรานทะเล สหกรณ์ก็ไม่ได้ชี้แจงให้สมาชิก จึงมีเพียงคณะกรรมการบางส่วนที่ทราบ

บทสัมภาษณ์คณะกรรมการสหกรณ์

คุณแดง กรรมการสหกรณ์

“..... ผมมาทราบเรื่องว่าสหกรณ์ทำสัญญากับพรานทะเลก็รู้จากหนังสือพิมพ์ มีการแถลงข่าวว่าร่วมระหว่างสหกรณ์กับพรานทะเลว่าจะร่วมกันทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากัน ส่วนสมาชิกจะทราบเรื่องหรือเปล่าผมไม่รู้นะ เพราะสหกรณ์เวลาทำอะไรก็ไม่เคยบอกสมาชิกหรอก ส่วนใหญ่อาจารย์_____ กับผู้จัดการสหกรณ์ ทำกัน เสร็จแล้วก็ค่อยมาขอมติที่ประชุมย้อนหลังเอา พอประชุมกันทีก็มีแต่ทะเลาะกันก็เลยไม่ค่อยรู้เรื่องอะไร”

คุณก้อย กรรมการสหกรณ์

“สหกรณ์ทำกับพรานทะเลน้อยมาก มันมีความยุ่งยากมาก ต้องรอให้เจ้าหน้าที่เขาเข้ามาตรวจบ่อมาปีกปาย มาตรวจสอบหมด บางทีเขาก็ไม่เข้าใจเกษตรกร.....”

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณอาจ เจ้าหน้าที่พรานทะเล

“ต้องยอมรับว่า การทำสัญญากับสหกรณ์มีความยุ่งยากซับซ้อนมากกว่าการทำสัญญากับเกษตรกรรายใหญ่ที่บริษัทตกลงโดยตรงกับเกษตรกร แต่สำหรับสหกรณ์ บริษัทติดต่อกับสหกรณ์ แล้วสหกรณ์ไปติดต่อกับสมาชิกอีกทอดหนึ่ง ปัญหาหนึ่งคือ สหกรณ์แจ้งรายชื่อเกษตรกรที่คาดว่าจะเข้าร่วม ซึ่งก่อนลงกึ่ง สหกรณ์ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ให้เข้าไปตรวจสอบความพร้อมและคิดป้ายแจ้งพิกัดที่ตั้งบ่อ ซึ่งสหกรณ์มีพื้นที่ในการดูแลกว้างมาก”

คุณพงษ์ เจ้าหน้าที่ SME

“ตอนแรกสหกรณ์ใช้ออเดอร์ของแพ็คฟู้ดมาขอกู้เงินกับธนาคาร ซึ่งถือเป็นโครงการนำร่อง เพราะเราไม่รู้ว่าผลจะเป็นอย่างไร ตอนแรกสหกรณ์มีการหมุนเวียนเงินค่อนข้างสูง เดือนละกว่า 30 ล้าน เราก็กำลังพิจารณาขยายสินเชื่อไปยังสหกรณ์อื่นๆ มาช่วงหลังเขาก็เอาออเดอร์ของจินทურიโฟรเซ่น มาขอกู้เราเพิ่ม ส่วนพรานทะเลรู้สึกว่ามีน้อยมาก”

1.3.3 เกิดความขัดแย้งในคณะกรรมการและเกิดปัญหาถูกกึ่ง หลังจากสหกรณ์ได้รับสินเชื่อจาก SME กรรมการสหกรณ์เริ่มเกิดความขัดแย้งกันในเรื่องการแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายอาหารกึ่ง การกำหนดเงินเดือนให้กับประธานสหกรณ์และผู้จัดการสหกรณ์ อีกทั้งมีการตั้งค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในอัตราสูง ทำให้วันที่ 17 พฤษภาคม 2549 นายสนธิ แดงพยนต์ เลขานุการคณะกรรมการและหัวหน้ากลุ่ม 1 ลาออก

จากกรรมการสหกรณ์ หลังจากนั้นไม่นานสหกรณ์ก็ประสบปัญหาถุงที่นำไปให้สมาชิกเลี้ยง เกิดตายหรือเลี้ยงไม่โตเป็นจำนวนมาก

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พี่ไกร สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“เคยเอาถุงสหกรณ์มาครั้งหนึ่ง ครั้งแรกมัน (ถุง) ไม่โต เลี้ยงได้ 3 เดือนได้ 100 กว่าตัวโต เลี้ยงต่อไม่ไหว เลยให้สหกรณ์ มาจับไป ขายทุนไป 80,000 บาท ไม่รวมอาหารถุงนะเพราะฉันไปเอามาจากที่น้อย (หัวหน้ากลุ่ม) ลูกถุงสหกรณ์ก็แพงกว่า ข้างนอกตัวละ 6 ดังก์ (สหกรณ์ขาย 12 ดังก์)..... ”

พี่โชนัน สมาชิกจังหวัดสุพรรณบุรี

“ปี 49 เข้าร่วมโครงการกับสหกรณ์ 9 บ่อ ได้ถุง 30 ตัน ใช้ลูกถุง อาหารถุงของสหกรณ์ ส่งถุงไม่ได้ เลี้ยงได้ 4 เดือน ไซส์ได้ 120 ตัวโต ให้สหกรณ์มาจับ หักกลบลงนี้แล้วยังเป็นหนี้แสนกว่าบาท เลยตัดสินใจหยุดเลี้ยง ตอนนี้นำเขาเข้าที่ดิน”

คุณนิ่ม สมาชิกจังหวัดปราจีนบุรี

“ที่เข้าร่วมกับเขาบ่อหนึ่ง หลังจากไปเอาลูกถุงและอาหารถุงจากสหกรณ์ เลี้ยงไปได้ 28 วันถุงตาย เลยส่งไปที่ศูนย์ (ศูนย์วิจัยและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง) ศูนย์บอกถุงเป็นโรค เลยติดต่อไปที่สหกรณ์ ขอเคลมลูกถุง ก็ตอนประชุมบอกกับทุกคนว่าจะประกันลูกถุงให้ 30 วัน นี่ก็เป็นปัญหาว่าสหกรณ์จะอย่างไร คิดต่อไปก็เงียบไม่เคยได้คำตอบ ตอนนี้เป็นหนี้แปดหมื่น ติดต่อไปหลายครั้งว่าจะจ่ายหนี้เฉพาะค่าอาหารถุงสี่หมื่นเอาไหม ชีวิตปลงแล้วเลิกเลี้ยงดีกว่า ขายน้ำ (คีม) แทน ตอนที่มาประชุมกับออกจะช่วย จะช่วย พอเอาเข้าจริงๆ ไม่เห็นมีใครมาช่วยสักคน”

พี่เจต สมาชิกจังหวัดสมุทรสาคร

“เคยเข้าไปร่วมครั้งหนึ่ง แต่ที่เอามาครั้งนั้นคุณภาพเขาก็ดี แต่อาหารได้ช้ำหน่อย ตัวมันติด แต่เราเอาขึ้นก่อน น้ำมันขุ่นเลยขอเขาจับก่อน เลยไม่ได้ขนาดต้องให้สหกรณ์มาจับ เงินมันได้มาช้ำหน่อย เราก็ไปเคลียร์ค่าอาหารกับเขา”

บทสัมภาษณ์คณะกรรมการสหกรณ์

คุณบอย กรรมการสหกรณ์

“ตอนนั้นผมเสนอให้สหกรณ์ใช้ลูกถุงของบริษัทพานูมาศ ราคาถูกกว่าคนอื่นเยอะมาก เขาคิดตัวละ 5 สตางค์รับประกัน 100% ภายใน 30 วัน หลังจากนั้นถ้าไม่เกิน 40 วันเขารับประกัน 50% อาหารถุงผมก็เสนอบริษัทโกลด์เบส ส่วนคุณ _____ นำเสนอให้ใช้ลูกถุงกับอาหารถุงของบริษัทไทยยูเนียน ส่วนอาจารย์ _____ ให้ใช้บริษัทชาวอากวา ราคาตัวละ 12 สตางค์รับประกัน 100% ภายใน 30 วัน ตอนนั้นก็รู้สึกจะตกลงกันไม่ได้ สหกรณ์ก็เปิดเสรีอยู่ช่วงหนึ่ง ให้กลุ่มแต่ละกลุ่มพิจารณาตัวเอง โดยมีข้อกำหนดให้ลูกถุงและอาหารถุงที่มีมาตรฐานตามที่กำหนด แต่ต่อมาก็มีหนังสือจากสหกรณ์ให้สมาชิก

ทุกคนต้องใช้ลูกกึ่งและอาหารกึ่งของสหกรณ์เท่านั้น โดยสมาชิกที่เข้าร่วมต้องกู้เงินจากสหกรณ์ นี่ก็เป็นส่วนสำคัญที่ผมตัดสินใจไม่เข้าร่วมเลี้ยง 50 ตัวโล ก็เพราะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่อยู่ในพื้นที่นั้นด้วย ชื่อ _____ นามสกุลผมจำไม่ได้ เขาบอกว่าผมจะเข้าร่วมก็ได้แต่ต้องเอาเงินทั้งหมดมาฝากไว้ในสหกรณ์ ผมบอกว่าผมมีเงินจำกัด ถ้าผมเอาเงินมาวางไว้ทั้งหมด ผมก็ไม่มีสภาพคล่องละสิ ผมก็เลยไม่ได้เข้าร่วมส่งกึ่งกับห้องเย็น หลังจากนั้นสัก 2 เดือน ปรากฏว่ากึ่งที่สหกรณ์ปล่อยให้สมาชิกไปทยอยตายกันหมด สมาชิก 10 คนจะมีเลี้ยงรอดสัก 1 หรือ 2 คน แล้วสหกรณ์ก็จับที่ไม่ได้ขนาดไปขาย แทนที่จะเอาเงินส่ง SME ไปกลับเอาเงินมาใช้อย่างไรกันก็ไม่รู้ ผมกับอาจารย์ _____ ไม่มีอะไรกันนะ จะมีก็แต่ผมไม่เห็นด้วยกับการที่ตกลงมาไม่เต็มตัว ไม่ได้ทำเพื่อคนเลี้ยงกึ่งแก่ทำเพื่อหวังผลประโยชน์ทำให้ผมไม่พอใจ”

พีวีร กรรมการสหกรณ์

“สหกรณ์บริหารงานแบบก้าวกระโดดมากเกินไป แผนงานดี ประธานทำดี ทำงานเร็วเกินไป อาจทำให้สหกรณ์มีปัญหา คณะกรรมการมีส่วนในด้านการตัดสินใจอยู่บ้าง แต่ก็ไม่สามารถหัดทานได้เลยทำให้ในช่วงนั้น คณะกรรมการหลายคนอยากลาออก คุณคิดดูก็แล้วกัน 8 เดือน กรรมการลาออกถึง 6 คน ไม่ลาออกได้ยังไง คณะกรรมการมี 11 คน แต่ตัดสินใจกันจริงๆ เพียง 2 คน การพิจารณาทุกอย่างอยู่ที่ 2 คนนี้ แล้วก็ตัดสินใจทำกันไปก่อนแล้วก็มาแจ้งในที่ประชุมทีหลัง บางที่ห้ามแล้วยังทำต่อโดยมาแก้วาระการประชุมภายหลังก็มี”

พีจันทร์ กรรมการสหกรณ์

“แต่เดิมพรานทะเลต้องการให้ใช้ลูกกึ่งจากชายอาควา ก็คงมีคนในสหกรณ์ไปซื้อหน่อเพี้ย (ไข่กึ่ง) เขามาแล้วมาเพาะที่แถวนครปฐมนี่ละมั้ง มันเป็นลูกกึ่งที่เหมาะสมกับน้ำเค็มเข้มข้นสูง ไม่เหมาะกับบ้านเราหรอก คนเอาไปเลี้ยงตายหมด ก็มีการเจรจากับพรานทะเลให้เปลี่ยนบริษัท เขาก็ดี ให้เพิ่มลิบแสนกับฟาริดาเข้ามา ราคาที่ถูกกว่าเยะ อัตราการรอดก็ดีกว่า ต่อมาสหกรณ์ไม่มีเงินจ่ายพวกนี้ (ลิบแสนกับฟาริดา) เขาก็ไม่ส่งลูกกึ่งให้ เลยต้องไปใช้ของฟาร์มกึ่งขาว (เจ้าของคือกรรมการสหกรณ์) แทน.....”

พีก่อย กรรมการสหกรณ์

“ตอนแรกใครเอากึ่งจากสหกรณ์ไปก็ตายหมด ไม่มีไม่ได้ขนาด ไข่ที่ตายก็กลับมาขอแก้มือ เลี้ยงใหม่ก็ตายอีก ส่วนที่ไม่ได้ขนาด สหกรณ์ก็ส่งขายแพ แต่เงินไม่คืนธนาคาร เงินเอาเข้าสหกรณ์แล้วไม่รู้เงินไปไหน”

1.3.4 สหกรณ์ขยายฐานสมาชิก ไปสู่จังหวัดอื่นๆ ด้วยเหตุผลตามข้อ 1.3.1 และ 1.3.2 ทำให้สมาชิกเข้าร่วมกับสหกรณ์น้อย สหกรณ์จึงทำแผนขยายฐานสมาชิกไปในจังหวัดอื่น โดยให้หัวหน้ากลุ่มหาสมาชิกเพิ่ม 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปิดรับสมัครสมาชิกสมทบในจังหวัดนอกท้องที่ดำเนินการ ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด

ขั้นตอนที่ 2 เสนอแผนทำการฟื้นฟูปลูบ่อเลี้ยงกุ้งที่เลิกเลี้ยงไปแล้ว และส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงกุ้ง โดยแผนดังกล่าวได้ขอความร่วมมือกับข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ธนาคารให้ชักชวนเกษตรกรที่เคยเลี้ยงกุ้ง หรือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา และหอย หันมาเลี้ยงกุ้ง โดยขอให้ธนาคารสนับสนุนสินเชื่อกับเกษตรกรดังกล่าวด้วย

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

ป้าโบ สมาชิกในจังหวัดปราจีนบุรี

“คุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) ที่รู้จักกันอยู่บ้านใกล้กัน เขามาชวนให้สมัครเป็นสมาชิก บอกว่าสหกรณ์จะให้ทุนเลี้ยงกุ้ง ฉันกับเพื่อนๆ ก็ไปฟังเขาอธิบาย มี คุณ _____ (กรรมการสหกรณ์อีกคนหนึ่ง) มาอธิบายรายละเอียดให้ฟัง โครงการเขาดีนะ เขาบอกว่าจะหาลูกกุ้งมาให้ อาหารกุ้งมาให้ ไม่ต้องเข้าไปรับที่บ้านแพ้วด้วยนะ สหกรณ์จะแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายในพื้นที่ ใกล้บ้าน หลักทรัพย์อะไรก็ไม่เอา เพียงแต่ฉันต้องหาเพื่อนมา 5 คนมาสมัครเป็นสมาชิก และแต่ละคนเซ็นสัญญาค้ำประกันร่วมกัน ก็พอ ฉันเห็นว่ามันดี ขายกุ้งได้แน่นอน และตอนนี้ราคากุ้งมันตกต่ำด้วย ฉันก็เข้าร่วมโครงการกับเขา.....”

เพื่อนันต์ สมาชิกในจังหวัดนครปฐม

“คุณ _____ (คณะกรรมการสหกรณ์) เขามาชวน บอกให้เข้าร่วมโครงการประกันราคา บอกให้ผมสมัครเป็นสมาชิก ผมฟังดูแล้วไม่ค่อยสนใจเท่าไร ขั้นตอนมันเยอะ ต้องทำไซส์ใหญ่ ผมทำไม่ได้ก็ไม่สนใจ ต่อมาเขาก็มาบอกว่าให้สมัครไปก่อน เพราะสหกรณ์กำลังจะเปิดรับสมัครสมาชิก ถ้าตอนหลังเกิดมีปัญหาจะขอความช่วยเหลือจากสหกรณ์ไม่ได้ มันเสียโอกาส ผมกับน้องชายก็เลยสมัครไป รู้สึกว่าจะเสียค่าสมัครไปคนละพันบาท แต่ผมก็ไม่เคยติดต่อกับเขาหรอกนะ”

ป้าจุก สมาชิกในจังหวัดสมุทรสงคราม

“แต่เดิมฉันเลี้ยงหอยแครง วันหนึ่งก็มีเจ้าหน้าที่ ธกส. เข้ามารับติดต่อบอกจะฟื้นฟูหนี้ให้แต่ให้หันมาเลี้ยงกุ้ง เขาบอกว่ามีการประกันราคา ฉันกับแฟนก็ไม่เคยเลี้ยงกุ้งมาก่อน แต่เขาบอกจะมีคนมาดูแลให้ ก็เห็นว่าดีก็เลยเลี้ยง ก่อนเลี้ยงฉันต้องปรับสภาพบ่อใหม่ หมดค่าทำดินไป 70,000 บาท ซึ่อุปกรณ์ใหม่หมดทุกอย่างเลย ก็ได้เงินทุนมาจาก ธกส. (สหกรณ์การตลาด) กับ ธกส. นั้นแหละ”

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณอ้อด ทำงานในสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่ง

“ช่วงต้นปี 49 อาจารย์ _____ ได้ติดต่อกับ _____ (ข้าราชการระดับสูง) ในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อขอให้สนับสนุนโครงการซื้อขายข้อตกลงนี้แหละ _____ (ข้าราชการระดับสูง) ก็คงเห็นว่าโครงการมันดี เรียกประชุมข้าราชการในจังหวัด และธกส. ให้ช่วยหาเกษตรกรที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพหรือมีปัญหาทำอาชีพเดิมให้เข้าร่วม ถึงขนาดให้มีการสำรวจพื้นที่เลี้ยงกุ้ง ไร่ร้างและให้ติดต่อกับเจ้าของเข้าร่วมเลยนะ ว่าแต่ก็เป็นความหวังดีของข้าราชการเขานะ เห็นว่าโครงการดี ดูแล้วมันเป็นทางเลือกหนึ่งนะ เกษตรกรตอนนี้ก็แย่ไปหมด โครงการนี้ก็ให้หมด ทั้งลูกกุ้ง อาหารกุ้ง ชาวบ้านมีทุนนิดหน่อยก็เลี้ยงกุ้งได้แล้ว”

1.3.5 กรรมการส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับแผนขยายฐานสมาชิก จากแผนการขยายฐานสมาชิกทำให้สมาชิกเพิ่มขึ้น สหกรณ์จึงขอมติที่ประชุมรับรองแผนงานดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสมทบเป็นสมาชิกทั่วไป แต่ได้รับการทักท้วงจากกรรมการหลายคน และได้มีมติไม่เห็นชอบ แต่มีการเปลี่ยนแปลงมติที่ประชุมในภายหลัง

บทสัมภาษณ์คณะกรรมการสหกรณ์

คุณจันทร์ กรรมการสหกรณ์

“ตอนนั้น หลายคนเขาก็ไม่เห็นด้วยที่จะขยายพื้นที่รับผิดชอบไปจังหวัดอื่น ถามว่ามันดีไหม มันก็ดี แต่มันเร็วเกินไป เราควรทำของเราให้ดีกว่าก่อน แล้วถ้าจะขยายยังงี้ก็รอให้เราแข็งแรงก่อน นี้อะไรก็ยังไม่ดี จะเอาแต่ขยาย ๆ ๆ ในวันนั้นก็มีคนถามว่าถ้าขยายไปแล้ว ใครจะเป็นคนดูแล ใครจะควบคุม ก็ไม่มีคำตอบที่ชัดเจน เราก็ไม่เห็นด้วย”

คุณบอย กรรมการสหกรณ์

“คุณเชื่อไหมว่ามีการแก้ไขบันทึกการประชุมใหญ่ในปีที่จะขยายเขต ที่ประชุมเขามีมติไม่อนุมัติไปแล้ว ต่อมาเมื่อกรรมการชุดใหม่ (ชุดที่ 2) ประชุมนัดแรกได้มีการถามว่าทำไมถึงมีการเปลี่ยนแปลง คุณ _____ (เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ) เขาอธิบาย เป็นนัยๆ ว่าทำได้ เพราะมันเป็นผลดีกับสหกรณ์ เขายังยกตัวอย่างกรณี สหกรณ์รับสมาชิกในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอนแรกก็ไม่มีระบุไว้ แต่เมื่อรับแล้วถือว่าเป็นผลดี สหกรณ์ก็สามารถทำได้ อ่ะไรยังงี้ ผมก็ไม่เข้าใจ”

คุณโก กรรมการสหกรณ์

“ตอนแรกสหกรณ์ต้องการขยายพื้นที่การช่วยเหลือให้กับเกษตรกร สหกรณ์ก็เลยเปิดรับสมาชิกสมทบ ต่อมาก็ได้มติที่ประชุมให้ขยายพื้นที่ได้ ก็ทำให้สมาชิกสมทบเป็นสมาชิกทั่วไป ตอนนี้เราไม่มีสมาชิกสมทบแล้ว”

1.3.6 หลังจากสิ้นสุดสัญญาครั้งที่ 1 สหกรณ์ส่งกุ้งให้บริษัทห้องเย็นไม่ครบตามจำนวน สรุปผลการส่งกุ้งให้บริษัทห้องเย็น พบว่า สหกรณ์ไม่สามารถส่งกุ้งได้ครบตามสัญญา โดยส่งให้พรานทะเล 1 รอบ และส่งให้แพ็คฟู้ดได้ 3 รอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

➤ พรานทะเลทำสัญญาไว้ 510,000 กก. สมาชิกส่งกุ้งได้ 13 คน ปริมาณ 90,968.16 กก. คิดเป็นร้อยละ 17.84 ของสัญญา เป็นเงิน 11,768,001.75 บาท ราคาตลาดอยู่ที่ 9,530,448.80 บาท ขายได้สูงกว่าราคาตลาด 2,237,194 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.47

➤ แพ็คฟู้ดทำสัญญา 200,000 กก. สมาชิกส่งกุ้งได้ 11 คน ปริมาณ 152,771.00 กก. คิดเป็นร้อยละ 76.39 ของสัญญา เป็นเงิน 25,194,505.00 บาท ราคาตลาดอยู่ที่ 20,556,603.00 บาท ขายได้สูงกว่าราคาตลาด 4,637,902 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.56

➤ รวมสองบริษัทสหกรณ์ทำสัญญา 710,000 กก. สมาชิกส่งกุ้งได้ 18 คน ปริมาณ 243,739.16 กก. คิดเป็นร้อยละ 34.32 ของสัญญา เป็นเงินรวม 36,962,506.75 บาท ขายได้สูงกว่าราคาตลาด 6,875,096 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.85 (ตามตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4

แสดงการส่งกุ้งของสหกรณ์ให้กับบริษัทห้องเย็น

บริษัท	สัญญา (กก.)	ส่งได้ (กก.)	คิดเป็น (%)
ยูเนี่ยนโพรเซ่นฯ(พรานทะเล)	510,000	90,968.16	17.84
แพ็คฟู้ด	200,000	152,771.00	76.39
รวมทั้งสิ้น	710,000	243,739.16	34.32

ด้วยสหกรณ์ไม่สามารถส่งกุ้งให้ครบตามสัญญา ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทห้องเย็น ถึงแม้ว่าตามข้อสัญญากำหนดให้สหกรณ์ต้องเสียค่าปรับร้อยละ 20 ของมูลค่าการส่งกุ้งที่ไม่ครบจำนวน แต่บริษัททั้งสองแห่งก็ไม่ได้ดำเนินการฟ้องร้องแต่อย่างใด

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณเสรี และคุณสมชาย ผู้บริหารแพ็คฟู้ด

"เราก็เข้าใจสหกรณ์ ตามสัญญาเราสามารถปรับได้ 20% อันนี้เป็นมาตรฐาน แต่เราก็ไม่ทำ เพราะเราต้องการรักษาความสัมพันธ์อันดี เราไม่อยากจะอะไรที่รุนแรงเกินไป เราคิดว่าสหกรณ์ส่งกุ้งให้เราไม่ได้ น่าจะเป็นที่การบริหารงานภายในสหกรณ์มากกว่า อีกอย่างก็เรื่องคุณภาพต้องยอมรับว่าสหกรณ์มีปัญหา

มากต้องแก้ไข การทำสัญญาสิ่งสำคัญคือเราต้องการคุณภาพ แต่ส่วนใหญ่ที่เราเจอปัญหาก็คือ กิ่งน้มน้ำ ขนาดไม่ได้ กลิ่นน้ำมัน กลิ่นโคลน อันนี้ต้องแก้ไข"

คุณวาทิน ผู้บริหารพรานทะเล

"ได้รับคำสั่งซื้อมาแล้ว บริษัทถึงทำ Contract แหล่งที่มาส่วนใหญ่เราก็แบ่งสาย ให้เจ้าหน้าที่ไปรับซื้อที่ปากบ่อ รับซื้อหน้าโรงงาน ส่วนทำ Contract สัก 30% อันนี้ถือว่าสำคัญ เพราะส่วนหนึ่งเป็นการบริหารต้นทุนการผลิต ถ้าบริษัททำ Contract แล้วสหกรณ์หรือเกษตรกรส่งกุ้งให้บริษัทไม่ได้ก็ยุ่ง ถ้าในช่วงไหนราคากุ้งลงก็ดีไป แต่ถ้าราคากุ้งเกิดสูงขึ้นบริษัทก็มีปัญหา นี่ยังไม่พูดถึงความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนอีก บริษัทที่ต้องทำสัญญาไว้เหมือนกัน ธุรกิจกุ้งไม่ใช่ดูเพียงว่า ออเดอร์นี้กำไร 50,000 อีกออเดอร์ขาดทุน 50,000 แล้วถือว่าเท่าทุน ไม่ใช่เราต้องแยกเป็นออเดอร์ๆ ไป ไม่นำมารวมกัน..... จากปัญหาที่สหกรณ์ส่งกุ้งให้ไม่ได้ บริษัทก็เข้าใจ คงจะมีปัญหาภายใน ก็เลยไม่ว่าอะไร ส่วนค่าปรับนั้น ทางบริษัทยังไม่เคยปรับใครสักที ถ้าเกิดจากปัญหาเราก็เข้าใจ แต่ถ้าเกิดเราพบว่าเกษตรกรมีกุ้งแล้วไม่ยอมส่งให้เรา บริษัทก็จะขึ้นบัญชีค่าเอาไว้ เรื่องปรับก็เขียนในสัญญาไว้อย่างนั้นแหละ แต่ไม่เคยทำ"

1.3.7 ปัญหาความขัดแย้งภายในสหกรณ์ ความไม่แน่นอนทางการเงินทำให้กรรมการบางคนลาออก การส่งกุ้งที่เงินทุนส่วนใหญ่ได้มาจาก SME เป็นหลัก ซึ่งมีการอนุมัติเงินกู้งวดแรกในวันที่ 28 เมษายน 2549 ด้วยการออกตัวสัญญาใช้เงินอายุ 4 เดือน เป็นเงิน 3,051,602 บาท (ร้อยละ 50 ตามมูลค่าในใบสั่งซื้อจากบริษัทห้องเย็น) ซึ่งธนาคารให้คณะกรรมการสหกรณ์ทั้งหมด 13 คน ลงนามในหนังสือค้ำประกัน ในช่วงแรกสหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนมากกว่า 30 ล้านบาทต่อเดือน ทำให้ธนาคารออกตัวสัญญาใช้เงินให้สหกรณ์อีก 10 งวด เป็นเงิน 16,069,985 บาท (รวมทั้งงวดแรกเป็น 11 งวด รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 19,121,587 บาท) สหกรณ์สามารถชำระคืนตามตัวสัญญาได้ครบจำนวน

การดำเนินงานที่เกิดความขัดแย้งรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งทางด้านผลประโยชน์ การใช้จ่ายเงินภายในสหกรณ์ การใช้จ่ายนอกเหนืองานสหกรณ์ การขายกุ้งที่ไม่ได้ขนาดแต่ไม่นำเงินชำระคืนธนาคาร และการจ่ายอาหารกุ้งที่ไม่มีการควบคุมให้กับสมาชิกบางคน ส่งผลให้ฐานะทางการเงินของสหกรณ์เริ่มมีปัญหา เป็นเหตุให้กรรมการคนหนึ่งซึ่งมีบทบาทในการเป็นส่งอาหารกุ้งและเป็นผู้ดูแลการจับกุ้งให้กับสหกรณ์ไม่นำกุ้งส่งแพ็คฟู้ด เพราะเห็นว่าจะได้เงินไม่ครบจำนวน เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้กรรมการคนอื่นต้องสั่งให้สมาชิกในสังกัดนำกุ้งออกขายโดยไม่ต้องรอสหกรณ์เข้าไปจับ

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

ป้าโบ สมาชิกในจังหวัดปราจีนบุรี

“ฉันเข้าร่วมโครงการกับเขาสองบ่อ ครั้งแรก ได้กึ่ง 2 ตัน ก็ส่งขายตามปกติ แต่พอจะส่งครั้งที่สอง จับกึ่งได้ 4 ตัน คุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) บอกว่าบริษัทไม่รับซื้อ เลยต้องส่งขายแพสตูดเงินไปเยอะลองคิดดู แต่ป้าก็ไม่ขาดทุนหรอก แต่มั่นใจเรื่องหรือเปล่าอยู่เฉยๆ เงินหาย.....”

ลุงปลา สมาชิกในจังหวัดนครปฐม

“ร่วมกับเขาสองครั้ง ครั้งแรกได้ 4 ตันสหกรณ์รับซื้อหมด พอมาครั้งที่สอง คุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) โทรมาบอกว่าบริษัทเขาไม่รับซื้อแล้วให้ขายกึ่งออกไปเลย ได้เท่าไรค่อยเอาเงินไปจ่ายให้สหกรณ์ ลุงก็เอาไปขายแพรอบหลังได้ 6 ตัน ราคาประกันอยู่ที่ร้อยกว่าบาท (ขนาด 100 ตัว/กก.) ขายแพได้เพียง 90 บาท ลองคิดดูเงินหายไปเท่าไร”

สัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

พีจันทร์ กรรมการสหกรณ์และผู้ส่งอาหารกึ่งและดูแลการจับกึ่ง

“ของผมไม่มีปัญหา ครั้งแรกผมทำได้ตามขนาดเขา ของผมมีหลายบ่อมีหลายที่ไม่มีปัญหา แต่ตอนนั้นผมไม่ได้เอาลูกกึ่งและอาหารกึ่งจากสหกรณ์นะ ผมใช้เงินทุนตัวเองทั้งหมด เลี้ยงได้ขนาด ผมก็ส่งตามปกติ ก็จะมีปัญหาครั้งที่สองผมเลี้ยงได้ขนาดนะ แต่ผมไม่ส่ง เพราะธนาคารมันจ้องหักเงินจากสหกรณ์ ก็เล่นปล่อยให้พรรคพวกเอาอาหารกึ่งออกไปเป็นล้านๆ แต่จับกึ่งไม่ได้เลย ถ้าผมส่งไปธนาคารมันก็ต้องหักเงินกูไว้ก่อน ส่วนที่เหลือมันค่อยคืนสหกรณ์แล้วเงินมันจะได้ครบได้ยังไง นี่ได้ข่าวมาว่าจะมีสมาชิกจะไปแจ้งความกับสหกรณ์ที่ไม่ยอมจ่ายเงินคืนเขาอะ”

พีก็้อย กรรมการสหกรณ์

“ตอนแรกใครเอากึ่งจากสหกรณ์ไปก็ตายหมด ไม่ก็ไม่ได้ขนาด ใฮ้ที่ตายก็กลับมาขอแก้มือ เลี้ยงใหม่ก็ตายอีก ส่วนที่ไม่ได้ขนาด สหกรณ์ก็ส่งขายแพแต่เงินไม่คืนธนาคาร เงินเอาเข้าสหกรณ์แล้วไม่รู้เงินไปไหน นี่มีข่าวแว่วๆ มานะว่าเอาเงินไปลงที่สหกรณ์จัน (จันทบุรี) สงสัยหมดวาระจะไปเป็นประธานที่จันละมั้ง เห็นส่งมือขวามือซ้ายไปดูแลจันอยู่ นี่ใฮ้ที่ปัญหาหนึ่งนะ ส่วนอีกปัญหาหนึ่งอยากถามว่า ตรวจสอบการเบิกอาหารกึ่งให้สมาชิกยังไง มีคนหนึ่งเบิกอาหารกึ่งไปล้านกว่า แต่สหกรณ์จับกึ่งไม่ได้สักตัว ถามหน่อยเอาอาหารไปล้านกว่า เลี้ยงกึ่งตั้งสามสี่เดือน กึ่งไปไหน ต่อให้มัน(กึ่ง)ตายก็จับขายได้ กึ่งขาวลองเลี้ยง 3 เดือน โอกาสขาดทุนแทบไม่มี สหกรณ์เคยตรวจสอบบ้างไหม นี่ประเด็นหนึ่ง ส่วนอีกประเด็นหนึ่ง บางคนเลี้ยงกึ่งไปดี ๆ วันหนึ่งมาขอเบิกเบอร์ 4 วันต่อมาคืนมาเบิกเบอร์ 2 มันเป็นไปได้ยังไง กึ่งที่ไปไหนกินอาหารย้อนเรื่องพวกนี้คนในสหกรณ์ไม่รู้เรื่องหรือไง”

คุณแดง กรรมการสหกรณ์

วันนั้นผมเอารายงานการประชุมไปให้อาจารย์ _____ เช่น เขาบอกว่าเขาไม่เห็นด้วยที่เอาคุณ _____ (อดีตกรรมการสหกรณ์) มาเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ เพราะคุณ _____ เป็นบุคคลล้มละลาย ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอยู่ที่เชียงใหม่ ผมก็บอกว่าส่วนไหนที่อาจารย์ไม่เห็นด้วยก็หมายเหตุไว้ เขาก็เลยเล่าให้ผมฟังว่า สหกรณ์ล้มเพราะ คุณ _____ (กรรมการคนเดิม) ที่จับกุมสหกรณ์ไปขายแพไม่ยอมส่งแพ็คฟู้ด รู้สึกว่าอาจารย์แก่เจ็บแค้นมาก”

1.3.8 ความขัดแย้งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสหกรณ์ ความขัดแย้งที่รุนแรงมากขึ้น ทำให้การเลือกตั้งคณะกรรมการชุดที่ 2 ในเดือน มีนาคม 2550 มีกรรมการลาออกหลายคน โดยเฉพาะหัวหน้ากลุ่ม 1, 2, 3 และ 5 ออกไปตั้งกลุ่มหรือชมรมผู้เลี้ยงกุ้งขึ้นมาใหม่ เช่น หัวหน้ากลุ่มที่ 1 เข้าไปรวมตัวกับกลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโรงเข้ หัวหน้ากลุ่มที่ 3 หันไปฟื้นฟูชมรมผู้เลี้ยงกุ้งคุณภาพสมุทรสาคร เป็นต้น ในขณะที่หัวหน้ากลุ่ม 8 ออกไปเพื่อเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำจันทบุรี

1.3.9 สหกรณ์ขอต่อสัญญากับบริษัทห้องเย็นเพื่อรักษาแหล่งเงินกู้ หลังจากสิ้นสุดสัญญา สหกรณ์จำเป็นต้องต่อสัญญากับแพ็คฟู้ด เพราะสหกรณ์ยังมีหนี้ค้างตามตัวสัญญา 7 ฉบับ จำนวน 13,592,786 บาท แต่สัญญาครั้งนี้มีแพ็คฟู้ดต่อสัญญาให้เพียง 4 เดือน โดยกำหนดให้ส่งกุ้งเดือนละ 130 และปรับราคาลดลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ราคา

ส่วนพรานทะเลที่มีการส่งกุ้งในปริมาณน้อย อีกทั้งราคากุ้งในช่วงนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงไม่ต่อสัญญาและหันไปทำสัญญากับกลุ่มบริษัทธุรกิจคอน (จันทบุรี โพรเซ้นฟู้ด) แทน โดยมีข้อตกลงการรับซื้อกุ้งจำนวน 500,000 กก. ใช้ราคากลางเป็นฐานบวกเพิ่มร้อยละ 10 และเพิ่มให้อีก กก.ละ 2 บาท

หากรวมสัญญาของทั้งสองบริษัท ในช่วงเดือนมีนาคม - มิถุนายน สหกรณ์ต้องส่งกุ้งถึงเดือนละ 180 ตันในขณะที่จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการลดลง

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

คุณจันทร์ กรรมการสหกรณ์

“ตอนนั้นพรานทะเล เสนอเองว่าจะขอต่อสัญญา แต่ทางท่าทอง (สหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าทอง) ไม่ยอม ก็เขามองราคากุ้งมันกำลังจะดี เลยตกลงกันไม่ได้ อีกอย่างตอนนั้นสหกรณ์ก็กำลังเจรจากับอันดามัน (จันทบุรี โพรเซ้นฟู้ด) ก็หันกันไปทางนั้นกันหมด”

คุณเรืองชัย ประธานสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าทอง

“กับพรานทะเล เราก็อยากจะต่อสัญญากับเขา แต่เขาให้ราคาต่ำกว่าตลาด
อีก เรารับไม่ไหวจริงๆ แต่เราทำสัญญากับพรานทะเลแล้วเราสบายใจ ไม่
ค่อยมีปัญหาเท่าไร เราก็ยังสนใจจะทำกับเขาอยู่นะ”

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณวาทิน ผู้บริหารระดับสูงพรานทะเล

“ตอนนั้นทางเราขอต่อสัญญากับทางสหกรณ์เอง แต่สหกรณ์อื่นยื่นจะใช้
ราคาตามสัญญาเดิม ซึ่งถือว่าสูงมาก มีการเจรจาทันทีอยู่หลายครั้ง แต่ก็ตกลง
กันไม่ได้”

คุณสมชาย ผู้บริหารแพ็คฟู้ด

“พอหมดสัญญาสหกรณ์ก็มาขอต่อสัญญาเราก็พิจารณาต่อสัญญาให้ แต่รอบ
นี้เราต่อสัญญาสั้นลง จำได้ว่าปี 50 ราคากุ้งผันผวนมาก เราก็ไม่กล้าทำ
สัญญายาว ตอนนั้นเราทำสัญญาระหว่าง 4-6 เดือน แต่ราคาเราให้สูงกว่า
ตลาดแน่นอน ”

1.3.10 สหกรณ์ประสบปัญหาด้านการเงิน หลังจากทำสัญญาฉบับใหม่กับห้อง
เย็นในครั้งที่ 2 สหกรณ์ไม่สามารถชำระเงินคืนตามตัวสัญญาในงวดที่ 12 ได้ และยังมีตัว
สัญญาค้างอีก 8 งวด รวมเป็นเงิน 13,374,640 บาท สหกรณ์พยายามขอผ่อนผันโดยอ้าง
เหตุผลดังนี้

➤ อากาศหนาวเย็นผิดปกติ และยาวนานจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้การ
เจริญเติบโตของกุ้งชงัก การกำหนดจับกุ้งในต้นเดือนมีนาคมทำไม่ได้เนื่องจากกุ้งยังไม่ได้อายุ
ขนาด และเลี้ยงยาวนานมาจนกระทั่งถึงปลายเดือนเมษายน ถึงกลางเดือนพฤษภาคม 2550

➤ กุ้งที่เลี้ยงในระหว่างเดือน ตุลาคม และพฤศจิกายน ในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา มีน้ำท่วมรวมแล้วจำนวน 23 ไร่

สหกรณ์ได้พยายามเจรจากับธนาคารเพื่อขอให้อนุมัติเงินกู้ตามปกติ แต่
เมื่อธนาคารได้ส่งเจ้าหน้าที่ลงมาตรวจสอบกลับพบว่าเกิดจากปัญหาการบริหารภายใน
มากกว่าปัญหาด้านการผลิต จึงระงับการอนุมัติเงินกู้ทั้งหมด และถือว่าสหกรณ์ผิดนัดชำระ
หนี้จึงคิดดอกเบี้ยเพิ่มจากเดิมร้อยละ 10 ต่อปี เป็นร้อยละ 16 ต่อปี หลังจากนั้นธนาคารขอ
ปรับโครงสร้างหนี้ เดือนกันยายน 2550 ได้มีข้อตกลงให้สหกรณ์ผ่อนชำระเดือนละ 300,000
บาท เป็นเวลา 5 ปี รวมเป็นเงิน 18,000,000 บาท แต่สหกรณ์ชำระได้เพียง 1 เดือน จนถึง
ปัจจุบัน (สิงหาคม 2551) สหกรณ์ก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้อีก นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีหนี้ค้าง
ชำระบริษัทอาหารกุ้ง 2 แห่ง จำนวน 4,312,874.21 บาท (กรรมการสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำสามร้อย

ยอดค้าประกันนี้ให้กับสหกรณ์มากกว่า 3 ล้านบาท) และจากปัญหานี้เองที่ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับห้องเย็นได้จนถึงปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์ประธานสหกรณ์ ถึงปัญหาทางการเงินของสหกรณ์ ได้ให้ความเห็นว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีประมาณ 60 คน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีเหตุผล 2 ประการคือ

ประการที่ 1 บริษัทห้องเย็นไม่รับซื้อกุ้งในช่วงที่ราคากุ้งตกต่ำ โดยใช้มาตรการตรวจสอบเข้มงวดมากขึ้น อีกทั้งขั้นตอนการตรวจสอบของบริษัทก็ทำเพียงฝ่ายเดียว สหกรณ์ไม่ได้เข้าไปร่วมตรวจสอบ เมื่อบริษัทปฏิเสธการรับซื้อกุ้ง สหกรณ์ไม่สามารถอุทธรณ์ผลการตรวจสอบได้เพราะจะทำให้กุ้งเน่าเสีย

ประการที่ 2 สมาชิกขาดความซื่อสัตย์ เบิกอาหารไปแล้วยังแอบจับกุ้งไปขายโดยไม่แจ้งสหกรณ์

ทางคณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเหตุผลทั้งสองประการ โดยการสุ่มสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์ พบว่า

ประการที่ 1 กรณีบริษัทห้องเย็นสร้างเงื่อนไขในการรับซื้อกุ้งในช่วงที่ราคากุ้งตกต่ำ จากการสัมภาษณ์พบสมาชิกจากจังหวัดราชบุรี ประสบปัญหาดังกล่าว โดยปัญหาเกิดจากกลิ่นน้ำมันในตัวกุ้ง

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พื้ลักษณ์ สมาชิกจากจังหวัดราชบุรี

"มีคุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) เขามาชวนให้ผมทำกุ้งไซส์ใหญ่ บอกสหกรณ์ไม่มีคนทำ ผมเป็นสมาชิกสมาคมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไทยเขตภาคกลางอยู่ด้วย และก็ทำ Contract กับเกาหลี ก็เห็นว่าเขาขอร้องก็เลยทำให้ ชุดแรกไม่มีปัญหา มามีปัญหาชุดสอง ห้องเย็น Reject ทั้ง Lot อ้างว่าคุณภาพไม่ได้ มีกลิ่นน้ำมันเกินต้องส่งขายแพ ทำให้ราคาตกลงไปกิโลละ 20 – 30 บาท คือตอนราคากุ้งลง ราคาถูกกำหนดโดยห้องเย็นที่เกษตรกรไม่รู้ว่ามีกุ้งเข้าห้องเย็นไปแล้ว ก็ถูกตีกลับหรือถูกกดราคาโดยอ้างโน้นอ้างนี้ แต่เกษตรกรไม่ทราบว่ามีปัญหานั้นจริงหรือเปล่า" ต่อคำถามว่าได้มีการเจรจาหรืออุทธรณ์หรือให้มีการส่งผลพิสูจน์กับห้องเย็นหรือไม่ "มันไม่ทัน ในขณะที่รู้ว่าห้องเย็น Reject ทางเดียวที่ทำได้ก็คือต้องส่งขายแพ ไม่อย่างนั้นกุ้งจะเสียราคา" เมื่อถามถึงความเป็นไปได้ที่กลิ่นน้ำมันเกิดขึ้นในช่วงจับกุ้ง พื้ลักษณ์ก็ตอบว่ามีความเป็นไปได้"

หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยไม่พบปัญหาดังกล่าวอีก มีเพียงสมาชิกจำนวนหนึ่งที่เราให้ฟังว่าห้องเย็นไม่รับซื้อเพราะราคากุ้งตกต่ำ แต่ไม่มีใครถูกบริษัทห้องเย็นปฏิเสธ

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พี่มี สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“คอนเท็กซ์มันดี สหกรณ์ก็ช่วยเกษตรกรนำดูแล สหกรณ์ก็เปรียบเหมือนพ่อแม่ ที่ต้องดูแลลูก ไอ้เราก็เป็นเหมือนลูกต้องคอยประคับประคองเราไป วันหนึ่งพอสหกรณ์จะเดินได้ ราคากุ้งตก ห้องเย็นมันตั้งแง่ไม่ยอมรับซื้ออั้งโน้น อั้งนี้หาเรื่องจนมันไม่ต้องรับซื้อ อย่างเช่นนะ เอากุ้งเราไปบอกว่าไอ้มันไม่ดี ไอ้มันไม่ใช่ ตรวจจนกุ้งซืด เราก็คงไม่รู้จะทำยังไงก็ต้องเอาไปขายแพ ผมนี่เข้าสหกรณ์บ่อย ก็บ้านผมอยู่ใกล้ๆ สหกรณ์ เข้าไปรู้ปัญหาหมด” เมื่อถามถึงว่ากุ้งที่มีส่งให้กับบริษัทห้องเย็นเป็นอย่างไรพี่มีตอบว่า “ผมไม่ได้ส่งหรอก ผมเลี้ยงเอง แต่ผมไปเอาอาหารกุ้งจากสหกรณ์ ส่วนลูกกุ้งบางครั้งผมก็เอา แต่ถ้ามีเงิน เลี้ยงกุ้งไม่คิดลบ ผมก็ซื้อเงินสด เลี้ยงอย่างผมสบายดี”

พี่ขวัญ สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“ระบบมันดี แต่บริษัทมันตั้งแง่ไม่รับซื้อ นี่ผมก็เพิ่งปล่อยกุ้งไป ขอบที่แล้วผมก็เลี้ยงได้ ขายได้ สี่เดือนกำไรแสนกว่าบาท ผมพอใจแล้ว ไม่ต้องง้อห้องเย็น ผมว่าไอ้คนที่เลี้ยงกุ้งบอกว่าขาดทุน ไม่รู้เขาเลี้ยงยังไง เลี้ยงกุ้งออก (ดีน้ำให้ออกซิเจน) ต้องถึง ปล่อยบางๆ นี่ผมก็ปล่อยบางนะ บางคนมันโลกปล่อยบ่อแสนสองแสน ไอ้พวกนี้กระวย บ่อผมไร่หนึ่งปล่อยห้าหมื่น ก็ไม่เห็นมีปัญหาอะไร ผมก็เข้าสหกรณ์ทุกวันแหละผมก็พยายามบอกให้เขาปล่อยบาง ไม่รู้เลี้ยงยังไง เลี้ยงกุ้งมันต้องดูแลดี ๆ นี่ก็วิสาหกิจชุมชนของคุณล้อมเคชก็มาชวนผมให้เข้าร่วม ผมก็ไปประชุมกับเขาบ้าง ไม่ไปบ้าง นี่ก็ใกล้ครบวาระต้องเลือกตั้งประธาน (สหกรณ์) คนใหม่ ผมว่าอาจารย์กัญญาจะไปเป็นประธานชุมชน จะดีกว่าส่วนตรงนี้ให้หาประธานคนใหม่เอา”

พี่จันดี สมาชิกในจังหวัดปราจีนบุรี

“ผมมีห้าบ่อ เข้ากับเขา 2 ครั้ง ครั้งแรกได้ 4 ตัน ขายได้ราคาตามสัญญา พอมาครั้งที่สองเดือนเมษายนปีที่แล้วได้สี่ตันครึ่ง ตัวเลขผมก็จำไม่ได้ทั้งหมดนะ แต่ราวๆ สี่ตันครึ่ง คุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) ติดต่อมาว่ามีปัญหาห้องเย็นไม่รับซื้อแล้ว สหกรณ์จะต้องนำกุ้งไปขายที่แพซึ่งจะไม่ได้ตามราคาที่คุณตกลงไว้ พอถึงเวลาเขาก็มาจับไป ส่วนสาเหตุเป็นอย่างไรมผมก็ไม่ทราบ แต่หลังจากจับไปแล้ว โอนเงินมาช้ามาก ประมาณสัก 45 วัน ที่สำคัญเงินก็ได้ไม่ครบ ขาดไป 20,000 บาท ก็พยายามติดต่อกับสหกรณ์ว่าจะเอาอย่างไร เห็นเขาบอกว่าจะใช้ให้เป็นลูกกุ้งแทน นี่ก็รออยู่ไม่เห็นสหกรณ์ทำอะไร โทรไปที่ไร เจ้าหน้าที่ก็บอกว่าผู้จัดการไม่อยู่ ประธานไม่อยู่ทุกที”

ประการที่ 2 กรณีสมาชิกขาดความซื่อสัตย์ เบิกอาหารไปแล้วแอบจับกุ้งไปขายโดยไม่บอกสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่าเกิดจาก 2 กรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง สมาชิกแอบจับกุ้งจริง แต่สหกรณ์ตามคืนได้พบสมาชิกคนหนึ่งในจังหวัดจันทบุรี

กรณีที่สอง ไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัดว่าสมาชิกแอบนำกุ้งไปขาย เลี้ยงกุ้งไม่ได้ เบิกอาหารกุ้งไปแล้วแต่นำไปเลี้ยงกุ้งบ่ออื่น หรือเกิดจากการทุจริต

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

คุณนัด สมาชิกสมทบในจังหวัดจันทบุรี

“ปัญหาเกิดจาก ครั้งแรกที่แกไปเอาลูกกุ้งกับอาหารกุ้งจากสหกรณ์ เลี้ยงไปได้เดือนเศษ กุ้งตาย จับขายกุ้งไม่ได้เลย ก็ไปขอแก้มือเลี้ยงใหม่ ครั้งสองกุ้งไม่โตอีก เลี้ยงเท่าไรกุ้งก็ไม่โต แก่คิดดูแล้วว่าถ้าส่งกุ้งให้สหกรณ์ ถูกหักเรียบแน่ ที่แกลำบากมากไปกู้เงินเขามา (เงินกู้ธนาคาร) ก็สหกรณ์ให้ลูกกุ้งกับอาหาร แต่ที่แกต้องจ่ายค่าน้ำมันเอง จ่ายโน้นจ่ายนี่อีก แกก็เครียด แกก็คงจะว่าขายกุ้งไปก่อน เอาเงินไปจ่ายหนี้ก่อน แล้วตอนหลังค่อยมาเคลียร์กับสหกรณ์ แกก็ให้คนมาจับ สหกรณ์ค้นรู้ตามไปยึดเงินถึงแพเลย” ต่อข้อถามที่ว่า ทำไมสหกรณ์ทราบเรื่องดังกล่าว คุณนัดตอบว่า “สหกรณ์พวกเยอะจะตาย รุ้หมดแหละมืออะไร เขาก็สะกิดกัน บอกกันหมดแหละ”

ป้าไส สมาชิกจังหวัดราชบุรี (นามสกุลเดียวกับกรรมการคนหนึ่ง)

“ป้าเลี้ยงกุ้ง 19 บ่อ ครั้งแรกไปเอาลูกกุ้งกับอาหารกุ้งมาลง 10 บ่อ ปัจจุบันสหกรณ์ไม่ส่งอาหารมาให้ ต้องไปกูนอกระบบมาจ่าย เข้าร่วมประกันราคากับสหกรณ์มาตั้งแต่ต้น ครั้งแรกลงกุ้งบ่อละสี่แสนตัว เลี้ยงได้ 28 วัน กุ้งเป็นโรค(หัวเหลือง)ตายหมด ครั้งที่สองเลี้ยงไป 45 วัน ก็ตายอีก เป็นโรคอะไรไม่รู้ สองครั้งขาดทุนไปล้านกว่าบาท ครั้งที่สามไปเอามาอีก ตอนนี้อยู่ 19 บ่อเลย กะเอาทุนคืน กุ้งเกิดเลี้ยงไม่โต เอาไปตรวจที่กำแพงแสนก็ไม่พบโรค ไม่รู้มันเป็นอะไรจับกุ้งไม่ได้เลย ขาดทุนอีก 500,000 บาท ตกลงขาดทุนไปสองล้านห้า แต่เป็นหนี้สหกรณ์หกแสนกว่าบาท”

พี่ยัง สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“เลี้ยงกุ้ง 2 บ่อ ปัจจุบันหยุดเลี้ยงแล้ว แต่เคยเข้าร่วม Contract 2 ครั้ง ใช้อาหารกุ้งของสหกรณ์แต่หาซื้อลูกกุ้งเอง ครั้งแรกขายกุ้งได้ 4 ตัน แต่ขายขาดทุน เพราะต้นทุนมันโลละ 150 บาท ขายได้ 80 บาท ครั้งที่สองเลี้ยงได้ 3 เดือนขายกุ้งไม่ได้เลย ขาดทุนไปล้านกว่าบาท เป็นหนี้สหกรณ์ 500,000 บาท รวมดอกเบี้ยที่สหกรณ์แจ้งมาล่าสุดหกแสนกว่าบาท”

บทสัมภาษณ์คณะกรรมการ

คุณแดง กรรมการสหกรณ์

“ตั้งแต่ผมมารับตำแหน่ง _____ ผมก็มาดูแลบัญชีลูกหนี้และคุยกับผู้จัดการสหกรณ์ ที่รู้แน่ๆ มีอยู่ 4 ราย ก็คือ คุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) เลี้ยงอยู่ที่นครปฐม ตอนแรกเกิดน้ำท่วม อันนี้มีหลักฐานที่เขายื่นมา ก็ขอให้สหกรณ์ช่วยเหลือนำไปเลี้ยงใหม่ รอบหลังนี้จับกุ้งไม่ได้เลย แต่เบิก อาหารกุ้งไปตลอด ซึ่งมันเป็นไปไม่ได้ คนนี้เป็นหนี้กับสหกรณ์เยอะ ประมาณ 3 ล้านกว่าบาท อันดับ 2 รองจาก คุณ _____ (กรรมการสหกรณ์อีกคน) นี่เบิกลูกกุ้งไปเลี้ยงทีเดียว 7 ล้านตัวทั้งๆ มีบ่อเลี้ยงนิดเดียว คนนี้เป็นหนี้ 4 ล้านกว่าบาท ส่วนคนอื่นๆ ก็ไม่มากเท่า อันนี้ผมว่าผมจะดำเนินคดีทางอาญาให้หมด”

บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง

คุณอาจ เจ้าหน้าที่บริษัทยูเนี่ยน

“.....สหกรณ์มีพื้นที่ในการดูแลกว้างมาก บางครั้งแจ้งว่าเกษตรกรเข้าร่วมสองบ่อจากห้าบ่อ หลังจากคิดป้ายเสร็จ มีการสุ่มตรวจพบว่า มีการนำกุ้งจากบ่อที่ทำข้อตกลงไปเลี้ยงอีกบ่อหนึ่ง หรือบางที่มีการเจาะบ่อให้ทะลุกัน บางครั้งทำสัญญาไว้บ่อด้านซ้าย ไปอีกครั้งพบกุ้งอยู่บ่อด้านขวา บางครั้งมากกว่านั้นย้ายป้ายเลยก็มี ส่วนด้านคุณภาพกุ้งก็พบว่ามีส่วนที่เกษตรกรเลี้ยงไม่ได้คุณภาพเรื่องสีกุ้ง และปัญหากลิ่นก็พบแต่ก็น้อยมาก แต่ส่วนใหญ่ทางบริษัทก็เข้าใจ บางครั้งก็อะลุ่มอล่วยมาตลอด แม้กระทั่งสหกรณ์ขอสิทธิ นอกเหนือจากคนอื่นในการใช้ลูกพันธุ์กุ้งและอาหารกุ้ง บริษัทก็อนุญาต สิทธิต่างๆ สหกรณ์ได้มากกว่าเกษตรกรรายอื่น อีกอย่างคงเป็นไปได้ยากที่เราจะปฏิเสธการซื้อเพราะราคากุ้งตกต่ำ เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นบริษัทก็ต้องปฏิเสธสหกรณ์หรือเกษตรกรรายอื่นด้วย อย่างที่สุราษฎร์บริษัทก็ทำงานครบสัญญา บริษัทแบ่งสัญญาออกเป็นสองรอบ รอบที่สองต้องสิ้นสุดธันวาคมปี 2549 แต่สุราษฎร์ขอเลื่อนไปโดยบอกว่าอาจจับกุ้งได้หลังธันวาคม บริษัทก็ยินยอรับ ทั้งที่บริษัทปฏิเสธได้ก็ตาม”

1.3.11 สมาชิกส่วนใหญ่ต้องขายกุ้งในราคาตลาด ขณะที่มีการใช้จ่ายสูง จากปัญหาขาดสภาพคล่องทำให้ไม่สามารถส่งกุ้งให้บริษัทห้องเย็นตามราคาที่กำหนดเป็นผลให้สมาชิกที่เลี้ยงได้ตามข้อกำหนดต้องขายกุ้งในราคาตลาด อีกส่วนคือสมาชิกที่เลี้ยงกุ้งไม่ได้ขนาดถูกบังคับขายตามราคาตลาดเช่นกัน แต่ทั้งหมดต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงถึงกก.ละ 7 บาท (ยังไม่รวมอัตราดอกเบี้ย)

1.3.12 สมาชิกเป็นหนี้สหกรณ์จากการเข้าร่วมโครงการส่งกู้ให้ห้องเย็น สมาชิกที่เป็นหนี้กับสหกรณ์มีจำนวน 52 คน เป็นเงิน 18,089,037.10 บาท โดยแบ่งเป็นยอดหนี้ดังนี้

ต่ำกว่า 10,000 บาท	จำนวน	1	คน
10,000 - 30,000 บาท	จำนวน	9	คน
30,001 - 60,000 บาท	จำนวน	7	คน
60,001 - 90,000 บาท	จำนวน	9	คน
90,001 - 120,000 บาท	จำนวน	6	คน
120,001 - 200,000 บาท	จำนวน	3	คน
200,001 - 300,000 บาท	จำนวน	3	คน
300,001 - 400,000 บาท	จำนวน	4	คน
400,001 - 500,000 บาท	จำนวน	2	คน
500,001 - 600,000 บาท	จำนวน	1	คน
600,001 - 700,000 บาท	จำนวน	2	คน
900,001 - 1,000,000 บาท	จำนวน	1	คน
1,000,000 - 2,000,000 บาท	จำนวน	2	คน
3,200,000 - 4,000,000 บาท	จำนวน	1	คน
4,000,000 บาทขึ้นไป	จำนวน	1	คน
รวมทั้งสิ้น		<u>52</u>	คน

รายละเอียดของสมาชิกที่เป็นหนี้สหกรณ์ ประกอบด้วย

- สมาชิกทั่วไปเป็นหนี้ 44 คน เป็นเงิน 8,194,316.80 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.3 ของยอดหนี้ทั้งหมด
- กรรมการ (ชุดที่ 1 ถึง ชุดที่ 3) เป็นหนี้ 8 คน เป็นเงิน 9,894,720.30 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.70 ของยอดหนี้ทั้งหมด
- สมาชิกที่ส่งกู้ให้บริษัทห้องเย็นเป็นหนี้ จำนวน 10 คน (จาก 18 คน) เป็นเงิน 8,800,368.30 บาท และสมาชิกที่ไม่เคยส่งกู้ให้บริษัทห้องเย็นเป็นหนี้ จำนวน 42 คน เป็นเงิน 9,288,668.80 บาท

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พี่สม สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“ฉันเข้าร่วมโครงการกับเขา เลี้ยงกุ้งไม่ได้ขนาด ฉันทำใจแล้ว ขาดทุนแน่ เขา มาจับกุ้งฉันไป เงินสักบาทก็ไม่ได้ กลับเป็นหนี้เขามาก แต่ฉันก็เอาเงินไปใช้หนี้ สหกรณ์หมดแล้วนะ แต่ที่เป็นห่วงก็คนที่ฉันเซ็นค้ำประกันให้หนีสิ ตายหมด เลี้ยงไม่ได้สักคน นี่ถ้ามัน (เพื่อนสมาชิก) ไม่จ่ายเขาจะมาเรียกเก็บกับฉันหรือ เปล่าไม่รู้”

พี่ไกร สมาชิกในจังหวัดสมุทรสาคร

“เคยเอากุ้งสหกรณ์มาครั้งหนึ่ง ครั้งแรกมัน (กุ้ง) ไม่โต เลี้ยงได้ 3 เดือนได้ 100 กว่าตัวโล เลี้ยงต่อไม่ไหว เลยให้สหกรณ์ มาจับไป ขาดทุนไป 80,000 บาท ไม่รวมอาหารกุ้งนะเพราะฉันไปเอามาจากที่น้อย (หัวหน้ากลุ่ม) ลูกกุ้งสหกรณ์ก็ แพงกว่า ข้างนอกตัวละ 6 ดิ่งค์ (สหกรณ์ขาย 12 ดิ่งค์) อาหารกุ้งข้างนอก 540 (บาท) สหกรณ์ขาย 700 ปกติอาหารมันจะแพงตรงกลาง เบอร์ 2 เบอร์ 3 มันแพง แต่แปลกอาหารของสหกรณ์มันแพงเบอร์ปลาย ปกติเบอร์ปลายมันถูกสุดแต่ กลับแพงสุดคือเบอร์ 5 คนกินนาน ทุกอย่างแพงหมด ตอนนั้นสมาชิกออกกัน หมดแล้ว สหกรณ์ไม่ช่วยอะไรเลย ตอนนั้นหลวงเขาช่วยมาแต่นกพิราบ (กรรมการสหกรณ์) เอาไปกินหมด” เมื่อถามถึงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง “เรา ไม่ค่อยเห็นด้วย เราต้องเอาไซส์ของเขา เขาเอาไซส์ 50 ตัว อย่างนี้ ใครทำได้ ขนาดตอนนี้เราทำได้แค่ 100 ตัว ที่จริงเราก็ไม่เข้าแหละ ผู้ใหญ่แหละบอกให้ เข้า เราก็เข้า ต้นทุนก็สูงกว่าเดิม เราเลี้ยงเองสบายกว่าเยอะ ตอนนั้นทำกับเขา ไม่ได้เงินสักบาท เขาเอาเงินเราไปหมดเลย ค่าเครื่องคูดน้ำ ค่าคนงาน ค่าน้ำมัน นี่เราต้องออกเองทั้งหมดเลย เขาหัก 7 บาทที่เขาเอาไปขาย เรามานั่งคิดดูแล้ว ตอนหลังไม่เอาดีกว่า เราเลี้ยงเองสบายใจกว่าเยอะเลย มีเพื่อนอีกคนหนึ่งไปคูที่บ้านเฉลิวลิเขาขาดทุนไปก็บ่อ ตอนนี้เป็นหนี้สหกรณ์ห้าหกแสนแล้ว อย่างนี้ เราตาย เราขอสหกรณ์ให้ลดค่าลูกกุ้งได้ไหม เขายังไม่ยอมเลย ตอนนั้นเรายังเป็น หนี้เขา แสนกับหนึ่งหมื่น ค่าอาหารโคนไป เก้าหมื่น ค่ายายังไม่เกี่ยวนะ โคนค่ายาไปอีกสี่หมื่น มาตรวจที่ เอาโน้นเอานี้มาใส่เราก็ไม่รู้ ตอนสุดท้าย บอกว่าค่ายาทั้งหมด สี่หมื่น เราก็เลยไปเข้ากลุ่มย่อย (ของอดีตกรรมการ สหกรณ์) เราก็ไปลงหุ้นกับเขา เขามีค่าน้ำมันให้ เราก็ไปลงหุ้นกับเขาไปไฟค์ หนึ่ง ทางนี้ก็ปิดเราไม่ให้ค่าน้ำมัน บอกว่าสหกรณ์บอกว่าฉันเป็นหนี้สหกรณ์อยู่ เขาก็เลยปิดฉัน”

คุณสุข สมาชิกจังหวัดนครปฐม

“ผมเข้าร่วมปี 49 เลี้ยงทั้งกุ้งขาว กุ้งดำ 10 บ่อ แต่เข้าร่วมกับสหกรณ์ 5 บ่อ กุ้ง สหกรณ์เลี้ยงไม่โตทำไม่ได้ขนาดเลย ได้แค่ 100 กว่าตัวโล ให้สหกรณ์มาจับ จับ

ไปได้ 6 ตัน ตอนนี้ผมเป็นหนี้สหกรณ์ 300,000 (บาท) โดยที่ผมไม่ได้เงินคืนสัก บาทแถมยังเป็นหนี้อีก 300,000”

พี่ชัย สมาชิกจังหวัดสมุทรสาคร

“เคยไปค้าประกันเงินกู้จาก ธกส. กับ ออมสินคนละ 50,000 บาท ตอนหลังนั้นก็ ไม่มีใครจ่ายสักคน เห็นว่าสหกรณ์จะช่วยเรื่องลูกกึ่งกับอาหาร ฉันก็ตั้งใจจะ ร่วมกันเขา เคยไปประชุมกับสหกรณ์อยู่ครั้งหนึ่ง เห็นเขาเถียงกันวุ่นวายตอนที่ เลือกกรรมการใหม่ แต่สมาชิกไม่ค่อยจะซื้อสัตย์กับสหกรณ์ เอาอาหาร ไปแยะ แต่วิกึ่งได้น้อย สหกรณ์ไม่สังเกตบ้างหรือไง เลี้ยงกึ่งบ่อเดียวแต่เอา อาหารมาแยะสหกรณ์ก็ให้ แปลก สหกรณ์บอกให้เลี้ยง ไซส์ใหญ่ ทำไม่ได้ แต่ ตอนนี้เขาก็ออกกันหมดแหละ เห็นเขา (เพื่อนเกษตรกร) พูดกันว่าไปเอาสมาชิก มาจากจัน (จันทบุรี) อยู่ชยา พวกบ้านแพ้วก็ให้ความร่วมมือ แต่บ้านแพ้วมัน เลี้ยง ไม่ได้จริงๆ ถ้าเลี้ยง ได้กึ่งมันก็ต้องกินอาหารแยะมาก ถ้าคิดเลี้ยงสามบ่อนี้ก็ ต้องใช้อาหารร่วม 20 ตัน ไม่ไหวหรอก ลูกกึ่งก็แพง มีอยู่สามสี่ราย นายจางค์ นายศักดิ์ ป่าใหญ่ ป่าไหล่ นายเฉลียว ก็ไม่เอาหมดแล้ว”

ป้าจุก สมาชิกจังหวัดสมุทรสงคราม

“แต่เดิมนั้นเลี้ยงหอยแครง วันหนึ่งก็มีเจ้าหน้าที่ ธกส. เข้ามาติดต่อบอกจะฟื้นฟู หนี้ให้ แต่ให้หันมาเลี้ยงกึ่งเขาบอกว่ามีการประกันราคา ฉันกับแฟนก็ไม่เคย เลี้ยงกึ่งมาก่อน แต่เขาบอกจะมีคนมาดูแลให้ก็เห็นว่าดีก็เลยเลี้ยง ก่อนเลี้ยงฉัน ต้องปรับสภาพบ่อใหม่ หมดค่าทำดิน ไป 70,000 บาท ซื้ออุปกรณ์ใหม่หมดทุก อย่างเลย ก็ได้เงินทุนมาจาก ธกส. (สหกรณ์การตลาด) กับ ธกส. นั้นแหละ พอ เลี้ยง ได้สัก 2 เดือนตอนนั้นฝนตกหนักกึ่งมันลอยแล้วมันเกิดตาย ก็รีบโทร ไป ให้เขา(สหกรณ์) ให้มาช่วยหน่อย แต่เขามาช้ามาก เขาบอกว่าติดเสาร์อาทิตย์ ให้รอวันจันทร์ เขาพูดอย่างนี้ไฉน ฉันเลยต้องจ้างรถไปขอความช่วยเหลือ จากคนรู้จัก สรุปเขามาช่วยจับให้ แต่ก็ไม่ทันกึ่งเริ่มเน่าแล้ว จับได้ 2 วัน เขาก็ตี ตกลงขายกึ่งได้สามหมื่นกว่าบาท แต่ขาดทุนไปสามแสนกว่าบาท สหกรณ์ ไม่เคยดูแลฉันเลย ฉันต้องไปซื้อน้ำยามาหยดเอง คุณน้ำเอง ไม่ใช่เฉพาะฉันนะที่ เป็น คนที่เข้าร่วมพร้อมฉันอีกสองคนก็โดนด้วย แต่นั่นเขาเลี้ยงปลา ฉันนี้ เลี้ยงหอย ฉันนี้โดนคนแรกหลังจากนั้นไม่กี่วันเขาก็โดน”

1.3.13 แนวทางแก้ไขปัญหาของสหกรณ์หลังประสบปัญหาด้านการเงิน

ธนาคารได้ระงับการให้สินเชื่อ แต่สหกรณ์ยังคงปล่อยอาหารกึ่งให้กับสมาชิก ด้วยความ ช่วยเหลือจากประธานสหกรณ์ลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี จากการค้าประกันการซื้ออาหาร กึ่ง แต่สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายคงที่สูง ทำให้รายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย ต้องหาแหล่งเงินกู้อื่นๆ จึง ได้มีความพยายามของเงินกู้จาก ธกส. และกองทุนพัฒนาสหกรณ์ฯ แต่ไม่ได้เนื่องจากทุนเรือน

หุ้่นคิดลบและการดำเนินงานยังไม่ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด สหกรณ์จึงนำเสนอแผนงานการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทยขึ้นมาเพื่อเปิดเป็นศูนย์จำหน่ายกุ้งในจังหวัดปทุมธานี (โดยโครงการดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกับแผนการดำเนินงานของสหกรณ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 1.13 ในกรณีที่เกิดปัญหาราคาจากต่างประเทศต่ำ สหกรณ์จะเปิดศูนย์จำหน่ายกุ้งขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือ 1 แห่ง จังหวัดลำปาง และภาคอีสาน 1 แห่ง จังหวัดบุรีรัมย์)

1.3.14 SME เติร์ยมฟุ้งรื้อองคณะกรรมการชุดที่ 1 และบริษัทห้องเย็น SME พยายามติดตามทวงถามหนี้จากสหกรณ์หลายครั้ง แต่ไม่มีความคืบหน้า ทำให้ในเดือนมีนาคม 2551 SME ส่งหนังสือถึงคณะกรรมการชุดที่ 1 ให้ร่วมรับผิดชอบต่อหนี้ของสหกรณ์หลังจากนั้นในเดือนตุลาคม 2551 SME ได้มีหนังสือถึงแพ็คฟู้ด และจันทบุรี โพรเซ้นฟู้ด ให้ร่วมชำระหนี้ตามใบสั่งซื้อร่วมกับสหกรณ์

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้การเลือกตั้งคณะกรรมการสหกรณ์ชุดที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงตัวประธานสหกรณ์ และนำเอากรรมการในชุดที่ 1 เข้ามาเป็นกรรมการ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ของสหกรณ์ หลังจากนั้นได้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อเข้าเจรจากับ SME โดยขอให้ธนาคารค้ำประกันเงินกู้ในการซื้ออาหารกุ้งจำนวน 5,000,000 บาท เพื่อนำไปให้สมาชิกกู้ แต่ได้รับการปฏิเสธ ส่งผลให้สหกรณ์ต้องเลิกจ้างพนักงานทั้งหมด รวมถึงการส่งคืนอาคารสำนักงาน และตัดลดค่าใช้จ่าย ปัจจุบันสหกรณ์ใช้พื้นที่ชั้น 2 ของชมรมผู้เลี้ยงกุ้งคุณภาพสมุทรสาคร เป็นที่ทำการชั่วคราว

1.3.15 ผลประกอบการของสหกรณ์ ปี 2549 สหกรณ์ขาดทุนสุทธิ 1,334,735.59 บาท ปี 2550 ขาดทุนสุทธิ 418,151.19 บาท รวมสองปีขาดทุนสุทธิ 1,752,886.78 บาท

1.4 การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐต่อการช่วยเหลือสหกรณ์

ตามข้อกำหนดในการจัดตั้งสหกรณ์ได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สหกรณ์ประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องใน 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 สมาชิกที่ได้รับการคัดเลือก ต้องเข้ารับการปฐมนิเทศ และการอบรมด้านการเลี้ยงกุ้งทั้งจากเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จ จากผู้เชี่ยวชาญของสหกรณ์ และนักวิชาการด้านต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐบาล เช่น กรมประมง โดยเฉพาะประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัด และจากส่วนกลาง รวมทั้งหน่วยงานจากภาคเอกชนอื่นๆ ที่มีความสามารถ เพื่อให้สมาชิกสามารถเลี้ยงกุ้งให้ถูกวิธี ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย GAP และ CoC จากผลการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง พบว่าไม่เคยได้รับการ

ปฐมนิเทศ และการอบรมด้านการเลี้ยงกุ้งทั้งจากเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จ ผู้เชี่ยวชาญ สหกรณ์ หรือนักวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐ โดยมีกลุ่มตัวอย่างบางคนระบุว่า มีเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดเข้าร่วมในบางครั้ง

ส่วนที่ 2 ให้สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งได้เกิดการเรียนรู้ถึงวิธีการเลี้ยงที่ ถูกต้องให้มีมาตรฐาน ได้กำหนดให้หน่วยงานสนับสนุนด้านการเพาะเลี้ยงวิชัยและการตลาด ได้แก่ ประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัด จากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องพบว่าถึงแม้สหกรณ์จะประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งหลายครั้ง แต่สหกรณ์ไม่มีการติดต่อ จากกับศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่ง มีเพียงสมาชิกบางคน que เข้าไปติดต่อในงานปกติ เท่านั้น

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณอารีย์ ประมงจังหวัดสมุทรสาคร

"สหกรณ์ไม่ค่อยได้มาติดต่อกับทางเรา แต่เราก็คอยดูแลเอาใจช่วยอยู่ เราก็ พยายามตามข่าวคราวสหกรณ์มาตลอด สหกรณ์ไม่ได้ติดต่อกับเราโดยตรง จะมีก็คง เป็นสมาชิกมาติดต่อเราแต่ก็ไม่ค่อยบ่อยนัก เพราะพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครเป็น Central เรามีทั้งศูนย์วิจัย หน่วยส่งเสริม เรามีทั้งหน่วยตรวจสอบสินค้าส่งออก ดังนั้นคนในพื้นที่เขาจะรู้ว่าเขาควรจะไปที่ไหน Direct ตรงไปมากกว่า แต่ถ้าเป็น ที่อื่นเขาก็ต้องมาที่ประมงจังหวัดก่อนเพราะเขาไม่รู้จะไปไหน และประมง จังหวัดค่อยส่งตัวอย่างไปที่ศูนย์วิจัยใกล้เคียงให้เขาช่วยวิเคราะห์ให้ มันก็จะดีกว่า ให้เขาไปติดต่อเอง ส่วนเรามันง่าย เกษตรกรที่นี้ค่อนข้างคล่องตัว อาจเพราะอยู่ ใกล้กรุงเทพฯ ด้วยอย่างหนึ่ง ปัญหาการที่กลุ่มของสหกรณ์มีการแตกแยกกัน หลังจากทำ Contract มันถือเป็นโอกาสในการพัฒนากลุ่มให้เขาเข้มแข็ง คนที่เก่ง เท่านั้นที่จะออกไปยื่นหัดได้ ความขัดแย้งบางครั้งมันอยู่ที่มุมมอง ยกตัวอย่างว่า ทำไม่ต้องซื้อลูกกุ้งที่โน้น ทำไม่ต้องซื้ออาหารกุ้งที่โน้น ทั้งๆ ที่จริงๆ ควรกลับมา เป็นกำไรของสหกรณ์ ก็ยังมีการบอกว่ากำไรของสหกรณ์อาจารย์บุญเอาไปใช้ เทียวอยู่กับเดียว ทั้งๆ ที่อาจารย์บุญก็เข้ามาสร้างบทบาทให้กับสหกรณ์จนอยู่ ในระดับแนวหน้ามันจึงเป็นเรื่องมุมมองของคนจะมองจิตใจแบบไหน"

คุณกฤต เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่ง จ.สมุทรสาคร

"ทางศูนย์วิจัยจะมีหน่วยหนึ่งที่ทำการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงกุ้ง เกษตรกรถ้า จะเลี้ยงกุ้งก็ต้องไปติดต่อขึ้นทะเบียนฟาร์มกับประมงจังหวัด แล้วสำนักงาน ประมงก็จะส่งเลขมาให้ผมเพื่อให้ผมไปตรวจสอบมาตรฐานฟาร์ม..... ด้วย สมุทรสาครมีการเลี้ยงกุ้งหลายกลุ่ม คุณบุญก็เป็นผู้หนึ่ง เห็นว่าเป็นคนได้ เคยอยู่ที่หนึ่งมาก่อน แล้วมีปัญหาอะไรผมก็ไม่ทราบ ปัญหาห้องเย็น ปฏิเสธไม่รับกุ้งจากสมาชิกสหกรณ์ด้วยปัญหาคุณภาพอันนี้ผมไม่ทราบจริงๆ คือ มาตรฐานส่งออกของแต่ละประเทศของสารตกค้างไม่เท่ากันมันก็เป็นเรื่อง

ยากว่ากุ้งนี้ได้มาตรฐานประเทศนี้ อาจไม่ได้มาตรฐานอีกประเทศหนึ่งอย่างเช่น กลิ่นโคลนมันมีปัญหาเกี่ยวกับกุ้งกุลาดำมากกว่า กุ้งขาวไม่ค่อยมี.....อย่างนี้ เคยมีบริษัทๆ หนึ่งเคยคุยกับเกษตรกรว่าเกษตรกรต้องทำได้เท่านี้เท่านี้ แล้วเกษตรกรมาคุยกับทางผมว่าให้ตรวจตามรายการ ผมก็โทรศัพท์ไปหาห้องเย็นผมก็บอกว่าทำไม่ได้ แล้วทำไมเกษตรกรต้องมารับภาระอะไรที่เยอะขนาดนี้ซึ่งไม่ใช่หน้าที่ของเกษตรกรที่ต้องมารับภาระขนาดนี้ และก็บอกว่าเราตรวจได้แค่นี้แค่นี้ ยอมรับได้ไหม เขาก็โอเค..... ส่วนการตรวจคุณภาพกุ้ง ถ้าเกษตรกรจะมาส่งเอง ผมไม่แนะนำให้มาส่ง เพราะเกษตรกรบางคนก็ไม่ซื่อสัตย์กับตัวเอง เอากุ้งที่อื่นมาส่ง เขามาสวมเอา เราเจอปัญหาค่อนข้างเยอะสมัยก่อน ตอนนี้เราเลยต้องเข้าไปตรวจที่บ่อ”

คุณอภิชัย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จ.สมุทรสาคร

“เจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมที่ดูแลสหกรณ์เพิ่งย้ายไปที่อื่น เท่าที่ผมทราบก็สมาชิกสหกรณ์ส่วนหนึ่งเขาก็มีอาชีพเลี้ยงกุ้งอยู่แล้ว เขาก็จะครบรอบนอกจากมีโรคใหม่ๆ ที่เขาเอาไม่อยู่ ตอนนี้เขาก็เลี้ยงกุ้งแบบพัฒนา คือใช้เทคโนโลยีไม่ได้เลี้ยงแบบธรรมชาติ มันก็มีปัญหาเลี้ยงแน่นเกินไป พอเลี้ยงแบบนี้สภาพนิเวศมันก็เปลี่ยนไป มันอยู่ที่ลูกพันธุ์ถ้าไม่ดี การเตรียมบ่อไม่ดี อากาศร้อนขึ้นไปมันก็มีโอกาสเสียหายเยอะ ในส่วนของสหกรณ์กุ้งที่ไปเป็ดวงเงินกับ SME สหกรณ์ก็ติดต่อทำการขาย *Contract farming* ผลเสียก็เกิดขึ้นที่สหกรณ์ เลี้ยงกุ้งไปตาย สหกรณ์ก็ขาดทุน ปีต่อมาสหกรณ์ก็ไปทำ *Contract* กับบริษัทอื่น ก็เจอปัญหาเงินดอลลาร์ ทำให้สหกรณ์ต้องไปเปิดศูนย์เองที่ปทุมธานี เพราะมันไม่มีทางออก ส่วนใหญ่สหกรณ์ไม่ค่อยได้มาติดต่อกับทางผม คุณภิญโญก็จะไปติดต่อโดยตรงกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ (กรุงเทพ) มากกว่า.....”

คุณสมชาย พาณิชย์จังหวัดสมุทรสาคร

“ตอนที่ผมย้ายมา สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำทำเงินกับพรานทะเลเขาคำเนินการกันไปแล้ว ซึ่งกรมการค้าภายในเขาก็ช่วย *Contract farming* ตอนผมอยู่ที่นครปฐม ผมก็ทำ ทำหน่อไม้ฝรั่ง เป็นรูปกลุ่มเกษตรกรที่เขาควบคุมพื้นที่ได้ และผู้นำเขาไม่เห็นแก่ตัว เรื่องนี้สำคัญมาก เพราะการแข่งขันสูง ทำให้ต้องมีการควบคุมคุณภาพมาก แต่มีปัญหาเรื่องกระเจียบเขียว มีปัญหาญี่ปุ่นตีกลับมาก เรื่องกุ้งสัญญาข้อตกลงที่ทำไว้ มันเกิดจากปริมาณที่ไม่มากพอ ปัญหาไม่เกิดที่สัญญา เป็นเรื่องปริมาณไม่มากพอมากกว่า คือสัญญาสหกรณ์เขาทำปีต่อปี ปีแรกก็ *fix* ราคา ต่อมาก็เป็นไปตามตลาด คือตอนนั้นผู้ประกอบการคาดการณ์ตลาดไม่ได้เลย เพราะกุ้งส่วนใหญ่มันเข้าตลาดสหรัฐ พอไทยเจอปัญหา *anti dumping* และเงินค่าประกัน ประเด็นตรงนี้เป็นเรื่องระดับชาติ กรมการค้าต่างประเทศก็ยื่นเรื่องขอทบทวนขอได้แย่งก็ยังไม่ได้พออะไร และยังไม่ข้อยุติ รัฐบาลเขาบอกว่ามันเป็นเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชนที่ต้องวางเงิน ทำให้เป็นต้นทุนที่ชัดเจน

มันก็ส่งผลให้กับเกษตรกรโดยตรง ทำให้ราคาต่ำไม่ได้ต้องสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้นทุนเพิ่มขึ้น ถ้าไรลดลง ในปีนี้และปีหน้าผมว่าเขา (บริษัทใหญ่) จะปรับตัวได้ กุ้งนี้ต้องยอมรับว่าตลาดในประเทศรับไม่ไหว การบริโภคไม่เพิ่มขึ้น ตอนที่เกษตรกรอยู่ได้ก็เพราะเขาจับมือกันได้ และให้ภาครัฐเข้าไปช่วย สมาคมและเกษตรกรก็เข้ามาจับมือกันเพื่อต้องการสร้างอำนาจต่อรองจังหวัด (พาณิชย์จังหวัด) เป็นแค่ให้ข้อมูล ให้ความเห็นร่วมให้ความเห็น บางครั้งก็ไปเป็นสักขีพยานเขา หรือ ไปดึงที่ข้อในสัญญาว่ามันเป็นมาตรฐานตามที่กระทรวงกำหนดหรือไม่... ”

1.5 การสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 56 คน โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นดังนี้

1.5.1 ข้อมูลทั่วไป

○ เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 73.2 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 26.8 เป็นเพศหญิง

○ อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 37.5 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี รองลงมา ร้อยละ 25.0 อายุระหว่าง 41- 50 ปี ร้อยละ 21.4 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 12.5 อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดร้อยละ 3.6 อายุต่ำกว่า 30 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 49.2 ปี

○ สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 69.6 สมรส รองลงมา ร้อยละ 10.7 โสดและเป็นหม้าย/หย่า มีจำนวนเท่ากัน พบน้อยที่สุดร้อยละ 8.9 แยกกันอยู่

○ วุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.4 การศึกษาประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 17.9 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. ร้อยละ 7.1 การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และน้อยที่สุดร้อยละ 1.8 การศึกษาปริญญาตรีและปริญญา โท ที่มีจำนวนเท่ากัน

○ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 48.2 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 5 – 10 ปี รองลงมา ร้อยละ 30.4 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 11 – 15 ปี ร้อยละ 12.5 เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 5 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.9 เลี้ยงกุ้งมากกว่า 15 ปี โดยมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.7 ปี

- พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 37.5 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 10 – 20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 35.7 มีพื้นที่เลี้ยงน้อยกว่า 10 ไร่ ร้อยละ 19.6 มีพื้นที่เลี้ยงมากกว่า 30 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 7.1 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 21 – 30 ไร่
- จำนวนบ่อที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 60.7 มีบ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ รองลงมาร้อยละ 32.1 มีบ่อเลี้ยงระหว่าง 5 - 10 บ่อ ร้อยละ 5.4 มีบ่อเลี้ยงมากกว่า 15 บ่อ น้อยที่สุดร้อยละ 1.8 มีบ่อเลี้ยง 11 – 15 บ่อ
- ชนิดของกุ้งที่เลี้ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 82.1 เลี้ยงกุ้งขาวอย่างเดียว รองลงมาร้อยละ 10.7 เลี้ยงกุ้งขาวกับกุ้งก้ามกราม ร้อยละ 5.4 เลี้ยงกุ้งขาวกับกุ้งกุลาดำ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.8 เลี้ยงกุ้งกุลาดำอย่างเดียว
- กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 46.4เช่าที่ดิน รองลงมาร้อยละ 28.6 เป็นของตนเอง ร้อยละ 17.9 เป็นของบิดา/มารดา และญาติพี่น้อง และน้อยที่สุดร้อยละ 7.1 ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน
- ปริมาณกุ้งที่เลี้ยงปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.7 เลี้ยงเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 37.5 เลี้ยงน้อยลง และน้อยที่สุดร้อยละ 1.8 เลี้ยงเพิ่มขึ้น
- แหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 39.3 ใช้เงินทุนส่วนตัวหรือเงินญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย รองลงมาร้อยละ 28.6 กู้จากธนาคาร (ร้อยละ 76.9 กู้ ธกส. ร้อยละ 15.4 กู้ธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 7.7 กู้ธนาคารออมสิน) ร้อยละ 17.9 กู้จากแหล่งอื่นๆ (ร้อยละ 44.4 กู้จากสหกรณ์การเกษตรอื่นและชมรม/กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งอื่น มีจำนวนที่เท่ากัน ร้อยละ 22.2 กู้จากแพ) และน้อยที่สุดร้อยละ 14.3 กู้นอกระบบ
- การแนะนำสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า ส่วนมากร้อยละ 42.8 เพื่อนเกษตรกรแนะนำ รองลงมาร้อยละ 39.3 กรรมการสหกรณ์แนะนำ ร้อยละ 14.3 สมัครด้วยตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 1.8 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ธนาคารแนะนำมีจำนวนเท่ากัน
- เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.4 ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต รองลงมาร้อยละ 19.6 ต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง ร้อยละ 5.4 เพราะต้องการติดต่อเพื่อการค้าอื่นๆ เช่น ให้สหกรณ์ออกไปเกิดไปตาย น้อยที่สุดร้อยละ 3.6 เพราะกลัวว่าสหกรณ์จะปิดรับสมัครสมาชิก (ดังตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5

ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำเงิน จำแนกตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	41	73.2
หญิง	15	26.8
รวม	56	100.0
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	2	3.6
31 - 40 ปี	12	21.4
41 - 50 ปี	14	25.0
51 - 60 ปี	21	37.5
มากกว่า 60 ปี	7	12.5
รวม	56	100.0
อายุเฉลี่ย 49.2 ปี		
สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
สมรส	39	69.6
โสด	6	10.7
แยกกันอยู่	5	8.9
หม้าย/หย่า	6	10.7
รวม	56	100.0

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	40	71.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	7.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	10	17.9
ปริญญาตรี	1	1.8
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.8
รวม	56	100.0
ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	7	12.5
5 – 10 ปี	27	48.2
11 – 15 ปี	17	30.4
มากกว่า 15 ปี	5	8.9
รวม	56	100.0
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.7 ปี		
พื้นที่การเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	20	35.7
10 – 20 ไร่	21	37.5
21 – 30 ไร่	4	7.1
มากกว่า 30 ไร่	11	19.6
รวม	56	100.0
จำนวนบ่อที่เลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 บ่อ	34	60.7
5 – 10 บ่อ	18	32.1
11 – 15 บ่อ	1	1.8
มากกว่า 15 บ่อ	3	5.4
รวม	56	100.0

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

<u>ชนิดกึ่งที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
กึ่งขาว	46	82.1
กึ่งขาวและกึ่งกำมกราม	6	10.7
กึ่งขาวและกึ่งกุลาคำ	3	5.4
กึ่งกุลาคำ	1	1.8
รวม	56	100
<u>กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
เช่า	26	46.4
ของตนเอง	16	28.6
บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	10	17.9
ของตนเองและเช่าบางส่วน	4	7.1
รวม	56	100.0
<u>ปริมาณที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
เท่าเดิม	34	60.7
ลดลง	21	37.5
เพิ่มขึ้น	1	1.8
รวม	56	100.0
<u>แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่</u>	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย	22	39.3
เงินกู้ธนาคาร	16	28.6
กู้จากแหล่งอื่น ๆ	10	17.9
กู้นอกระบบ	8	14.3
รวม	56	100.0

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

แหล่งที่มาของเงินกู้ธนาคาร	จำนวน	ร้อยละ
ธกส.	10	76.9
ธนาคารพาณิชย์	2	15.4
ธนาคารออมสิน	1	7.7
รวม	13	100.0
รายละเอียดเงินกู้จากแหล่งอื่น	จำนวน	ร้อยละ
สหกรณ์การเกษตรอื่นๆ	4	44.4
ชมรม/กลุ่ม เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งอื่น	4	44.4
แพ/ห้องเย็น	2	22.2
รวม	10	100.0
ผู้แนะนำให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนเกษตรกร	24	42.8
กรรมการ	22	39.3
สมัครด้วยตนเอง	8	14.3
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จังหวัด	1	1.8
เจ้าหน้าที่ธนาคาร	1	1.8
รวม	56	100.0
เหตุการณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	40	71.4
ร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	11	19.6
ติดต่อเพื่อการอื่นๆ	3	5.4
ปิดรับสมัคร	2	3.6
รวม	56	100.0

1.5.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ แบ่งออกได้ดังนี้

○ วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.54 โดยความคิดเห็นมีค่าระดับน้อย คือ สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้นมีการบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 1.85 และ 1.84 ตามลำดับ ในขณะที่ความคิดเห็นที่ได้ระดับน้อยที่สุดคือ สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 และในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.39 (ดังตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำเงิน

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ	1.79 (1)	3.57 (2)	7.14 (4)	67.86 (38)	19.64 (11)	0	0	2.00	0.76	น้อย
ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น	0	3.57 (2)	7.14 (4)	58.93 (33)	28.57 (16)	0	1.79 (1)	1.85	0.70	น้อย
การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	1.79 (1)	3.57 (2)	10.71 (6)	44.64 (25)	39.29 (22)	0	0	1.84	0.89	น้อย
สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น	0	0	10.71 (6)	51.79 (29)	26.79 (15)	10.71 (6)	0	1.63	0.82	น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	1.79 (1)	1.79 (1)	5.36 (3)	16.07 (9)	75.00 (42)	0	0.39	0.82	ไม่มี
รวม								1.54	0.61	น้อยที่สุด

○ วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.27 โดยค่าระดับน้อย คือ การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 สหกรณ์รวบรวมกู้ยืมของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทท้องถิ่นเพื่อขายกู้ยืมทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 สหกรณ์ขายอาหารกึ่งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.71 ในขณะที่ค่าน้อยที่สุด คือ สหกรณ์ขายลูกกึ่งในราคาที่เป็นธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.57 สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกึ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.55 สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกึ่งให้เกิดความยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.37 สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 ส่วนค่าระดับไม่มีคือ สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกึ่ง และ สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกึ่งอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.57 สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.46 และสหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกึ่งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 (ดังตารางที่ 5.7)

ตารางที่ 5.7

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำเงิน

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก	0	3.57 (2)	21.43 (12)	60.71 (34)	12.50 (7)	1.79 (1)	0	2.13	0.74	น้อย
สหกรณ์รวบรวมกึ่งของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.79 (1)	3.57 (2)	7.14 (4)	51.79 (29)	21.43 (12)	0	14.29 (8)	1.98	0.83	น้อย
สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกึ่งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น	0	1.79 (1)	10.71 (6)	62.50 (35)	25.00 (14)	0	0	1.89	0.65	น้อย
สหกรณ์ขายอาหารกึ่งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน	0	0	12.50 (7)	39.29 (22)	28.57 (16)	0	19.64 (11)	1.80	0.69	น้อย
กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี	0	0	5.36 (3)	62.50 (35)	30.36 (17)	1.79 (1)	0	1.71	0.59	น้อย
สหกรณ์ขายลูกกึ่งในราคาที่เป็นธรรม	1.79 (1)	0	14.29 (8)	17.86 (10)	60.71 (34)	0	5.36 (3)	1.57	0.89	น้อยที่สุด
สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกึ่ง	0	0	21.43 (12)	8.93 (5)	53.57 (30)	3.57 (2)	12.50 (7)	1.55	0.91	น้อยที่สุด
สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกึ่งให้เกิดความยั่งยืน	0	0	14.29 (8)	8.93 (5)	71.43 (40)	1.79 (1)	3.57 (2)	1.37	0.76	น้อยที่สุด
สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก	0	1.79 (1)	12.50 (7)	7.14 (4)	26.79 (15)	41.07 (23)	10.71 (6)	0.96	1.14	น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	0	0	8.93 (5)	5.36 (3)	17.86 (10)	64.29 (36)	0	0.57	0.96	ไม่มี
สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอ	0	0	7.14 (4)	8.93 (5)	17.86 (10)	66.07 (37)	0	0.57	0.93	ไม่มี
สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง	0	1.79 (1)	3.57 (2)	3.57 (2)	21.43 (12)	69.64 (39)	0	0.46	0.87	ไม่มี
สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น	0	0	3.57 (2)	1.79 (1)	19.64 (11)	75.00 (42)	0	0.34	0.69	ไม่มี
รวม								1.27	0.50	น้อยที่สุด

1.5.3 การดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.24 โดย ค่าระดับน้อย คือ มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 ในขณะที่ค่าระดับน้อยที่สุดคือ การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.39 มี การแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.34 สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควรค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.02 ส่วนค่าระดับไม่มี คือ สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.79 สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.71 (ดังตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.8

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำเงิน

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	1.79 (1)	1.79 (1)	10.71 (6)	51.79 (29)	30.36 (17)	3.57 (2)	0	1.82	0.88	น้อย
การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก	0	1.79 (1)	10.71 (6)	44.64 (25)	35.71 (20)	0	7.14 (4)	1.77	0.73	น้อย
การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์ปชั่น	0	3.57 (2)	7.14 (4)	7.14 (4)	64.29 (36)	0	17.86 (10)	1.39	0.83	น้อยที่สุด
มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ	0	3.57 (2)	7.14 (4)	12.50 (7)	73.21 (41)	3.57 (2)	0	1.34	0.82	น้อยที่สุด
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	0	0	5.36 (3)	12.50 (7)	78.57 (44)	3.57 (2)	0	1.20	0.59	น้อยที่สุด
สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร	0	5.4 (3)	5.4 (3)	19.64 (11)	25.00 (14)	44.64 (25)	0	1.02	1.17	น้อยที่สุด
สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก	0	1.79 (1)	8.93 (5)	16.07 (9)	12.50 (7)	60.71 (34)	0	0.79	1.12	ไม่มี
สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ	0		5.36 (3)	10.71 (6)	33.93 (19)	50.00 (28)	0	0.71	0.87	ไม่มี
รวม								1.24	0.61	น้อยที่สุด

1.5.4 การซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในประเด็นคำถามดังนี้

○ การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.5 รู้จัก และมีเพียงร้อยละ 12.5 ที่ไม่รู้จัก

○ ประสิทธิภาพในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 76.8 ไม่มีประสิทธิภาพ มีเพียงร้อยละ 23.2 ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับประเด็นปัจจัยและสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมการซื้อขาย พบว่า ส่วนมากร้อยละ 34.9 มีความเห็นว่าจะไม่สามารถเลี้ยงกุ้งได้ตามขนาดที่กำหนด รองลงมา ร้อยละ 16.3 คิดว่าการเลี้ยงกุ้งมีค่าใช้จ่ายสูง และไม่เคยได้รับแจ้งใดๆจากสหกรณ์ ร้อยละ 16.3 กฏระเบียบมาก ร้อยละ 14.0 สหกรณ์หยุดทำการซื้อขายแบบมีข้อตกลงฯ ร้อยละ 9.3 ราคาไม่จูงใจ ร้อยละ 7.0 และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.3 คิดว่าสหกรณ์ไม่โปร่งใส

○ ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 เห็นว่ามีประโยชน์ รองลงมา ร้อยละ 14.3 เห็นว่าไม่มีประโยชน์ น้อยที่สุดร้อยละ 10.7 ไม่แน่ใจ

○ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในรอบใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 64.3 ตอบว่าเข้าร่วมฯ รองลงมา ร้อยละ 26.8 ไม่เข้าร่วมฯ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.9 ไม่แน่ใจ (ดังตารางที่ 5.9)

ตารางที่ 5.9

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลงของสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน

การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
รู้จัก	49	87.5
ไม่รู้จัก	7	12.5
รวม	56	100.0
ประสิทธิภาพในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	43.0	76.8
เคย	13.0	23.2
รวม	56	100.0

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

<u>ปัจจัยและสาเหตุไม่เข้าร่วมการซื้อขายฯ</u>	จำนวน	ร้อยละ
คิดว่าทำขนาดกึ่งไม่ได้	15	34.9
ถ้าทำมีค่าใช้จ่ายสูง	7	16.3
ไม่เคยได้รับแจ้งใดๆ จากสหกรณ์	7	16.3
กฎระเบียบมาก	6	14.0
สหกรณ์หยุดทำ	4	9.3
ราคาไม่จูงใจ	3	7.0
ความโปร่งใสของสหกรณ์	1	2.3
รวม	43	100.0
<u>ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายฯ</u>	จำนวน	ร้อยละ
มีประโยชน์	42	75.0
ไม่มีประโยชน์	8	14.3
ไม่แน่ใจ	6	10.7
รวม	56	100.0
<u>ความเห็นต่อการเข้าร่วมการซื้อขายฯ รอบใหม่</u>	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	36	64.3
ไม่เข้าร่วม	15	26.8
ไม่แน่ใจ	5	8.9
รวม	56	100.0

สรุปภาพรวมการศึกษาสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งกลุ่มน้ำทำเงินเป็นสหกรณ์แรกที่ตั้งขึ้นมา มีวัตถุประสงค์ในการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็น โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลทั้งทางด้านเงินกู้และความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ การทำสัญญากับบริษัทห้องเย็นเกิดขึ้น 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ในปี 2549 ทำกับพรานทะเล และแพ็คฟู้ด และครั้งที่ 2 ในปี 2550 ทำกับแพ็คฟู้ดและจันทบุรี โพรเซ้นฟู้ด สหกรณ์สามารถส่งกุ้งได้เฉพาะในครั้งที่ 1 มีสมาชิกร่วมประมาณ 60 คน แต่มีเพียง 18 คนที่สามารถส่งกุ้งได้ทำให้มีสมาชิกเป็น

หนี้สหกรณ์จำนวน 52 คน ส่วนครั้งที่ 2 สหกรณ์ไม่สามารถส่งกู้ได้เนื่องจากสหกรณ์ประสบปัญหาทางการเงิน

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานของสหกรณ์ เกิดความขัดแย้งภายในสาเหตุเกิดจากผลประโยชน์ การบริหารงานขาดความโปร่งใส และการบริหารงานแบบรวมอำนาจไว้ที่ประธานสหกรณ์ และการใช้จ่ายภายในสหกรณ์

ภาพรวมข้อมูลทั่วไปของสมาชิกพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.2 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา สมรสแล้ว ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.07 ปี เลี้ยงกุ้งขาว ในพื้นที่เช่า 10 - 20 ไร่ บ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ ปัจจุบันเลี้ยงกุ้งเท่าเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ส่วนมากใช้เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย ส่วนสมาชิกที่กู้เงินพบว่าใช้แหล่งเงินจาก ธกส. สหกรณ์การเกษตรหรือชมรม/กลุ่มเกษตรกรรายอื่น สมัครเป็นสมาชิกเพราะเพื่อนเกษตรกรแนะนำ และต้องการความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต ภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักวัตถุประสงค์ทั่วไปและการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง แต่ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง เนื่องจากคิดว่าไม่สามารถเลี้ยงกุ้งตามขนาดที่สหกรณ์กำหนดได้ แต่เห็นว่าการซื้อขายดังกล่าวเป็นประโยชน์และต้องการเข้าร่วมการซื้อขายรอบใหม่หากสหกรณ์เปิดอีกในครั้งต่อไป

2. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง จำกัด

คณะผู้วิจัยได้ประมวลผลการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ผู้บริหารบริษัทห้องเย็น ผู้บริหารระดับสูง/เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 42 คน ในประเด็นต่างๆ อาทิ การบริหารงานของสหกรณ์ การสื่อสารระหว่างคณะกรรมการสหกรณ์ การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง รวมถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการทำสัญญา โดยสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทองเป็นสหกรณ์แห่งที่สอง ได้มีการจดทะเบียนก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2549 โดยมีชื่อและสถานที่ตั้งดังนี้

ชื่อ (ภาษาไทย)	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง จำกัด
ประเภท	สหกรณ์ประมง
ที่ตั้งสำนักงาน	เลขที่ 6/2 หมู่ 9 ตำบลท่าทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด สุราษฎร์ธานี 84160

ท้องที่ดำเนินงาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 การดำเนินงานของสหกรณ์

การจัดตั้งสหกรณ์เริ่มต้นมีสมาชิกจำนวน 55 คน ทุนเรือนหุ้นจำนวน 26,400 หุ้นๆ ละ 10 บาท เป็นเงิน 264,000 บาท กำลังการผลิตประมาณ 2,400 ตันต่อรอบ รายชื่อคณะกรรมการ ประกอบด้วย

1. นายเรืองชัย กุชยันตร์	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2. นายลิขิต บรมชนรัตน์	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3. นายยุทธนา รัตโน	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4. นายชนะ ตริบุบผา	ตำแหน่ง	เลขานุการ
5. นายครรชิต ดุกสุขแก้ว	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
6. นายสุชาติ บุญส่ง	ตำแหน่ง	กรรมการ
7. นายพิเชษฐ์ กนกร	ตำแหน่ง	กรรมการ
8. นายสิทธิศักดิ์ สนสร้อย	ตำแหน่ง	กรรมการ
9. นายสิทธิศักดิ์ รักชื่อ	ตำแหน่ง	กรรมการ

ต่อมาสหกรณ์มีการรับสมาชิกเพิ่มอีก 71 คนรวมมีสมาชิกทั้งสิ้น 126 คน กำลังการผลิตประมาณ 3,600 ตัน ทุนเรือนหุ้นทั้งสิ้น 629,870 บาท

สหกรณ์เป็นหนึ่งในการผลิตทำให้เกิดการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็น แต่ในช่วงที่รอกการอนุมัติเงินกู้จาก SME สหกรณ์ต้องใช้เงินทุนจากทุนเรือนหุ้นและเงินกู้ยืมจากกรรมการ สหกรณ์จ้างพนักงาน 5 คนประกอบด้วย นายยุคล สกฤวิรัตน์ เป็นผู้จัดการสหกรณ์ และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน/ระบบข้อมูล ฝ่ายบัญชี และฝ่ายประสานงานสมาชิก อย่างละ หนึ่งคน

การดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านการจัดตั้งสหกรณ์ โครงสร้างการบริหาร วิธีการดำเนินงาน การคัดเลือกสมาชิก และการหารายได้ รวมถึงการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับห้องเย็น ได้นำต้นแบบอย่างมาจากสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีนทั้งหมด

2.2 การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับห้องเย็น

สหกรณ์ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็น 2 แห่ง โดยในปี 2549 ทำสัญญากับพรานทะเล และปี 2550 ทำสัญญากับบริษัทในเครือรูปิคอน ในนามบริษัทอันดา มัน ซีฟู้ด จำกัด โดยมีรายละเอียด เงื่อนไข และระยะเวลาเดียวกับสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำเงิน ในช่วงที่สหกรณ์ไม่ได้รับอนุมัติเงินกู้จาก SME สหกรณ์ให้สมาชิกที่มีความพร้อมทางด้านเงินทุนเข้าร่วมการส่งกุ้งให้ห้องเย็น โดยกำหนดให้สมาชิกซื้อพันธุ์ลูกกุ้งและอาหารกุ้งตามที่สหกรณ์กำหนด แต่ต่อมาได้ยกเลิก แต่ห้ามใช้พันธุ์ลูกกุ้งและอาหารกุ้งของบริษัทผู้ผลิตรายใหญ่รายหนึ่ง

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พีณี สมาชิกในอำเภอท่าฉาง

“สหกรณ์ปีแรกรู้สึกจะบังคับนะให้ใช้ลูกกุ้งและอาหารกุ้งที่เขากำหนด แต่ไม่ได้ผ่านสหกรณ์นะ เขาติดต่อให้เราไปซื้อที่เขา จะซื้อกันยังไงก็ไปตกลงกันเอาเอง ต่อมาก็ไม่บังคับแล้ว เพียงแต่ต้องไม่ให้ใช้อาหารกุ้งของบริษัท _____ ส่วนลูกกุ้งแล้วแต่สมาชิก แต่สมาชิกต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียมให้กับสหกรณ์ รู้สึกว่าลูกกุ้งแต่ละสตางค์ เราลงเท่าไรเราก็จ่ายเงินให้เขาไป”

พีชาติ สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“ตอนนั้นสหกรณ์ก็เพิ่งเริ่มตั้ง ไม่มีเงินทุนเพียงพอ ก็ได้แค่จัดการเรื่องการขายให้เท่านั้น ส่วนเงินทุนไม่ว่าจะเป็นค่าลูกกุ้ง ค่าอาหาร ค่าน้ำมัน ทุกอย่างเราต้องหาเอง ผมว่ามันดีนะ เพราะผมมีร้านประจำติดต่อใช้บริการกันมานาน ไม่อยากเปลี่ยนเดี๋ยวเขาว่าเอา สหกรณ์หาตลาดให้ก็พอแล้ว”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณประ กรรมการสหกรณ์

“ตอนแรกเราก็กำหนดให้สมาชิกต้องใช้ลูกกุ้งและอาหารที่สหกรณ์กำหนด แต่มันก็มีปัญหา มาก ก็เลยให้สมาชิกเลือกซื้อเอาเอง แต่สมาชิกจะลงกุ้งต้องมาแจ้งให้สหกรณ์ แล้วต้องเสียค่าลูกกุ้งแต่ละ 1 สตางค์.....”

คุณนิต กรรมการสหกรณ์

“ตอนแรก สหกรณ์ก็พยายามควบคุมคุณภาพอยู่ แต่ตอนหลังสหกรณ์เปิดให้สมาชิกเลือกซื้อลูกกุ้งและอาหารได้เองตามข้อกำหนดของบริษัท (พรานทะเล)”

2.3 ผลการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง

สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับห้องเย็น แต่ประโยชน์กับเกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มกรรมการสหกรณ์และสมาชิกที่มีฐานะทางการเงิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 พรานทะเล สหกรณ์ทำสัญญา จำนวน 2,000 ตัน ส่งกุ้งจนถึงสุดสัญญาได้ จำนวน 866,018.46 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 43.30 ของปริมาณกุ้งตามสัญญา คิดเป็นเงิน 114,992,670.30 บาท มีสมาชิกเข้าร่วม 33 คน โดยมีสมาชิก 5 คน ส่งกุ้งได้ถึงร้อยละ 58.42 ของยอดเงินการส่งกุ้งทั้งหมด คิดเป็นเงินรวม 55,649,708.01 บาท

2.3.2 อันดามัน ซีฟู้ด สหกรณ์ทำสัญญา จำนวน 2,000 ตัน สหกรณ์ขายกุ้งได้ จำนวน 705,437.60 กิโลกรัม คิดเป็นเงิน 76,869,615.23 บาท แต่ตลอดระยะเวลาสหกรณ์กับบริษัทมีปัญหาเกิดขึ้นตลอด ทั้งทางด้านราคาและการชำระเงิน ทำให้บริษัทขอยกเลิกสัญญาโดยอ้างเหตุผลทางธุรกิจ (ดังตารางที่ 5.10)

ตารางที่ 5.10

เปรียบเทียบการทำสัญญาซื้อขาย
แบบมีข้อตกลง ระหว่างสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทองกับบริษัทห้องเย็น

บริษัท	จำนวน ที่ทำ สัญญา(กก.)	ปริมาณที่ส่งได้ (กก.)	ขนาดที่รับซื้อ (ตัว/กก.)	ราคา/กก. (บาท)
พรานทะเล	2,000,000	866,018.46	35-120	227-88
อันดามัน ซีฟู้ด	2,000,000	705,437.60	50-100	ราคาตลาด

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ (เกี่ยวกับพรานทะเล)

พี่ตัง สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“ตอนนี้สัญญาไม่มีแล้วไม่เหมือนปี 49 มั่นดี ทำสัญญากับพรานทะเลก็มีตุ๊กตัก บ้างเรื่องตรวจสอบ เขาตรวจละเอียดมาก โดยเฉพาะการนับไซส์ (กุ้ง) ละเอียด ถึยิบเลย และก็สะบัด (เอาน้ำออกจากตัวกุ้ง) แรงมาก ปกติเขาไม่สะบัดแรง ขนาดนั้น นอกนั้นผมไม่เห็นมีอะไร บอกให้เขามา เขาก็เข้ามา ตรวจสอบกุ้ง โอเค จับ”

พีทอง สมาชิกในอำเภอท่าฉาง

“บางทีเขาก็เข้ามาเก็บตัวอย่างที่บ่อเกือบทุกอย่าง แต่พอเขาไปผมก็เก็บตัวอย่างส่งศูนย์ (วิจัยและเพาะเลี้ยงฯ) เพื่อนำข้อมูลมายืนยันกันไว้เป็นหลักฐาน แต่ที่ผ่านมาก็ไม่มีอะไรเรียบร้อยดี” เมื่อถามถึงเรื่องราคา “โธ่สิ ตีกว่าท้องตลาด กิโลหนึ่งเกือบสิบบาท ตอนนั้นกุ้งมันลงเยอะด้วย”

พีลัม สมาชิกในอำเภอเมือง

“พรานทะเลทำเหมือนโปรโมทตัวเอง ช่วงแรกๆ ก็ซื้อตรงใช้ได้ ตอนนี้ได้ข่าวมาว่า ส่งเจ้าหน้าที่มาซื้อกุ้งถึงบ่อ เห็นว่าซื้อยิว เขาซื้อขายกับเจ้าของบ่อเลย แต่ผมยังไม่เจอเขา ผมว่าระบบนี้ดีนะมารับซื้อถึงบ่อ รับแล้วจ่ายเงิน นี่สหกรณ์บอกว่าจะเปิดตลาด ที่ปทุม (ธานี) ผมว่าผมไม่เอาด้วย ผมเจอมาแล้วส่งกุ้งไปขายโรงงาน มันมีปัญหารั่วไหล ชีวิตยังงี้ก็รั่ว ใครว่าน้ำหนักเพิ่มผมว่าไม่เพิ่ม”

พีห้วม สมาชิกในอำเภอท่าฉาง พราน

การเข้า Contract ต้องมีความชัดเจน ตอนนั้น ใครเข้าเขาต้องเอาป้ายมาปักไว้หน้าบ่อ ตอนหลังสหกรณ์เขาก็เปิดกว้างให้หาลูกพันธุ์เองแล้วเสียค่าบำรุงให้สหกรณ์ มันก็ดี แต่มีบางคนชอบคุกคิกเหมือนกัน แอบเอากุ้งนอกระบบเข้ามาในระบบ” ต่อข้อถามว่าปัจจุบันยังทำได้หรือเปล่า “ปัจจุบันไม่รู้แต่เมื่อก่อนมีไปซื้อหนังสือลูกพันธุ์มาสวม แพงด้วยนะเช่นตัวละ 6 สตางค์ มันคิด 12 สตางค์ คิดเท่าตัวเลย สวมเสร็จพวกนี้ก็ส่งพรานทะเล เขาเลยไม่เอาด้วย ตอนนี้เห็นว่าเขามารับซื้อโดยตรงที่บ่อ”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์ (เกี่ยวกับพรานทะเล)

คุณวงศ์ กรรมการสหกรณ์

“หลังจากสหกรณ์ทำสัญญากับพรานทะเล ราคากุ้งก็ลดลงตลอด แต่สหกรณ์ก็ส่งกุ้งให้จนครบตามสัญญา ในช่วงนั้นก็ต้องยอมรับว่าทางบริษัท (พรานทะเล) เข้มงวดในตรวจสอบคุณภาพมาก เพราะราคามันแพงกว่าท้องตลาดมากแต่ก็รับซื้อ บริษัทไม่ได้ไม่รับ แต่รับซื้อน้อยลงและตรวจสอบคุณภาพมากขึ้นเราก็เข้าใจ..... บริษัทเขาก็รับซื้อ ตามราคาปากบ่อ สมาชิกคนไหนจะจับกุ้งก็คิดต่อสหกรณ์มา สหกรณ์ก็ติดต่อให้บริษัทส่งคนเข้ามาตรวจสอบคุณภาพก่อนจับ”

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ (เกี่ยวกับอันดามัน)

พีห้วม สมาชิกในอำเภอท่าฉาง อันดามัน

“มาตอนหลังนี้ไม่รู้เขานับวันกันยังงี้ สิบวันนะสิบวันจากไหน วันที่ถึงโรงงานหรือวันที่มาจับ สิบวันนะสิบวันทำการหรือสิบวันอะไร ตอนหลังได้เงินเข้ามาแล้วบริษัทหักโน้นหักนี้เหลือไม่ถึงสามบาท (ต่อกก.) ลองคิดดูเดือนหนึ่งเขาประหยัดค่าดอกเบี่ยไปเท่าไร อย่างนี้ขายแพดึกว่าสบายใจได้เงินเลย ไม่ต้องลุ้น”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์ (เกี่ยวกับอันดามัน)

คุณบรม กรรมการสหกรณ์

“บริษัทขอปรับราคาหลายครั้ง เราก็ยอมตลอด จนไม่รู้จะตกลงกันยังไงแล้ว มาตอนหลังบริษัทจ่ายเงินเข้ามา ทางเราก็มีปัญหา สมาชิกก็โวยวาย เราก็ทวงถามไปเรื่อยๆ ต่อมาบริษัทเขาก็ขอยกเลิกสัญญา ผมก็ไม่ว่าอะไร”

พีชิต กรรมการสหกรณ์

“ยอมรับอันดามันได้เงินเข้ามา ถ้าเป็นไปได้อยากให้ตรงไปตรงมาตามสัญญา แต่จริงๆ คิดว่าทำไม่ได้เพราะมีข้อจำกัดเยอะมาก”

บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

คุณมานะ ผู้บริหารเวลส แอนด์ โก ยูนิเวอร์ส

“ตอนที่ขอยกเลิกสัญญากับท่าทองคงเป็นเหตุผลทางธุรกิจมากกว่า สำหรับปัญหาเรื่องการชำระเงินเท่าที่ทราบก็ไม่มี แต่บริษัทก็พร้อมที่คุยกับทุกฝ่าย เรื่องการทำสัญญาทั้งสองฝ่ายต้องคุยกัน ต่างคนต่างพอใจกันจริงๆ คือต้อง win กันทั้งคู่ คนหนึ่งอยู่ได้อีกคนอยู่ไม่ได้ contract มันก็คงเกิดขึ้นลำบาก....”

2.4 บทบาทสหกรณ์ในการช่วยเหลือสมาชิก

จากปัญหาทางการเงินสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน ทำให้สหกรณ์ไม่ต้องการกู้เงินจากสถาบันการเงินตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นเหตุให้สมาชิกส่วนหนึ่งถามถึงบทบาทของสหกรณ์ต่อการช่วยเหลือสมาชิกตามที่ได้ชี้ชวนให้สมัครเข้าเป็นสมาชิก

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พ็องุ่น สมาชิกในอำเภอเมือง

“สหกรณ์มีอะไร ผู้บริหารได้แต่กินเงินเดือนไปวัน ๆ สมาชิก ไม่เห็นได้อะไร เสียค่าสมาชิกไปแล้วไม่เห็นได้อะไรเลย ข้อมูลอะไรก็ไม่มี ไหนตอนสมัครบอกหน่วยงานรัฐจะเข้ามาช่วย ไม่เห็นช่วยอะไรเลย ตอนแรกบอกว่าจะทำให้อาชีพเกษตรกรยั่งยืน เรือนกลางเหลือเกิน ถ้าสหกรณ์ไม่เปลี่ยนผู้บริหารก็เลิกไปได้แล้วเพราะทำอะไรไม่ได้เลย กรรมการยังเลี้ยงกุ้งเลี้ยงปลาแล้วจะเอาอะไรมาสอนสมาชิก ราคาก็ไม่เคยดี แต่ชอบอ้างตลาดต่างๆๆ งามหน่อยแล้วมีสหกรณ์ไว้ทำไม”

พีรภัค สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“มัน (สหกรณ์) คินะ แต่อยากให้ช่วยเหลือด้านเงินทุน เวลาขาย ราคา สหกรณ์ต้องเข้ามาช่วยเหลือ หรือให้รัฐบาลก็ได้ทำห้องเย็นให้มากและเป็นผู้รับชะงะเอง จะช่วยเกษตรกรได้มากเลย”

พีคำ สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“ตอนแรกเขาก็บอกว่าจะช่วย ฉันก็สมัครเพราะต้องการให้ช่วยเหลือด้านเงินทุน ตอนนี่ไม่เห็นเขาทำอะไร ต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือบ้าง อย่างน้อยก็ช่วยเงินให้เราเลี้ยงกุ้ง ได้บ้าง”

พีพล สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“เลี้ยงกุ้งมีแต่เจ๊ง เดียวก็เป็นโรคระบาดหมดคนาไปสี่ห้าแปลงแล้ว สหกรณ์ไม่เห็นช่วยอะไร สมัยก่อนแพ่งให้เงินมาลงทุนนะ เดียวนี้หายหมด ตอนนี่เลิกเลี้ยงแล้ว เลี้ยงไปก็มีแต่เจ๊ง”

พีเพชร สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“ควรมีราคาเป็นธรรม หาช่องทางให้สมาชิกทุกคนทั่วถึงกันบ้าง คณะกรรมการสหกรณ์ควรศึกษาอบรมหาความรู้มาให้เกษตรกร ใส่ใจต่อปัญหาสมาชิกให้ทั่วถึงมากกว่านี้ ไม่ใช่ปล่อยให้สมาชิกตายกันหมด”

คุณดอน สมาชิกในอำเภอพุนพิน

“สหกรณ์ทำอย่างนี้จะ ให้รัฐบาลเอาไปเป็นของรัฐบาลเลยดีกว่า (ให้รัฐบาลเป็นเจ้าของสหกรณ์) รัฐบาลมัวแต่สนับสนุน ผู้ให้รัฐบาลบริหารเองเลย สร้างห้องเย็นรับซื้อไม่อัน แล้วมาขายต่อให้ห้องเย็นอีกที ดีกว่านะ สหกรณ์ไม่เห็นทำอะไรเลย”

คุณพลึง สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“อยากให้สหกรณ์ช่วยเหลือเงินทุนจริงๆ นะ ตอนนี่ไม่มีทุนจะเลี้ยงแล้ว บ่อก็เอาไว้เฉยๆ ตอนแรกบอกจะช่วยก็ไปสมัคร ตอนนี่เขาบอกว่าไม่มีนโยบาย ตอนนี่แย่มากๆ เลย”

คุณพลอย สมาชิกในอำเภอกาญจนดิษฐ์

“ผู้บริหารสหกรณ์ไม่มีความจริงใจ เหมือนทำกินไปวันๆ สหกรณ์ไม่มีฝ่ายวิชาการจริงๆ คนไม่มีความรู้มาบริหาร ไม่มีพาเวอร์อะไรซักอย่าง”

คุณวิน สมาชิกในอำเภอท่าฉาง

“สหกรณ์ได้รับประโยชน์เยอะ ค่ารถลืบล้อ ค่าคักกุ้ง ค่าน้ำแข็ง คนเลี้ยงเสมอตัว ได้น้ำหนักเพิ่มสามสี่บาท พี่ไม่รู้รายละเอียด เขาหักเท่าไรมารู้อีกที ก็วันรับเงินนั่นแหละ”

พีโป้ง สมาชิกในอำเภอเมือง

“ผมว่านะ สหกรณ์จับเสือมือเปล่า คุณคิดดู จับกุ้งครั้งหนึ่งเสียค่าใช้จ่ายเท่าไร ค่าคนงาน ค่าอวน ค่าอะไรต้องเยอะ แทนที่ผมจะได้เงินเหมือนขายแพ เงินคัน โอนไปให้สหกรณ์ แล้วสหกรณ์หักค่าอะไรก็ไม่รู้ แล้วค่อยโอนกลับมาให้ผม อย่างนี้ไม่เรียกจับเสือมือเปล่าแล้วเรียกอะไร ที่จริงแล้วสหกรณ์ควรสำรองจ่ายให้ก่อน ให้ซักสิบเปอร์เซ็นต์ยี่สิบเปอร์เซ็นต์ก็ดี ผมจะได้เอาไปทำอย่างอื่นบ้าง” ต่อคำถามที่ว่าเงินสหกรณ์โอนมาให้ช้าหรือไม่ “ก็ไม่ช้าหรอกแต่มีรอบ

หลังได้ข่าวว่าช้า แต่รอบหลังผมไม่ได้ทำ รอบนั้น (รอบแรก) ประมาณสัก 10 วันเห็นจะได้ แต่ที่ผมว่าน่าจะไม่ใช่ค่าสหกรณ์นะ แต่สหกรณ์ควรเข้ามาช่วย สมาชิกบ้าง อะไรก็ได้ ผมไม่เห็นเขาทำอะไร”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณประ กรรมการสหกรณ์

“.....สหกรณ์ก็ต้องยอมรับว่าระเบียบกำหนดไว้จริงๆ ให้มีเงินกู้ ฟิ้นฟูหนี้ให้กับสมาชิก แต่สถานการณ์มันเปลี่ยน สถานการณ์ตอนนี้พูดกันตรงๆ สหกรณ์ก็ปฏิเสธเงินกู้ทุกรูปแบบเราทำอย่างพอเพียงดีกว่า ตอนนี้ใครมาให้เงินกู้เราก็ไม่เอา นี่ก็ชุมนุมสหกรณ์จะให้เงินกู้สิบล้าน เราก็ประกาศไปแล้วเราไม่ขอรับ แต่เราเข้าร่วมโครงการกับเขา แต่สหกรณ์ไม่ขอรับเงินกู้”

2.5 แนวทางการดำเนินงานหลังจากสิ้นสุดสัญญากับอันคามัน

การดำเนินงานหลังจากที่สหกรณ์ไม่มีสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับห้องเย็นพบว่า สหกรณ์ได้เข้าร่วมกับ คุณกัญญา เพื่อจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นศูนย์กลางกระจายกุ้งที่สำคัญในจังหวัดปทุมธานี และเพื่อให้สหกรณ์มีรายได้อย่างต่อเนื่อง สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกที่เคยเข้าร่วมส่งกุ้งหรือต้องการเข้าร่วมทำในอนาคต จ่ายค่าบำรุงให้กับสหกรณ์ บ่อละ 2,000 บาท ตามจำนวนครั้งที่มีการปล่อยลูกกุ้ง

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณเรือง กรรมการสหกรณ์

“ตอนนี้ก็ยังไม่ได้ทำ Contract กับใคร สหกรณ์ก็ไม่มีรายได้ ก็เลยต้องให้สมาชิกช่วย ใครจะลงกุ้งก็จ่ายให้สหกรณ์ 2,000 (บาท) 2 บ่อก็จ่าย 4,000 (บาท) ก็ต้องช่วยๆ กันไปก่อน”

2.6 การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐต่อการช่วยเหลือสหกรณ์

ตามขั้นตอนที่ให้สหกรณ์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้กับสมาชิก ใน 2 ส่วน การปฐมนิเทศ และการอบรมด้านการเลี้ยงกุ้งจากผู้เชี่ยวชาญของสหกรณ์ และนักวิชาการด้านต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐบาล จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการออกแบบสอบถามไม่พบว่าสหกรณ์มีการจัดกิจกรรมการดังกล่าว ส่วนการให้สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งได้เกิดการเรียนรู้ถึงวิธีการเลี้ยงที่ถูกต้องให้มีมาตรฐาน พบว่า เมื่อ

ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งสมาชิกแต่ละคนมีแนวทางการจัดการที่แตกต่างกัน โดยมีศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งเป็นผู้ให้คำปรึกษา

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณอัญชลี เจ้าหน้าที่ประมงจังหวัด.สุราษฎร์ธานี

“ส่วนใหญ่สหกรณ์เป็นเกษตรกรรายใหญ่ ปัญหาของสหกรณ์คือ การตลาดในเรื่องราคา เท่าที่สอบถามเรื่อง Contract บางบ่อก็มีปัญหา แต่เป็นหนทางหนึ่งในการช่วยเหลือเกษตรกร แต่สหกรณ์มีทุนน้อยกว่า ชุมชนผู้เลี้ยงกุ้งสุราษฎร์ อาจทำอะไรไม่ได้มาก สหกรณ์ไม่ค่อยได้มาติดต่อ ทางนี้ อาจเป็นเพราะเขาน่าจะติดต่อกับศูนย์วิจัยฯ มากกว่า สำนักงานประมง ก็มีหน้าที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มให้กับเกษตรกร แล้วผ่านไปที่ศูนย์วิจัยฯ”

คุณจรัส เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จ.สุราษฎร์ธานี

“สหกรณ์ท่าทอง ก็เห็นจัดอบรมสมาชิกเรื่องเกี่ยวกับสหกรณ์ร่วมกับ คณะกรรมการ ทางผมก็ไปช่วยเรื่องการจัดทำบัญชี การจัดทำแผนกลยุทธ์ และก็เข้าร่วมกับเขาดอนประชุมประจำเดือน ให้คำปรึกษาในด้าน ระเบียบคำสั่ง และก็พระราชบัญญัติสหกรณ์ ในฐานะส่งเสริมสหกรณ์ก็ ถือว่าได้สนับสนุนการจัดตั้งสหกรณ์ การดำเนินงานของสหกรณ์น่าจะอยู่ได้นะ แต่สหกรณ์ไม่มีนโยบายปล่อยเงินกู้ให้สมาชิก ก็ไม่รู้ถ้าเขาขอเงินกู้สหกรณ์พร้อมจะให้ได้เลยไม่เกิน 3 ล้าน จากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จังหวัด (สหกรณ์จังหวัด) อนุมัติได้เองเลย แต่เห็นเขาบอกว่าไม่เอา”

คุณน้อง เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่ง จ.สุราษฎร์ธานี

“สหกรณ์ไม่ค่อยติดต่อกับทางศูนย์ฯ โดยตรง แต่ก็มีสมาชิกที่นำกุ้งเข้ามา ให้เราตรวจสอบ สำหรับในเรื่องการสนับสนุนสหกรณ์ทางศูนย์ก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ตอนนี้มีสมาชิกของสหกรณ์นำกุ้งมาให้ตรวจอยู่ตลอด เราก็พยายามรีบตรวจสอบให้”

2.7 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ผลการดำเนินงานปี 2549 สหกรณ์กำไรสุทธิ 802,967.59 บาท ได้มีการจ่ายเงินปันผลเป็นทุนเรือนหุ้นให้กับสมาชิกแต่ละคน ไม่เท่ากัน โดยจ่ายให้ผู้ที่ทำสัญญากับห้องเย็นมากกว่าสมาชิกทั่วไปซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด แต่ปี 2550 สหกรณ์ขาดทุนสุทธิ 98,545.60 บาท

2.8 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 28 คน ด้วยแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นดังนี้

2.8.1 ข้อมูลทั่วไป

○ เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 25.0 เป็นเพศหญิง

○ อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 35.7 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี รองลงมา ร้อยละ 32.1 อายุระหว่าง 41- 50 ปี ร้อยละ 25.0 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี และพบน้อยที่สุดร้อยละ 3.6 น้อยกว่า 30 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 45.04 ปี

○ สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 82.1 สมรส รองลงมา ร้อยละ 10.7 เป็นหม้าย/หย่า และน้อยที่สุดร้อยละ 3.6 เป็น โสดและแยกกันอยู่ มีจำนวนเท่ากัน

○ วุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 57.1 การศึกษา ประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 17.9 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. ร้อยละ 14.3 การศึกษาปริญญาตรี และน้อยที่สุดร้อยละ 10.7 การศึกษาอนุปริญญา

○ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 42.9 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 11 – 15 ปี รองลงมา ร้อยละ 39.3 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 5 – 10 ปี ร้อยละ 10.7 เลี้ยงกุ้งมากกว่า 15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 7.1 เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 5 ปี โดยมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 11.14 ปี

○ พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 42.9 มีพื้นที่เลี้ยงน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 28.6 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 10 – 20 ไร่ ร้อยละ 25.0 มีพื้นที่เลี้ยงมากกว่า 30 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.6 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 21 – 30 ไร่

○ จำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 82.1 มีบ่อเลี้ยง น้อยกว่า 5 บ่อ รองลงมา ร้อยละ 14.3 มีบ่อเลี้ยงระหว่าง 5-10 บ่อ และน้อยที่สุดร้อยละ 3.6 มีบ่อเลี้ยง 11 – 15 บ่อ

○ ชนิดของกุ้งที่เลี้ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 82.1 เลี้ยงกุ้งขาวอย่าง เดียว รองลงมา ร้อยละ 14.3 เลี้ยงกุ้งกุลาดำอย่างเดียว และน้อยที่สุดร้อยละ 3.6 เลี้ยงกุ้งขาวกับกุ้งกุลาดำ

○ กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 42.9 เป็นของตนเอง รองลงมา ร้อยละ 25.0 เช่าและเป็นของบิดา/มารดา/ญาติพี่น้อง ที่มีอัตราเท่าๆ กัน และน้อยที่สุดร้อยละ 7.1 ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน

- ปริมาณกึ่งที่เลี้ยงปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีก่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.6 เลี้ยงลดลง รองลงมา ร้อยละ 17.9 เลี้ยงเท่าเดิม และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.6 เลี้ยงเพิ่มขึ้น
- แหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 50 ใช้เงินทุนส่วนตัวหรือเงินญาติพี่น้อง โดยไม่เสียดอกเบี้ย รองลงมา ร้อยละ 35.7 กู้ธนาคาร (ร้อยละ 70 กู้ ธกส. ร้อยละ 30 กู้ธนาคารพาณิชย์) ร้อยละ 17.9 น้อยที่สุด ร้อยละ 14.3 กู้นอกระบบ
- การแนะนำสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า ส่วนมาก ร้อยละ 35.7 สมัครด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 32.1 เพื่อนเกษตรกรแนะนำและกรรมการสหกรณ์แนะนำ ที่มีจำนวนเท่ากัน
- เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 46.4 ต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง รองลงมา ร้อยละ 35.7 ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนหรือฟื้นฟูหนี้สิน ร้อยละ 10.0 ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และ น้อยที่สุด ร้อยละ 3.6 ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและอื่นๆ ที่มีจำนวนเท่ากัน (ดังตารางที่ 5.11)

ตารางที่ 5.11

ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างของสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าทอง จำแนกตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	21	75.0
หญิง	7	25.0
รวม	28	100.0
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	1	3.6
31 - 40 ปี	10	35.7
41 - 50 ปี	9	32.1
51 - 60 ปี	7	25.0
มากกว่า 60 ปี	1	3.6
รวม	28	100.0
อายุเฉลี่ย 45.04 ปี		

ตารางที่ 5.11 (ต่อ)

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	1	3.6
สมรส	23	82.1
แยกกันอยู่	1	3.6
หม้าย/หย่า	3	10.7
รวม	28	100.0
วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	16	57.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	5	17.9
อนุปริญญา	3	10.7
ปริญญาตรี	4	14.3
รวม	28	100.0
ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	2	7.1
5 - 10 ปี	11	39.3
11 - 15 ปี	12	42.9
มากกว่า 15 ปี	3	10.7
รวม	28	100.0
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 11.14 ปี		
พื้นที่การเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	12	42.9
10 - 20 ไร่	8	28.6
21 - 30 ไร่	1	3.6
มากกว่า 30 ไร่	7	25.0
รวม	28	100.0

ตารางที่ 5.11 (ต่อ)

<u>จำนวนบ่อ</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
น้อยกว่า 5 บ่อ	23	82.1
5 - 10 บ่อ	4	14.3
11 - 15 บ่อ	1	3.6
รวม	28	100.0
<u>ชนิดกึ่งที่เลี้ยง</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
กึ่งขาว	23	82.1
กึ่งกุลาคำ	4	14.3
กึ่งขาวและกึ่งกุลาคำ	1	3.6
รวม	28	100
<u>กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยง</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ของตนเอง	12	42.9
เช่า	7	25.0
บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	7	25.0
ของตนเองและเช่าบางส่วน	2	7.1
รวม	28	100.0
<u>ปริมาณที่เลี้ยง</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ลดลง	22	78.6
เท่าเดิม	5	17.9
เพิ่มขึ้น	1	3.6
รวม	28	100.0
<u>แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้อง โดยไม่เสียดอกเบี้ย	14	50.0
เงินกู้ธนาคาร	10	35.7
กู้นอกระบบ	4	14.3
รวม	28	100.0

ตารางที่ 5.11 (ต่อ)

รายละเอียดเงินกู้ธนาคาร	จำนวน	ร้อยละ
ธกส.	7	70.0
ธนาคารพาณิชย์	3	30.0
รวม	10	100.0
ผู้แนะนำให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
สมัครด้วยตนเอง	10	35.7
เพื่อนเกษตรกร	9	32.1
กรรมการ	9	32.1
รวม	28	100.0
เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	13	46.4
ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือฟื้นฟูหนี้สิน	10	35.7
ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	3	10.7
เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร	1	3.6
อื่น ๆ	1	3.6
รวม	28	100.0

2.8.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ แบ่งออกได้ดังนี้

○ วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.23 โดยมีค่าระดับปานกลาง คือ ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น และการบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีค่าเฉลี่ย 2.74 ที่มีจำนวนเท่ากับ สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 ในขณะที่ค่าระดับไม่มี คือสหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 (ดังตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.12

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น	7.14 (2)	25.00 (7)	28.57 (8)	10.71 (3)	21.43 (6)	3.57 (1)	3.57 (1)	2.74	1.38	ปานกลาง
การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	7.14 (2)	21.43 (6)	35.71 (10)	10.71 (3)	14.29 (4)	7.14 (2)	3.57 (1)	2.74	1.38	ปานกลาง
สหกรณ์อบรมสมาชิกถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น	14.29 (4)	3.57 (1)	42.86 (12)	10.71 (3)	17.86 (5)	7.14 (2)	3.57 (1)	2.63	1.45	ปานกลาง
สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ	7.14 (2)	25.00 (7)	21.43 (6)	10.71 (3)	28.57 (8)	3.57 (1)	3.57 (1)	2.59	1.45	ปานกลาง
สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	7.14 (2)	3.57 (1)	0	3.57 (1)	82.14 (23)	3.57 (1)	0.44	1.19	ไม่มี
รวม								2.23	0.96	น้อย

○ วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.38 โดยมีค่าระดับมาก คือ การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ในขณะที่ค่าระดับปานกลาง คือ สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 และสหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกรวมนำไปขายได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 สหกรณ์ขายลูกกึ่งในราคาที่เป็นธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกึ่งให้เกิดความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 ส่วนค่าระดับน้อย คือ กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 และสหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกึ่ง ค่าระดับน้อยที่สุด คือ สหกรณ์ขายอาหารกึ่งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน และ สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกึ่งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.46 และ สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกึ่งอย่างเพียงพอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.20 (ดังตารางที่ 5.13)

ตารางที่ 5.13

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก	32.14 (9)	3.57 (1)	17.86 (5)	14.29 (4)	7.14 (2)	3.57 (1)	21.43 (6)	3.36	1.62	มาก
สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกึ่งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น	21.43 (6)	10.71 (3)	21.43 (6)	14.29 (4)	14.29 (4)	7.14 (2)	10.71 (3)	2.88	1.64	ปานกลาง
สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกึ่ง	17.86 (5)	14.29 (4)	21.43 (6)	14.29 (4)	10.71 (3)	10.71 (3)	10.71 (3)	2.8	1.66	ปานกลาง
สหกรณ์รวบรวมกึ่งของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	25.00 (7)	10.71 (3)	14.29 (4)	7.14 (2)	35.71 (10)	3.57 (1)	3.57 (1)	2.70	1.75	ปานกลาง
สหกรณ์ขายลูกกึ่งในราคาที่เป็นธรรม	21.43 (6)	10.71 (3)	17.86 (5)	3.57 (1)	28.57 (8)	10.71 (3)	7.14 (2)	2.58	1.81	ปานกลาง

ตารางที่ 5.13 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก	10.71 (3)	25.00 (7)	10.71 (3)	7.14 (2)	28.57 (8)	7.14 (2)	10.71 (3)	2.56	1.66	ปานกลาง
สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน	7.14 (2)	25.00 (7)	25.00 (7)	7.14 (2)	10.71 (3)	17.86 (5)	7.14 (2)	2.54	1.65	ปานกลาง
กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี	10.71 (3)	14.29 (4)	21.43 (6)	7.14 (2)	21.43 (6)	10.71 (3)	14.29 (4)	2.46	1.64	น้อย
สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	14.29 (4)	17.86 (5)	17.86 (5)	3.57 (1)	10.71 (3)	28.57 (8)	7.14 (2)	2.31	1.93	น้อย
สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน	7.14 (2)	3.57 (1)	17.86 (5)	3.57 (1)	28.57 (8)	32.14 (9)	7.14 (2)	1.50	1.61	น้อยที่สุด
สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง	7.14 (2)	10.71 (3)	10.71 (3)	3.57 (1)	10.71 (3)	42.86 (12)	14.29 (4)	1.50	1.84	น้อยที่สุด
สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น	14.29 (4)	3.57 (1)	3.57 (1)	14.29 (4)	10.71 (3)	46.43 (13)	7.14 (2)	1.46	1.88	น้อยที่สุด
สหกรณ์จัดหาเงินทุนให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอ	3.57 (1)	3.57 (1)	17.86 (5)	7.14 (2)	7.14 (2)	50.00 (14)	10.71 (3)	1.20	1.58	น้อยที่สุด
รวม								2.38	1.38	น้อย

○ การดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.59 โดยค่าระดับปานกลางคือ มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอและมีการแจ้ง

ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ที่มีจำนวนเท่ากัน สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 และการบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 ในขณะที่ค่าระดับน้อย คือ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลักค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 และสมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควรค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 (ดังตารางที่ 5.14)

ตารางที่ 5.14

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	14.29 (4)	25.00 (7)	21.43 (6)	14.29 (4)	14.29 (4)	0	10.71 (3)	3.12	1.33	ปานกลาง
มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ	21.43 (6)	17.86 (5)	14.29 (4)	21.43 (6)	14.29 (4)	0	10.71 (3)	3.12	1.45	ปานกลาง
สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ	17.86 (5)	14.29 (4)	17.86 (5)	17.86 (5)	21.43 (6)	0	10.71 (3)	2.88	1.48	ปานกลาง
การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน	10.71 (3)	3.57 (1)	28.57 (8)	7.14 (2)	14.29 (4)	0	35.71 (10)	2.83	1.34	ปานกลาง
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	3.57 (1)	14.29 (4)	32.14 (9)	14.29 (4)	21.43 (6)	3.57 (1)	10.71 (3)	2.48	1.26	น้อย

ตารางที่ 5.14 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาลังคมและชุมชนของสมาชิก	7.14 (2)	14.29 (4)	25.00 (7)	7.14 (2)	21.43 (6)	10.71 (3)	14.29 (4)	2.38	1.56	น้อย
การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก	3.57 (1)	17.86 (5)	21.43 (6)	10.71 (3)	28.57 (8)	7.14 (2)	10.71 (3)	2.28	1.43	น้อย
สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร	3.57 (1)	10.71 (3)	14.29 (4)	17.86 (5)	28.57 (8)	14.29 (4)	10.71 (3)	1.88	1.42	น้อย
รวม								2.59	1.07	ปานกลาง

2.8.3 การซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในประเด็นคำถามดังนี้

○ การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 67.9 รู้จัก และร้อยละ 32.1 ไม่รู้จัก

○ ประสิทธิภาพในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 53.6 ไม่มีประสิทธิภาพ และร้อยละ 46.4 ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับประเด็นปัจจัยและสาเหตุที่ไม่เข้าร่วมทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ไม่ได้รับการแจ้งข้อมูลข่าวสารใดๆ จากสหกรณ์ รองลงมาร้อยละ 26.7 ไม่มีทุน ร้อยละ 6.7 สมาชิกทำกับห้องเย็นและกับชุมชนรายอื่น ที่มีจำนวนเท่ากัน

○ ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.4 เห็นว่ามีประโยชน์ รองลงมาร้อยละ 10.7 เห็นว่าไม่มีประโยชน์ น้อยที่สุดร้อยละ 17.9 ไม่แน่ใจ

○ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงในรอบใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 67.9 ตอบว่าเข้าร่วมฯ รองลงมาร้อยละ 17.9 ไม่เข้าร่วมฯ และน้อยที่สุดร้อยละ 14.3 ไม่แน่ใจ (ดังตารางที่ 5.15)

ตารางที่ 5.15

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์ฯ ผู้นำท่าทองต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง

<u>การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง</u>	จำนวน	ร้อยละ
รู้จัก	19	67.9
ไม่รู้จัก	9	32.1
รวม	28	100.0
<u>ประสบการณ์ในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง</u>	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	15	53.6
เคย	13	46.4
รวม	28	100.0
<u>ปัจจัยและสาเหตุไม่เข้าร่วมการซื้อขายฯ</u>	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับแจ้งใดๆ จากสหกรณ์	9	60.0
ไม่มีทุน	4	26.7
ทำกับห้องเย็น	1	6.7
ทำกับชุมชนอื่น	1	6.7
รวม	15	100.0
<u>ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายฯ</u>	จำนวน	ร้อยละ
มีประโยชน์	20	71.4
ไม่มีประโยชน์	3	10.7
ไม่แน่ใจ	5	17.9
รวม	28	100.0
<u>ความเห็นต่อการเข้าร่วมการซื้อขายฯ รอบใหม่</u>	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	19	67.9
ไม่เข้าร่วม	5	17.9
ไม่แน่ใจ	4	14.3
รวม	28	100.0

สรุปผลการศึกษาของสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง พบว่า แนวทางการจัดตั้งสหกรณ์ โครงสร้างและวิธีการดำเนินงาน มีรูปแบบเดียวกับสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน แต่ด้วยสหกรณ์ไม่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากธนาคาร สหกรณ์จึงให้สมาชิกที่มีความพร้อมด้านเงินทุนเข้าร่วมการส่งกุ้งให้ห้องเย็น ทำให้สมาชิกบางส่วนที่ไม่ได้ทำสัญญาซื้อขายหลายราย ถامหาความช่วยเหลือจากสหกรณ์ตามที่เคยชี้ชวนในช่วงสมัครเข้าเป็นสมาชิก สหกรณ์ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง 2 ครั้ง ครั้งแรกทำสัญญากับพรานทะเล สหกรณ์ส่งกุ้งได้ครบระยะเวลาในสัญญา แต่ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นสหกรณ์เห็นว่าราคากุ้งมีแนวโน้มสูงขึ้นจึงหันไปทำสัญญากับอันดามันที่กำหนดราคาตลาดเป็นฐาน แต่ส่งกุ้งได้ระยะเวลาหนึ่ง อันดามันขอยกเลิกสัญญาเนื่องจากเหตุผลทางธุรกิจ ในขณะที่สหกรณ์เห็นว่าอันดามันไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องระยะเวลาการชำระเงิน

สำหรับผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปสมาชิกพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.04 ปี สมรสแล้ว การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 11.14 ปี เลี้ยงกุ้งขาวในบ่อเลี้ยงของตนเองที่มีไม่เกิน 5 บ่อ ปัจจุบันเลี้ยงกุ้งลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ส่วนมากใช้เงินทุนส่วนตัวเงิน/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย สมัครเป็นสมาชิกด้วยตนเอง เหตุผลการเข้าร่วมเป็นสมาชิกต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง ภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่ระดับปานกลาง สมาชิกทราบถึงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง แต่ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์เข้าร่วมการซื้อขาย เนื่องจากไม่มีการแจ้งจากสหกรณ์ แต่เห็นว่าการซื้อขายดังกล่าวเป็นประโยชน์และต้องการเข้าร่วมการซื้อขายหากสหกรณ์เปิดอีกในครั้งต่อไป

อนึ่งการศึกษา ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาถึงการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ที่ค่อนข้างสูง (มากกว่า 1) สะท้อนให้เห็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเกิดจากการรับรู้ รับทราบ หรือประสบการณ์การเข้าถึงบริการ หรือการช่วยเหลือมีความแตกต่างกัน

3. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี จำกัด

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์คณะกรรมการ สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ผู้บริหารระดับสูง/เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 32 คน ในประเด็นต่างๆ อาทิ การบริหารงานของสหกรณ์ การสื่อสารระหว่างคณะกรรมการ

สหกรณ์ การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง รวมถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการทำสัญญา โดยสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรีเป็นสหกรณ์แห่งสุดท้ายในกลุ่มที่ 1 ที่ได้มีการส่งกุ้งให้กับห้องเย็นจดทะเบียนจัดตั้งเป็นรูปแบบสหกรณ์ที่ก่อตั้งขึ้นวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 โดยมีชื่อและสถานที่ตั้งดังนี้

ชื่อ (ภาษาไทย)	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี จำกัด
ประเภท	สหกรณ์ประมง
ที่ตั้งสำนักงาน	8/11 หมู่ 2 ตำบล ปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอ แหลมสิงห์ จังหวัด จันทบุรี 22130
ท้องที่ดำเนินงาน	จันทบุรี และ ตราด

3.1 รายชื่อคณะกรรมการชุดที่ 1 และชุดที่ 2

การจัดตั้งสหกรณ์เริ่มแรกมีสมาชิกจำนวน 59 คน ทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 12,500 หุ้น เป็นเงิน 125,000 บาท ต่อมา มีการรับสมัครสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 75 คน ทุนจดทะเบียนเป็น 255,000 บาท กำลังการผลิตประมาณ 2,500 ตัน ต่อรอบ รายชื่อคณะกรรมการ ชุดที่ 1 ประกอบด้วย

1.	นายไพโรจน์	ชีพสมุทร	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.	นายสมสุข	หัวใจ	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3.	นายวรกิจ	ปรีมผล	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4.	นางวันทนา	จุลภัทรชีวิน	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5.	นางจันทรา	เดิสมบูรณ์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
6.	นายสุทิน	นีกสม	ตำแหน่ง	กรรมการ
7.	นายปรารมย์	รัตนภาส	ตำแหน่ง	กรรมการ
8.	นายรัฐพล	โพธิสิงห์	ตำแหน่ง	กรรมการ
9.	นายสมศักดิ์	ประมงกิจ	ตำแหน่ง	กรรมการ
10.	นายอนันต์	วงเวียน	ตำแหน่ง	กรรมการ
11.	นายสนิท	สรรพคง	ตำแหน่ง	กรรมการ

หลังจากเกิดความขัดแย้งภายในสหกรณ์ทำให้ กรรมการและสมาชิกส่วนหนึ่ง ลาออกและถอนหุ้นออก และได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดที่ 2 ประกอบด้วย

1.	นายสมสุข	หัวใจ	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.	นายนภดล	หวังผล	ตำแหน่ง	รองประธานฯ/เลขานุการ
3.	นายภูศักดิ์	คล้ายมี	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4.	นายสมหมาย	เกษมสุข	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5.	นายประชิด	เจริญทรัพย์	ตำแหน่ง	กรรมการ
6.	นายสุรินทร์	บำรุงวงษ์	ตำแหน่ง	กรรมการ
7.	นายสมชาย	เนินโพธิ์	ตำแหน่ง	กรรมการ
8.	นายบุญไทย	ศรีวิริญ	ตำแหน่ง	กรรมการ
9.	นายนิพนธ์	กนกวัชรกุล	ตำแหน่ง	กรรมการ
10.	นายจักรรัตน์	เนินหาด	ตำแหน่ง	กรรมการ
11.	นายปราโมทย์	นิรันดร์พงศ์	ตำแหน่ง	กรรมการ

3.2 การจัดตั้งสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี

การจัดตั้งสหกรณ์เกิดจากการชักชวนจากประธานสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน(นาย กิฎโณฯ) ได้เข้ามาเจรจากับ นายไพโรจน์ ชิพสมุทร อดีตนายกเทศมนตรีอำเภอเมืองจันทบุรี ให้เป็นแนวร่วมในการเจรจากับรัฐบาลตามโครงการ SPV สหกรณ์จึงถือเป็นหนึ่งที่เข้าร่วม ผลักดันให้เกิดโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง หลังจากรัฐบาลได้เห็นชอบตามโครงการ SPV นายไพโรจน์ จึงขอตั้งสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำจันทบุรีขึ้น โดยได้ทำการรวบรวมเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง ในจังหวัดจันทบุรี และตราด

3.3 โครงการบ่อสาธิตกับการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับพรานทะเล

สหกรณ์ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็นสองแห่ง โดยในปี 2549 ทำสัญญากับพรานทะเล และปี 2550 ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับจันทบุรี โพรเซ้นฟู้ด แต่สหกรณ์ส่งกุ้งให้กับพรานทะเลได้เพียงรอบเดียว เนื่องจากขาดเงินทุนและปัญหาความขัดแย้ง ภายในสหกรณ์

การดำเนินงานในช่วงต้น สหกรณ์ให้สมาชิกที่สามารถช่วยเหลือตัวเองเข้าร่วม ส่งกุ้งให้กับพรานทะเล แต่ก็สมาชิกเข้าร่วมน้อย และเพื่อให้สามารถส่งกุ้งได้ตามสัญญา คณะกรรมการจึงทำโครงการบ่อสาธิต โดยให้สมาชิกที่มีบ่อเลี้ยงกุ้งและอุปกรณ์การเลี้ยงกุ้ง

เข้าร่วมลงทุน โดยสหกรณ์ออกค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงทั้งหมด เจ้าของบ่อเป็นผู้เลี้ยงโดยได้รับเงินเดือน ๆ ละ 4,000 บาท หากมีกำไรให้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน กำหนดให้เจ้าของบ่อร้อยละ 30 ส่วนที่เหลือร้อยละ 70 นำเข้าเป็นรายได้สหกรณ์เพื่อนำเงินมาลงทุนในการขยายบ่อสาธิตในครั้งต่อไป โครงการดังกล่าวได้รับความสนใจจากสมาชิกจำนวนหนึ่ง แต่มีการคัดเลือกในครั้งแรกทำได้เพียง 5 บ่อ สมาชิก 5 คน ประกอบด้วยกรรมการ 3 คน สมาชิกทั่วไป 2 คน ส่วนที่เหลือให้ขึ้นทะเบียนรอในรอบต่อไป

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

คุณโสภี สมาชิกสหกรณ์จันทบุรี

“ในที่ประชุมบอกว่าให้เงินเดือนคนที่เข้าร่วมบ่อสาธิตกับสหกรณ์ เท่าไรจำไม่ได้ เลี้ยงเสร็จกำไรแบ่งกัน ก็เห็นว่าดีนะ แต่ตอนหลังกรรมการคนหนึ่งไม่รู้เป็นญาติประธานหรือเปล่า เลี้ยงไม่ได้ ก็มาขอส่วนแบ่ง เลยมีปัญหากัน”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

พี่ดี กรรมการสหกรณ์ชุดที่ 1

“ตอนนั้นอาจารย์ภิญโญ ให้ออเคอร์พรานทะเลมาร้อยต้น ผมก็บอกทำไม่ไหวหรอก อย่างน้อยผมต้องไปสำรวจก่อนว่าสมาชิกทำได้กี่ต้น สมาชิกคนไหนที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตด้วย ไม่ใช่ว่ามีออเคอร์แล้วก็มาทำ ผมก็ไปคุยกับพรานทะเล เราก็บอกไม่เป็นไร ทำได้เท่าไรก็เอาเท่านั้น ผมก็มาคุยกับคณะกรรมการว่าจะเอาอย่างไรดี ก็สรุปได้ว่าเราควรจะทำจากเล็กๆ ก่อน ก็สรุปว่าจะทำโครงการบ่อสาธิตขึ้นมา”

3.4 สหกรณ์ประสบปัญหาการดำเนินงานโครงการบ่อสาธิต

ก่อนเริ่มโครงการบ่อสาธิต สหกรณ์ขาดเงินทุนในการทำบ่อสาธิตจึงขอกู้เงินจากธนาคารของรัฐ แต่ถูกปฏิเสธจากธนาคาร (SME ยังไม่อนุมัติเงินกู้ ส่วน ชกส. อนุมัติเงินกู้เฉพาะสมาชิก ตามโครงการ 3 ประสาน) แต่ถูก ชกส. ปฏิเสธด้วยเหตุผลเป็นสหกรณ์ตั้งใหม่ ยังไม่ครบ 3 ปี สหกรณ์จึงใช้เงินกู้กรรมการ และใช้เครดิตส่วนตัวขอเครดิตอาหารกึ่ง อีกทั้งมีย้ายที่ทำงานให้ถูกลงเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

พี่นา กรรมการสหกรณ์ชุดที่ 1

“พูดไปคงไม่มีใครเข้าใจ คณะกรรมการตอนนั้นเสียสละมาก เงินคาวนเงินเดือนก็ไม่มีใครได้สักบาท เราไม่ได้เงินสนับสนุนเลยก็ไปติดต่อกับส่งเสริม (สหกรณ์) บอกมีวิธีช่วยหาเงินกู้ ให้เรา ทำโน่นทำนี่ บอกติดต่อกับ ชกส. เลย เขาให้กู้ได้หกเท่าของทุน เราก็ไปติดต่อ อยู่สักพัก

ชกส. บอกว่าให้รอสามปี ต้องดูผลประกอบการก่อน เราก็ไม่มีเงิน
 กรรมการต้องวิ่งเองตลอด เงินก็ไม่มี บ่อสาธิตต้องใช้เงินเกือบล้าน ทำ
 ยังไงดี ดีที่ กรุงเทพอาหารสัตว์ เขาเห็นใจให้เครดิตมา ส่วนเงินทุนก็ต้อง
 ขอยืม คุณ _____ (อดีตกรรมการอีกคน) ช่วยกว่าจะสำเร็จ
 น้อยแทบแย่ แต่ผลที่ได้รับมันสุดกล้ำกลืน พี่ไม่อยากพูด ก็นี้กว่าฝัน
 ร้ายไปแล้วกัน”

พิจัน กรรมการสหกรณ์ชุดที่ 1

“ตอนนั้นไม่มีสตางค์เลย ขอผู้ใครเขาก็ไม่ให้ ก็ขอยืมเงิน คุณ
 _____ (กรรมการชุดที่ 1) เขาทำธุรกิจพลอย ก็พอมีเงินอยู่บ้างก็มา
 ให้สหกรณ์กู้ไปก่อน อาหารก็ต้องไปขอเครดิตเขา มา ตอนนั้นเรา
 ประหยัดค่าใช้จ่ายมาก เราขายที่ทำการไปเช่าอาคารเล็กๆ ราคาถูก
 พนักงานเราก็จ้างไว้คนเดียวคอยดูแลสหกรณ์ ตอนนั้นคนก็ไม่มีเราก็
 น้อยมาก น้อยกันทุกคน ตอนแรกๆ อาจารย์ _____
 แนะนำว่าเราควรมีที่ตั้งสำนักงานใหญ่หน่อยเพื่อรองรับสมาชิก ชื่อ
 คอมพิวเตอร์ ชื่อโน้นชื่อนี้ ยังบอกให้เราไปดาว์นรถมาไว้ในสำนักงาน
 ลักกัน เราว่ามันไม่ใช่ หลักการมันควรจะทำจากเล็กไปหาใหญ่ แต่
 เริ่มต้นก็ทำใหญ่เลย พอเราไม่ได้เงินสนับสนุนเราก็ตายเลย แต่ก็ด้วย
 ความช่วยเหลือจากคุณ _____ และกรุงเทพอาหารสัตว์ ทำ
 โครงการนี้เกิดขึ้นได้”

3.5 สหกรณ์ประสบปัญหาความขัดแย้งภายใน

สหกรณ์สามารถดำเนินโครงการบ่อสาธิตประสบความสำเร็จ จำนวน 5 บ่อ
 สามารถส่งกุ้งให้กับพรานทะเลได้ 4 บ่อ ส่วนอีก 1 บ่อต้องส่งขายแพ (ไม่ได้ขนาด)
 นั้นสหกรณ์ได้จัดสรรกำไรแบ่งตามส่วนที่สมาชิกได้รับ แต่กรรมการคนที่เลี้ยงไม่ได้ขนาดขอ
 เบิกค่าใช้จ่ายนอกรายการ และขอรับส่วนกำไร โดยต้องการให้รวมกำไรจากบ่อสาธิตเข้า
 ด้วยกัน แล้วจัดสรรให้สมาชิกเท่าๆ กันแทนการจัดสรรเป็นรายบ่อ แม้จะเป็นปัญหาแต่ก็มีการ
 เจรจาด้วยการจ่ายเงินให้ตามที่ขอ

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

คุณลิขิต สมาชิกสหกรณ์จันทบุรี

“ตอนแรกก็เห็นเขาทำบ่อสาธิต ก็เรียกสมาชิกเข้าไปฟัง ต่อมาเห็นว่าไม่เงินก็
 จะทำ 5 บ่อก่อน แล้วถ้าใครอยากทำก็ให้ขึ้นทะเบียนไว้ ต่อมาเห็นได้ข่าว
 ว่าทะเลาะกัน คุณ _____ เลี้ยงไม่ได้แต่จะเอาส่วนแบ่ง แล้วยังก็ไม่รู้จะ
 สุดท้ายก็ต้องเลิกทำไปเอง”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

พีดี กรรมการสหกรณ์ชุดที่ 1

“คุณ _____ (กรรมการ) มาขอเบิกค่าใช้จ่ายอะไรก็ไม่มีอะไรไปหมด คือทางสหกรณ์กำหนดไว้ว่า ทุกอย่างสหกรณ์จัดให้หมด คนเลี้ยงก็มีหน้าที่เลี้ยงไป ต้องการอะไรก็แจ้งมา เราก็จะจัดทำให้ พอเลี้ยงเสร็จคุณ _____ (กรรมการคนเดิม) ก็มาขอเบิกค่าน้ำมันค่านี้ออกเงินไปก่อน เราก็ถามว่าทำไมไม่แจ้งสหกรณ์ เขาก็บอกฉุกเฉิน เราก็ไม่จ่าย เราก็ไม่พอใจ แต่เรื่องนี้ไม่เท่าไร คือสหกรณ์ทำ 5 บ่อ เราก็ส่งคนไปคอยดูเรื่อยๆ ก็พบว่าไปที่ไรคุณ _____ (กรรมการคนเดิม) ไม่เคยอยู่ที่บ่อ มีครั้งนี่เราก็ไปกันเลย 3 คน พอไปถึงบ่อเราก็ไม่เจอคุณ _____ เราก็โทรศัพท์ไปถามว่า คุณ _____ คุณอยู่ไหน เขาตอบว่า เขาอยู่ที่บ่อ อยู่ได้ยังไงก็เรายืนอยู่ที่บ่ออย่างนี้ใช้ได้หรือเปล่า”

คุณวรรณ กรรมการสหกรณ์ชุดที่ 1

“พีดีเห็นมันไม่เป็นธรรม ก็คนอื่นเขาเลี้ยงได้ เขาเอาใจใส่ เขาก็สมควรได้รับ ไม่ใช่เลี้ยงก็ไม่เลี้ยง แต่พอถึงเวลาที่มาขอเงิน มันไม่ยุติธรรม ก็มีเรื่องมีราวกัน แต่ประธานเป็นคนอ้อมอ้อมหน่อย เห็นว่าตัดปัญหาที่จ่ายไป พีดีโอเค เพื่อตัดปัญหาไป”

คุณอ่ำ กรรมการสหกรณ์ที่เข้าร่วมบ่อสาธิต

“การเลี้ยงกุ้งมันต้องดูแลกันตลอด ผมก็ทุ่มเท เลี้ยงมาแทบเป็นแทบตาย เลี้ยงเสร็จไม่ได้อะไรเลยมันก็แย่นะสิ ผมก็ขอให้เขาแบ่งให้เท่าๆ กัน คนเราทำร่วมกันก็ควรแบ่งให้เป็นธรรม ไม่ใช่พอเราพลาดเลี้ยงกุ้งไซค์เล็กหน่อย จะมาหาว่าเราไม่สนใจดูแลไม่ได้ เลี้ยงกุ้งเหมือนกับเลี้ยงอย่างอื่นที่ไหน เวลามันดีก็ดี เวลามันไม่ดีมาโทษว่าเราก็ไม่ได้”

ปัญหาดังกล่าวดูเหมือนจะยุติด้วยดี แต่กลับเกิดปัญหาใหม่ขึ้นเมื่อสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำทำเงินต้องการให้สหกรณ์ใช้พันธุ์ลูกกุ้งและอาหารกุ้งของสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำทำเงิน และต้องการเปิดรับสมัครสมาชิกสมทบในจังหวัดจันทบุรี เพื่อปล่อยกู้พันธุ์ลูกกุ้งและอาหารกุ้งในการส่งกุ้งกับแพ็คฟูด แต่ได้รับการปฏิเสธจากประธาน ส่งผลให้กรรมการส่วนหนึ่งไม่พอใจที่เห็นว่าประธานตัดสินใจโดยไม่หารือกับกรรมการคนอื่นๆ

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

พีชัช กรรมการสหกรณ์ชุดที่ 1

“อาจารย์ _____ เขามาให้ผมเซ็นรับลูกกุ้ง ผมก็ไม่เซ็นก็ สหกรณ์ไม่ได้ใช้ลูกกุ้งของเขาจะไปเซ็นได้ยังไง ต่อมาก็มาบอกว่าให้ใช้ลูกกุ้งของทำเงิน และให้สมาชิกสมัครเป็นสมาชิกสมทบ ผมก็ไม่เห็นด้วย

ผมก็บอกว่าสหกรณ์ใช้ลูกกึ่งน้อย สมาชิกก็มีไม่กี่คน เราจะลองทำกันไปก่อน ตอนนั้นก็พอมีอยู่บ้างก็ค่อยๆ ขยายไป เราไม่รีบร้อน เขาก็ไม่ว่าอะไร ต่อมาเขามาขอบคุณผมนะบอกว่าผมทำถูกแล้ว ถ้าตอนนั้นทำตามเขา เขาคงมีปัญหาเกี่ยวกับทางโน้น (สหกรณ์ฯ ทำเงิน) ผมก็นึกว่าเขาเข้าใจ ที่ไหนได้ เขาไปติดต่อกับกรรมการคนอื่น เพื่อมากดดันให้ผมลาออก ผมก็บอกว่าไม่เป็นไร ผมออกก็ได้แต่ขอให้ยื่นงบก่อน ไม่ยั้งฉันผมไม่สบายใจ เกิดมีปัญหาก็จะมาหาว่าผมทำเสียหาย ไม่ได้ พอยื่นงบเสร็จ มีกำไรผมก็จัดสรรให้กับสมาชิกทุกคน หลังจากนั้นผมกับคุณ _____ คุณ _____ (กรรมการที่ร่วมทำโครงการบ่อสาธิต) ก็ลาออกมา”

คุณไส กรรมการชุดที่ 1 และ 2

“ตอนนั้น ประธาน เจริญฤทธิ และ เลขา มีบทบาทมากเกินไป บริหารงานกันอยู่ 3 คน กรรมการคนอื่นไม่ค่อยรู้เรื่องเลย คนเมื่อไม่พอใจก็ลาออกไปเลยดีกว่า”

3.6 แผนการดำเนินงานของคณะกรรมการชุดใหม่

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการ สหกรณ์มีแผนการเพิ่มสมาชิกและหาแหล่งเงินกู้หลังการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการ โดยก่อนการเลือกตั้งคณะกรรมการ ชุดที่ 2 มีสมาชิกลาออกจำนวน 28 คน และถอนหุ้นออกไปจำนวน 17,000 หุ้น เป็นเงิน 170,000 บาท โดยประธานสหกรณ์ เลขานุการ และเจริญฤทธิ ได้ออกมารวมตัวกันเป็นกลุ่มทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับพรานทะเลจนถึงปัจจุบัน (สิงหาคม 2551) การลาออกของสมาชิกในครั้งนี้ทำให้สหกรณ์เหลือสมาชิก จำนวน 47 คน ทุนเรือนหุ้น 96,000 บาท คณะกรรมการชุดใหม่จึงทำแผนเพิ่มจำนวนสมาชิก และเพื่อรองรับแผนงานดังกล่าวสหกรณ์ทำการย้ายที่ทำการ (โดยย้ายมาอยู่ในที่ปัจจุบัน) จ้างพนักงานเพิ่มขึ้น 5 คน ซื้ออุปกรณ์สำนักงาน รถกระบะ และเครื่องตกแต่งสำนักงาน

ทั้งนี้สหกรณ์ได้เปิดให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งที่ต้องการพันธุ์ลูกกุ้ง และ อาหารกุ้งสมัครเป็นสมาชิกทั่วไปของสหกรณ์ควบคู่ไปกับการสมัครเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำเงิน ทำให้สิ้นปี 2550 สหกรณ์มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 100 คน โดยเพิ่มขึ้น จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 112.77 ทุนเรือนหุ้นเพิ่มเป็น 295,750 บาท

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พี่ชาติ สมาชิกจังหวัดตราด

“วันนี้ผมอ่านหนังสือนิตยสาร _____ เห็นบอกว่าโครงการช่วยเหลือด้านลูกกุ้งและอาหารกุ้ง ผมก็โทรศัพท์ติดต่อ สหกรณ์บอกให้หาเพื่อนเกษตรกรมา 5

คน เช่นตัดค่าประกันร่วมกันแล้วจะนำลูกกึ่งและอาหารกึ่งมาได้ ผมกับเพื่อน ก็ไปสมัคร ส่วนแรกให้สมัครเป็นสมาชิกที่จันคนละสองพันบาทและ เจ้าหน้าที่เขาบอกให้สมัครเข้าร่วมกับ อีกสหกรณ์หนึ่งคนละหนึ่งพันบาท เบ็ดเสร็จคนละสามพันบาท ทำคนรวมหมื่นห้าพันบาท พอสมัครเสร็จเขาก็ บอกให้รอ แล้วจะติดต่อกลับมาใหม่ ผมเห็นมันนานผมก็โทรไปติดต่อ เจ้าหน้าที่เขาบอกว่าตอนนี้ให้ชะลอการเลี้ยงกึ่งไว้ก่อนเพราะกำลังมีโรคระบาดอย่างหนัก ผมก็รออีก จนตอนนี้ผมยังไม่เคยได้รับอะไรเลย”

พีนิก สมาชิกจังหวัดจันทบุรี

“สหกรณ์เขาโทรมาหาผม บอกว่าตอนนี้สหกรณ์ยังไม่พร้อมเข้าร่วมขาย กับห้องเย็น แต่ถ้าผมต้องการลูกกึ่งกับอาหารกึ่ง ให้ผมสมัครเป็นสมาชิก ของทำเงินซึ่งเสียค่าหุ้นเล็กน้อย แล้วจะได้ลูกกึ่งกับอาหารมาเลี้ยงไปก่อน ผมก็ไปสมัครเสียเงิน ไปพันหนึ่ง ตอนนี้ผมยังไม่ได้อะไรเลย นี่ผมว่าจะ ไปถอนหุ้นคืนแล้วเพราะสหกรณ์ไม่ได้ช่วยอะไรผมเลย”

คุณนัด สมาชิกในจังหวัดจันทบุรี

“สหกรณ์บอกถ้าอยากได้ลูกกึ่ง อาหารกึ่งให้ไปสมัครเป็นสมาชิกทำเงิน ก็สมัคร ต่อมาก็ได้ลูกกึ่งกับอาหารกึ่งมา แต่ทุกอย่างแพงมาก ลูกกึ่งเคยซื้อตัว ละ 6 สตางค์ สหกรณ์ขาย 12 สตางค์ อาหารกึ่ง ที่องค์ตลาดเงินซื้อขาย 750 (บาท) สหกรณ์ขาย 800 อาหารก็เปลี่ยนบ่อยมาก ไม่มีตรา (ยี่ห้อของอาหาร) อะไรเลยก็มี กิดดอกเบ็ญร้อยละ 3 ไม่เป็นไรก็ไม่ว่าเพราะเราไม่มีทุน สหกรณ์บอกให้เลี้ยง 50 ตัว โลงเงินเลี้ยงได้ 52 ตัว โลง เท่านี้ก็ดีใจแล้ว พอวันมา จับ คุณ _____ มาบอกว่าห้องเย็นไม่รับซื้อแล้ว ราคาที่ประกันไว้ 140 บาทไม่ได้ เขาให้ฉันเท่าที่องค์ตลาด 102 บาท หักค่าใช้จ่ายไปอีกอีก 9 บาท ฉันแทบไม่เหลืออะไรเลย”

คุณแสน สมาชิกในจังหวัดจันทบุรี

“คุณไม่ต้องมาถาม สหกรณ์ไม่เคยมีอะไรให้สักอย่าง อบรมสมาชิกก็ไม่ เคย เคยมาชวนให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของทำเงินต้องเสียไปอีกหนึ่งพัน แต่ไม่เคยทราบข้อมูลอะไรจากสหกรณ์เลย”

คุณลุ่ม สมาชิกในจังหวัดจันทบุรี

“ก็ตอนนั้นมีการติดต่อเข้ามา ว่าจะให้เลี้ยงกึ่ง ฉันเสียเงินปรับสภาพบ่อ หมดเงินไปเยอะ ต่อมาบอกให้ฉันหาเพื่อน ไปห้าคนฉันก็หา เสรียมหมด แต่ไม่เห็นมีอะไรคืบหน้าเลย ฉันก็เลยตัดสินใจกัดฟันเลี้ยงเอง ปล่อยบ่อ มันไว้ไม่ได้แล้วนี่ ลงทุนไปแล้ว”

คุณเหนือ สมาชิกในจังหวัดจันทบุรี

“นี่เลี้ยงเป็นขอบแรกหลังจากเลิกมานาน ไม่ยากปล่อยให้บ่อร้าง ก็ไป ติดต่อกับสหกรณ์ ก็ได้ลูกกึ่ง อาหารกึ่งมา ลูกกึ่งตัวละสิบสองสตางค์

อาหารเขาบอกเท่าที่องตลาคแต่ยังไม่บอกราคามา ดอกเบียร์ร้อยละสองต่อเดือน นี่ก็เพิ่งจะลงไปเมื่อสองอาทิตย์ที่แล้วนี่เอง”

คุณเสื่อ สมาชิกในจังหวัดจันทบุรี

“ไม่มีทุนเลี้ยงแล้ว ก็เคยไปคุยกับสหกรณ์ เขาบอกให้ไปหาเพื่อนมาห้าคน แล้วจะพิจารณาหาลูกกึ่ง อาหารกึ่งมาให้ คิดดอกเบียร์ร้อยละสองรับได้ไหม ถ้าได้ก็ให้รับมาดำเนินการ”

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณใส กรรมการชุดที่ 1 และ 2

“ยอมรับว่าสมาชิกสหกรณ์เข้าชื้อนกับทำจีน (สหกรณ์) อยู่ประมาณสัก 30 คน ช่วงนั้นสหกรณ์ไม่มีลูกกึ่ง ไม่มีอาหาร ก็ได้(สหกรณ์) ทำจีนมาช่วยคือทำจีนมีพื้นที่เลี้ยงน้อยแต่มีออเดอร์มาก ก็ให้ทาง(สหกรณ์) จีน ช่วยเลี้ยง ก็เลยเปิดรับสมัครสมาชิกให้ทำจีน แต่พอสมัครไปทำจีนก็เริ่มมีปัญหา สมาชิกบางคนก็ไม่ได้เลี้ยง บางคนได้เลี้ยงก็ได้อาหารช้า ตอนนั้นสมาชิกก็มาโวยวายกันใหญ่ คีที่ได้ทางสามร้อยยอดมาช่วย ช่วยเครคิดอาหารให้ ทางผมนี่ก็ต้องวิ่งหาเงินมาเสริม นี่ก็ต้องยืมเงินกรรมการมาใช้จ่ายไปก่อน”

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณฤทธิ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

“สหกรณ์เส็งผลเลิศเกินไป จ้างพนักงานสี่ถึงห้าคน ขณะที่ ยังไม่มีเป้าหมายชัดเจนถือว่ามากเกินไป ทำให้ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนสูงมาก ในขณะที่สหกรณ์ยังไม่ได้รายได้เป็นชิ้นเป็นอัน อีกทั้งการกู้เงินจาก SME ก็มีปัญหา นี่ก็ไปขอกู้เงินจาก ธกส. คาดว่าจะได้ 6 เท่าของทุนเรือนหุ้นไม่เกินสามล้านบาท ทั้งเปลี่ยนเจ้าหน้าที่บ่อยมาก แต่ปัจจุบัน(ธันวาคม 2550) สหกรณ์ได้ปรับลดเจ้าหน้าที่ลงเหลือสองคน ผมพยายามบอกเขาให้ปรับแผนการดำเนินงานให้เล็กลง นี่ก็เห็นว่าชุมนุม(สหกรณ์แห่งประเทศไทย) หาเงินกู้มาให้เพื่อรวบรวมผลผลิตส่ง แต่ที่ขอ ธกส. สหกรณ์เอาไว้ใช้ในการผลิตภายในสหกรณ์”

หลังจากเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ อดีตกรรมการสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำทำจีน คนหนึ่งเริ่มเข้ามามีบทบาทในการปล่อยพันธัฐลูกกึ่งและอาหารกึ่งให้กับสหกรณ์ และต้องการขอสินเชื่อจาก ธกส. จึงได้มีการแปลงหนี้สินเป็นทุน จำนวน 200,000 บาท แต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าผิดระเบียบ (ห้ามสมาชิกถือหุ้นเกินร้อยละ 5 ของทุนเรือนหุ้นทั้งหมด) จึงอนุญาตให้แปลงหนี้เป็นทุนได้เพียง 40,000 บาท ส่วน 160,000 บาทต้องบันทึกเป็นหนี้สินของสหกรณ์

3.7 สหกรณ์ประสบปัญหาการเงิน

จากกรณีที่ SME ระวังการอนุมัติเงินกู้ให้กับสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน ได้ส่งผลกระทบมาถึงสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์คิดดอกเบี้ยในการกู้ยืมปัจจัยการผลิตเป็นร้อยละ 2 ต่อเดือน และได้ทำบ่อสาธิตขึ้นมาใหม่ รวมถึงการแพเพื่อรวบรวมกุ้งส่งชุมชนสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย อีกทั้งทำการรับซื้อปลากระพงส่งขายบริษัทอาหารสัตว์ และร่วมกับสหกรณ์แหลมสิงห์เพื่อขอเงินกู้ในการเลี้ยงปลานิลส่งขายประเทศอังกฤษ แต่ยังไม่มีการใดประสบความสำเร็จ

นอกจากนั้น สหกรณ์กำลังได้แจ้งว่ากำลังร่วมกับสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี และชุมชนสหกรณ์แห่งประเทศไทย ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัท ไทยแลนด์ ฟิตเซอร์รี่ โคลด์สโตเรจ จำกัด โดยคาดว่าจะขอกู้เงินจาก ธกส. จำนวน 45 ล้านบาท ในขณะที่ผู้บริหาร ไทยแลนด์ ฟิตเซอร์รี่ ต้องการให้สหกรณ์เป็นเพียงผู้รับจ้างเลี้ยงกุ้งให้กับบริษัทเท่านั้น

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณสุข กรรมการสหกรณ์ชุดที่ 1 และ 2

“ตอนนี้เรากำลังไปได้ดีกับ ไทยแลนด์ ฟิตเซอร์รี่ คาดว่าจะรับซื้อกุ้งสหกรณ์ปีละ 10,000 ตัน ส่วนราคายังไม่พุดถึง แต่กำหนดราคาตลาด โดยไทยแลนด์ ฟิตเซอร์รี่ จะกำประกันเงินกู้และสนับสนุนทางการเงินให้กับสหกรณ์ แนวทางการทำสัญญาใหม่ผมไม่ได้บอกว่าเราจะตกลงให้เขาซื้ออย่างเดียว แต่เราจะพิจารณาทางเลือกที่บริษัทมีให้เราด้วย”

คุณน้ำ กรรมการสหกรณ์กลุ่มน้ำบางปะกง

“ตอนนี้ทางชุมชนฯ กำลังคุยกับ ไทยแลนด์ ฟิตเซอร์รี่ ทำสัญญาโดยใช้ราคาตลาดบวก 4 บาท แนวโน้มไปได้ด้วยดี ซึ่งถ้ามีการตกลงก็คาดว่าจะขอเงินกู้จาก ธกส. 45 ล้านบาท.....”

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณอุดม ผู้บริหารไทยแลนด์ ฟิตเซอร์รี่

“ผมไม่คิดจะให้เงินทุนสหกรณ์ ผมถามเขาว่าเขาอยากได้อะไร ขณะนี้ผมเชื่อว่าเขาไม่มี Management Knowledge เอาอย่างนี้ใหม่ถ้าคุณเลี้ยงลำบาก คุณบอกมาบ่อนี้คุณจะเลี้ยงเท่าไร เลี้ยงกี่ตัว คุณต้องมีความรู้ของคุณอยู่ด้วยเหมือนกัน บ่อนี้คุณเลี้ยงให้ผม แล้วคุณคิดค่าเลี้ยงไป คุณก็บอกผมมาเลยว่ากุ้งที่เลี้ยง 3 เดือน ใช้เงินเท่าไร เรามาทดลองทำกันใหม่..... ส่วนเรื่อง Contract ที่ราคาตลาดบวก 4 บาท ตอนนี้ผมยังไม่ทำอะไรเลย ผมเพียงอยากจะช่วยเขาก็เท่านั้น ผมเจอเขาหลายครั้ง ผมเพียงแต่ว่าผมเป็นผู้ใหญ่ ถ้าเกิดวันนี้เขามาคุยเรื่องยุทธศาสตร์ ผมก็คุยเรื่องยุทธวิธี ถ้าเขาคิด ไม่ได้ก็ไม่เป็นไร”

3.8 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ สหกรณ์ขาดทุนอย่างหนักและมีหนี้สินจำนวนมาก พบว่า ปี 2549 สหกรณ์มีกำไร 50,576.12 บาท แต่ปี 2550 สหกรณ์ขาดทุน 359,062.80 บาท และยังมีหนี้สินคงค้างจำนวน 3,120,000 บาท แบ่งเป็นเงินยืมกรรมการ 1,070,000 บาท (กรรมการสหกรณ์และอดีตกรรมการสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน) เจ้าหนี้การค้า 1,200,000 บาท เจ้าหนี้ลูกกู้ 170,000 บาท เจ้าหนี้อื่น 680,000 บาท ทำให้ต้องมีการปรับลดพนักงานลงเหลือเพียง 1 คน แต่มีการตั้งเงินเดือนให้กับประธานสหกรณ์ ปัจจุบันสหกรณ์มี นายสุรินทร์ บำรุงวงศ์ กรรมการสหกรณ์รักษาการผู้จัดการสหกรณ์

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณสุข กรรมการสหกรณ์

“ตอนนี้สหกรณ์ก็พยายามหาทางช่วยเหลือสมาชิกอยู่ คือปัญหามันเริ่มมาจากคณะกรรมการชุดก่อน ทำอะไรกันก็ไม่มีใครรู้ ทำกันอยู่ 3 คน กรรมการคนอื่นไม่รู้เรื่องกันเลย มีการทุจริต คอร์รัปชั่นกันมาก มันก็เลยมาเป็นผลให้กับพวกผมต้องมานั่งแก้ไขกันอยู่จนถึงทุกวันนี้ ตอนนี้สิ่งที่สหกรณ์ต้องการก็คือเงินกู้ นี่เราก็คงพยายามกู้ ธกส. ก็เห็นว่าจะได้ แต่ก็ยังไม่ได้ สมาชิกก็รออยู่ว่าเมื่อไรสหกรณ์จะช่วยเหลือสักที..... นี่ผมก็ทำงานเต็มทีที่พยายามอยู่ นี่กรรมการเพิ่งจะมีมติจ่ายเงินเดือนให้ผมนะ ก็ค่อยช่วยหน่อยไม่ยังงั้นผมแน่เลย”

บทสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณฤทธิ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

“สหกรณ์ก็เริ่มหันไปรวบรวมกึ่งภายนอก และทำธุรกิจปลากะพงส่งบริษัทอาหาร เห็นว่าซื้อมาแล้วก็ส่งให้บริษัทไม่ได้ นี่ก็เริ่มทำโครงการใหม่อีก ไปติดต่อกับสหกรณ์แหลมสิงห์ ให้เกษตรกรเลี้ยงปลานิลส่งขายประเทศอังกฤษ ก็เป็นโครงการของอาจารย์ _____ นั่นแหละก็ไม่รู้ว่าจะเป็นยังไง เห็นเงิบๆ ไป”

ด้วยปัญหาที่เพิ่มขึ้น สหกรณ์ได้พยายามทำโครงการต่างๆ ขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้สหกรณ์ถูกมองว่ามีการบริหารงานไม่โปร่งใส หลังจากมีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดที่ 2

คุณใต้ สมาชิกในจังหวัดจันทบุรี

“การดำเนินงานของสหกรณ์ไม่โปร่งใสตั้งแต่มีคณะกรรมการชุดใหม่ มี นาย _____ (อดีตกรรมการสหกรณ์ฯกลุ่มน้ำท่าจีน) เข้ามา มี

บทบาทในสหกรณ์มากขึ้นไป เห็นว่า อาจารย์_____ (กรรมการ สหกรณ์กลุ่มน้ำท่าจีน) ไม่ปลื้มเลยต้องการให้เปลี่ยนตัวประธาน หลังจากนั้น คณะกรรมการชุดใหม่เข้ามาทำโครงการ Contract พอทำเข้าไปแล้ว ตอนหลังมาบอกห้องเย็นไม่รับซื้อ อ้างว่าราคาทุ่งตกเลยไม่รับซื้อ”

บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

คุณชัย เจ้าหน้าที่การค้าภายในจังหวัด

“แนวทางการทำสัญญาผมก็ไม่เห็นเขาทำอะไร ผมว่าเขาบริหารไม่โปร่งใส อย่างที่ผมพูดเลย คนคืออยู่ไม่ได้ แล้วเป็นยังไงบริหารงานและทะเลาะไปหมด คุณลองไปถามสิว่า ที่ทำการสหกรณ์ปัจจุบันเช่าที่ใครอยู่ ค่าเช่าเดือนละเท่าไร ที่ดินสักกะบมีมือ ค่าเช่าเป็นหมื่นๆ แล้วจะสร้างความเข้มแข็งให้ใคร ได้ สร้างความเข้มแข็งให้กับคุณ _____ (ตำแหน่งกรรมการ) ไม่ว่า”

3.9 การให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

สหกรณ์ได้ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐประกอบด้วย ประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่ติดต่อกับ ศูนย์วิจัยและพัฒนา สัตว์น้ำชายฝั่ง เพื่อตรวจสอบรายชื่อการขึ้นทะเบียนมาตรฐานฟาร์มของสมาชิก นอกนั้นไม่พบว่าสหกรณ์ได้ติดต่อกับหน่วยงานอื่นยกเว้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ต้องให้คำแนะนำ อยู่แล้ว

บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

คุณอรัญญา สหกรณ์จังหวัดจันทบุรี

“ผมก็ช่วยเหลือเขาเท่าที่ทำได้ ตอนนั้นก็เข้าไปช่วยในการจัดตั้งสหกรณ์ ในส่วนของ ปัญหาที่เกิดขึ้น ทางผมก็รับทราบตลอดและพยายามให้ความช่วยเหลือ ผมว่าการทำ Contract farming ถือเป็นสิ่งที่รัฐบาลสนับสนุนผมในฐานะผู้ปฏิบัติก็ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน ทางสหกรณ์ก็มีคุณณรงค์ฤทธิ์ เป็นคนดูแล”

คุณแสง เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่ง

“ในส่วนที่สหกรณ์จันทบุรี มาติดต่อกับผมก็มีเรื่องที่สหกรณ์ทำหนังสือขอให้ทางศูนย์ช่วยตรวจสอบรายชื่อสมาชิกที่มีการขึ้นทะเบียนมาตรฐานฟาร์มเท่านั้น ตอนนั้นผมก็ส่งให้เขาไปแล้ว ส่วนอื่นก็ไม่เห็นมีนะ ส่วนหนึ่งอาจเป็นสหกรณ์ยังไม่ค่อยมีกิจกรรมใดๆ แต่นี่มาติดต่อก็คือคิดว่า สหกรณ์คงจะมีแผนในการผลิตแล้วละ”

3.10 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 19 คน โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นดังนี้

3.10.1 ข้อมูลทั่วไป

○ เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.4 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 31.6 เป็นเพศหญิง

○ อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 52.6 อายุระหว่าง 41- 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 36.8 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 10.5 อายุมากกว่า 50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 43.10 ปี

○ สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.4 สมรส รองลงมา ร้อยละ 15.8 เป็น โสด ร้อยละ 10.5 แยกกันอยู่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 5.3 หม้าย/หย่า

○ วุฒิกการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 57.9 การศึกษา ประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 26.3 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 10.5 ระดับอนุปริญญา และน้อยที่สุดร้อยละ 5.3 การศึกษาปริญญาตรี

○ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 36.8 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 5 – 10 ปี รองลงมา ร้อยละ 31.6 เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 21.1 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 11 – 15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 10.5 เลี้ยงกุ้งมากกว่า 15 ปี โดยมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 8.56 ปี

○ พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.4 มีพื้นที่เลี้ยงน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 21.1 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 10 – 20 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 5.3 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 21 – 30 ไร่ และมากกว่า 30 ไร่ ที่มีจำนวนเท่ากัน

○ จำนวนบ่อที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 78.9 มีบ่อเลี้ยง น้อยกว่า 5 บ่อ รองลงมา ร้อยละ 15.8 มีบ่อเลี้ยงระหว่าง 5-10 บ่อ และน้อยที่สุดร้อยละ 5.3 มีบ่อเลี้ยง 11 – 15 บ่อ

○ ชนิดของกุ้งที่เลี้ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 89.5 เลี้ยงกุ้งขาวอย่างเดียว รองลงมา ร้อยละ 10.5 เลี้ยงกุ้งกุลาด่าอย่างเดียว

○ กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 47.4 เช่า รองลงมา ร้อยละ 42.1 ของตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 5.3 เป็นของบิดา/มารดา/ญาติพี่น้อง และเป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน ที่มีจำนวนเท่ากัน

○ ปริมาณกุ้งที่เลี้ยงปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 73.7 เลี้ยงเท่าเดิม รองลงมา ร้อยละ 15.8 เลี้ยงลดลง และน้อยที่สุดร้อยละ 10.5 เลี้ยงเพิ่มขึ้น

○ แหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 55.0 ใช้เงินกู้จากสหกรณ์การเกษตร รองลงมาร้อยละ 20.0 ใช้เงินทุนส่วนตัวหรือเงินญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ยร้อยละ 15.0 กู้จาก ธกส. และน้อยที่สุดร้อยละ 10.0 กู้นอกระบบ

○ การแนะนำสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.9 เพื่อนเกษตรกรแนะนำ รองลงมาร้อยละ 26.3 และกรรมการสหกรณ์แนะนำ ร้อยละ 10.5 สมัครด้วยตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 5.3 จากนิตยสาร

○ เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 89.5 ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต รองลงมาร้อยละ 10.5 ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนหรือฟื้นฟูหนี้สิน (ดังตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.16

ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างของสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำจันทบุรี จำแนกตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	13	68.4
หญิง	6	31.6
รวม	19	100.0
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
31 - 40 ปี	7	36.8
41 - 50 ปี	10	52.6
มากกว่า 50 ปี	2	10.5
รวม	19	100.0
อายุเฉลี่ย 43.10 ปี		
สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	3	15.8
สมรส	13	68.4
แยกกันอยู่	2	10.5
หม้าย/หย่า	1	5.3
รวม	19	100.0

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	11	57.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	5	26.3
อนุปริญญา	2	10.5
ปริญญาตรี	1	5.3
รวม	19	100.0
ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	6	31.6
5 - 10 ปี	7	36.8
11 - 15 ปี	4	21.1
มากกว่า 15 ปี	2	10.5
รวม	19	100.0
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 8.56 ปี		
พื้นที่การเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	13	68.4
10 - 20 ไร่	4	21.1
21 - 30 ไร่	1	5.3
มากกว่า 30 ไร่	1	5.3
รวม	19	100.0
จำนวนบ่อ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 บ่อ	15	78.9
5 - 10 บ่อ	3	15.8
11 - 15 บ่อ	1	5.3
รวม	19	100.0

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

<u>ชนิดกึ่งที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
กึ่งขาว	17	89.5
กึ่งกุลาคำ	2	10.5
รวม	19	100
<u>กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
เช่า	9	47.4
ของตนเอง	8	42.1
บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	1	5.3
ของตนเองและเช่าบางส่วน	1	5.3
รวม	19	100.0
<u>ปริมาณที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
เท่าเดิม	14	73.7
ลดลง	3	15.8
เพิ่มขึ้น	2	10.5
รวม	19	100.0
<u>แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่</u>	จำนวน	ร้อยละ
กู้จากสหกรณ์การเกษตร	10	52.6
เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย	4	21.1
เงินกู้ ธกส.	3	15.8
กู้นอกระบบ	2	10.5
รวม	19	100.0
<u>ผู้แนะนำให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์</u>	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนเกษตรกร	11	57.9
กรรมการ	5	26.3
สมัครด้วยตนเอง	2	10.5
นิตยสาร	1	5.3
รวม	19	100.0

ตารางที่ 5.16 (ต่อ)

เหตุการณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	17	89.5
ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือพื้นฟูหนี้สิน	2	10.5
รวม	19	100.0

3.10.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ แบ่งออกได้ดังนี้

○ วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.06 โดยมีค่าระดับน้อยที่สุด คือ สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.58 การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.39 ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.11 สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 ในขณะที่ค่าระดับไม่มี คือ สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 0.32 (ดังตารางที่ 5.17)

ตารางที่ 5.17

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ	0	5.26 (1)	5.26 (1)	31.58 (6)	57.89 (11)	0	0	1.58	0.84	น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	0	0	10.53 (2)	15.79 (3)	68.42 (13)	0	5.26 (1)	1.39	0.70	น้อยที่สุด
ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น	0	0	15.79 (3)	10.53 (2)	47.37 (9)	21.05 (4)	5.26 (1)	1.11	0.99	น้อยที่สุด
สหกรณ์อบรมสมาชิกถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น	0	0	10.53 (2)	21.05 (4)	5.26 (1)	57.89 (11)	5.26 (1)	0.89	0.94	น้อยที่สุด
สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	0	0	10.53 (2)	10.53 (2)	78.95 (15)	0	0.32	0.67	ไม่มี
รวม								1.06	0.77	น้อยที่สุด

○ วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.11 โดยค่าระดับน้อย คือ การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 ในขณะที่ค่าระดับน้อยที่สุด คือ กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61 สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.59 สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.44 สหกรณ์ขายลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.41 สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 สหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกรวบรวมไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13 สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 และสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของ

สมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 ส่วนค่าระดับไม่มี คือ สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิก
 อย่างทั่วถึงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.74 สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพ
 การเลี้ยงกุ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.68 สหกรณ์จัดหาเงินทุนให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่าง
 เพียงพอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.58 และสหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิก
 ที่มีความจำเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.32 (ดังตารางที่ 5.18)

ตารางที่ 5.18

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่า เฉลี่ย	S.D	ค่า ระดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี	ไม่มี ความ คิดเห็น			
การร่วมมือจัดตั้ง เครือข่ายสหกรณ์เป็น ประโยชน์กับสมาชิก	5.26 (1)	5.26 (1)	21.05 (4)	21.05 (4)	47.37 (9)	0	0	2.00	1.20	น้อย
สหกรณ์ติดต่อกับ หน่วยงานราชการเพื่อ พัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	5.26 (1)	0	10.53 (2)	21.05 (4)	52.63 (10)	5.26 (1)	5.26 (1)	1.61	1.14	น้อย ที่สุด
สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำ ให้สมาชิกประหยัดเงิน	0	0	10.53 (2)	31.58 (6)	47.37 (9)	0	10.53 (2)	1.59	0.71	น้อย ที่สุด
สหกรณ์ติดต่อกับบริษัท ห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำ ให้สมาชิกมีรายได้ เพิ่มขึ้น	0	5.26 (1)	0	21.05 (4)	68.42 (13)	0	5.26 (1)	1.44	0.98	น้อย ที่สุด
สหกรณ์ขายลูกกุ้งใน ราคาที่เป็นธรรม	0	5.26 (1)	0	21.05 (4)	63.16 (12)	0	10.53 (2)	1.41	0.8	น้อย ที่สุด
กิจกรรมสหกรณ์ ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดี กินดี	0	0	10.53 (2)	5.26 (1)	78.95 (15)	5.26 (1)		1.21	0.71	น้อย ที่สุด
สหกรณ์รวบรวมกุ้งของ สมาชิกนำไปขายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	0	0	10.53 (2)	10.53 (2)	42.11 (8)	21.05 (4)	15.79 (3)	1.13	0.96	น้อย ที่สุด

ตารางที่ 5.18 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน	0	0	10.53 (2)	10.53 (2)	42.11 (8)	31.58 (6)	5.26 (1)	1.00	0.97	น้อยที่สุด
สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก	0	0	5.26 (1)	15.79 (3)	47.37 (9)	31.58 (6)	0	0.95	0.85	น้อยที่สุด
สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง	0	0	0	15.79 (3)	42.11 (8)	42.11 (8)	0	0.74	0.73	ไม่มี
สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	0	0	15.79 (3)	5.26 (1)	10.53 (2)	68.42 (13)	0	0.68	1.16	ไม่มี
สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอ	5.26 (1)	5.26 (1)	10.53 (2)	21.05 (4)	31.58 (6)	26.32 (5)	0	0.58	0.84	ไม่มี
สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น	0	0		10.53 (2)	10.53 (2)	78.95 (15)	0	0.32	0.67	ไม่มี
รวม								1.11	0.69	น้อยที่สุด

3.10.3 การดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.05 โดยค่าระดับน้อยที่สุด คือ การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.25 การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และสมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.11 ที่มีจำนวนเท่ากับ สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก และ

สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ ค่าเฉลี่ย เท่ากัน 1.00 ที่มีจำนวนเท่ากัน ในขณะที่ค่าระดับไม่มี คือมีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ให้กับสมาชิกทราบอยู่เสมอ และ มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิก ได้รับทราบอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 0.58 (ดังตารางที่ 5.19)

ตารางที่ 5.19

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์ มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน	0	0	10.53 (2)	0	73.68 (14)	0	15.79 (3)	1.25	0.68	น้อยที่สุด
การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก	0	0	5.26 (1)	15.79 (3)	73.68 (14)	5.26 (1)	0	1.21	0.63	น้อยที่สุด
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	0	5.26 (1)	10.53 (2)	0	57.89 (11)	26.32 (5)	0	1.11	1.10	น้อยที่สุด
สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร	0	5.26 (1)	5.26 (1)	10.53 (2)	52.63 (10)	26.32 (5)	0	1.11	1.05	น้อยที่สุด
สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก	0	0	5.26 (1)	10.53 (2)	52.63 (10)	21.05 (4)	10.53 (2)	1.00	0.79	น้อยที่สุด
สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ	0	0	5.26 (1)	15.79 (3)	52.63 (10)	26.32 (5)	0	1.00	0.82	น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.19 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	0	0	0	5.26 (1)	47.37 (9)	47.37 (9)	0	0.58	0.61	ไม่มี
มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	0	0	5.26 (1)	5.26 (1)	31.58 (6)	57.89 (11)	0	0.58	0.84	ไม่มี
รวม								1.05	0.54	น้อยที่สุด

3.10.4 การซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในประเด็นคำถามดังนี้

- การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.7 ไม่รู้จัก และร้อยละ 26.3 รู้จัก
- ประสบการณ์ในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 89.5 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมฯ และร้อยละ 10.5 มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมฯ สำหรับประเด็นปัจจัยและสาเหตุไม่เข้าร่วมการซื้อขายฯ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.4 ไม่เคยได้รับแจ้งใดๆ จากสหกรณ์ รองลงมาร้อยละ 11.8 สหกรณ์บอกหยุดทำการซื้อขายแบบมีข้อตกลงชั่วคราว ร้อยละ 5.9 เลี่ยงขอบแรก หลังจากเลิกเลี้ยงมานาน
- ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เห็นว่ามีประโยชน์
- ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงในรอบใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคิดว่า จะเข้าร่วมฯ (ดังตารางที่ 5.20)

ตารางที่ 5.20

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรีต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง

การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	14	73.7
รู้จัก	5	26.3
รวม	19	100.0
ประสบการณ์ในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	17	89.5
เคย	2	10.5
รวม	19	100.0
ปัจจัยและสาเหตุไม่เข้าร่วมการซื้อขายฯ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับแจ้งใดๆ จากสหกรณ์	14	82.4
สหกรณ์บอกหยุดชั่วคราว	2	11.8
เคยชอบแรก หลังจากเลิกเลี้ยงมานาน	1	5.9
รวม	17	100.0
ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายฯ	จำนวน	ร้อยละ
มีประโยชน์	19	100.0
รวม	19	100.0
ความเห็นต่อการเข้าร่วมการซื้อขายฯ รอบใหม่	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	19	100.0
รวม	19	100.0

สรุปผลการศึกษา พบว่า สหกรณ์จะเป็นหนึ่งในสามที่ร่วมผลักดันให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งในการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง แต่ด้วยทุนเรือนหุ้นที่มีอยู่น้อยรวมถึงธนาคารไม่อนุมัติสินเชื่อให้สหกรณ์ ทำให้มีการทำโครงการบ่อสาธิตขึ้น เพื่อนำกุ้งส่งพรานทะเลตามสัญญาการซื้อขายแบบมีข้อตกลง โดยนำสมาชิกเข้าร่วมทุน และมีการจัดสรรผลกำไรตามส่วน การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จทำให้สหกรณ์มีผลประโยชน์

เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นภายใน เป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการชุดใหม่ และเปลี่ยนเป็นสหกรณ์ที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง ทำให้สหกรณ์ประสบปัญหาอย่างรุนแรงทั้งทางด้านการบริหารจัดการ ภาระหนี้สิน และการขาดความไว้วางใจจากสมาชิก (สมาชิกไม่ได้รับปัจจัยการผลิตตามที่สหกรณ์รับปากไว้) สหกรณ์ได้ทำสัญญากับ จันทบุรี โพรเซสฟู๊ด แต่ไม่สามารถส่งกึ่งได้ เนื่องจากปัญหาทางการเงิน

ข้อมูลทั่วไป พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 43.1ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา สมรสแล้ว ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 8.56 ปี เลี้ยงกุ้งขาวในพื้นที่เข้าน้อยกว่า 10 ไร่ บ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ ปัจจุบันเลี้ยงกุ้งเท่าเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ส่วนมากใช้เงินกู้จากสหกรณ์การเกษตรอื่น ส่วนสมาชิกที่กู้เงินพบว่าใช้แหล่งเงินจาก ธกส. สหกรณ์การเกษตรหรือชมรม/กลุ่มเกษตรกรรายอื่น สมัครงเป็นสมาชิกเพราะเพื่อนเกษตรกรแนะนำ เหตุผลการสมัครคือต้องการความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต ภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไปและการดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกรายการ และทราบถึงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง แต่ทั้งหมดไม่มีประสบการณ์เข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงเนื่องจากไม่เคยได้รับข้อมูลจากสหกรณ์ แต่เห็นว่าการซื้อขายดังกล่าวเป็นประโยชน์และต้องการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงหากสหกรณ์เปิดในครั้งต่อไป

กลุ่มที่ 2 สหกรณ์ที่ยังไม่เคยส่งกึ่งให้กับบริษัทห้องเย็นได้ตามสัญญา

4. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกง จำกัด

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์คณะกรรมการ สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ผู้บริหารระดับสูง/เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 57 คน ในประเด็นต่างๆ อาทิ การบริหารงานของสหกรณ์ การสื่อสารระหว่างคณะกรรมการ สหกรณ์ การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง รวมถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการทำสัญญา สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกง เป็นสหกรณ์แห่งที่สี่ ที่มีการจัดจดทะเบียนจัดตั้งเป็นรูปแบบสหกรณ์ ก่อตั้งขึ้นวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2549 โดยมีชื่อและสถานที่ตั้งดังนี้

ชื่อ	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกง จำกัด
ประเภท	สหกรณ์การเกษตร
ที่ตั้งสำนักงาน	18 หมู่ 1

ตำบล คลองประเวศ อำเภอ บ้านโพธิ์บ้านแพ้ว
 จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24140
 ท้องที่ดำเนินงาน จังหวัดฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ ปราจีนบุรี นครนายก
 ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

4.1 การดำเนินงานและการแต่งตั้งคณะกรรมการ

สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำบางปะกงเป็นสหกรณ์เดียวที่จดทะเบียนประเภทสหกรณ์
 การเกษตร จัดตั้งมีสมาชิกรวม 361 คน ทุนเรือนหุ้นจำนวน 37,100 หุ้น เป็นเงินค่าหุ้น
 371,000 บาท (สมาชิกต้องถือทุนเรือนหุ้นอย่างน้อยคนละ 100 หุ้น) และได้มีการคัดเลือก
 คณะกรรมการสหกรณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

1.	นายปรีชา	แก้วน้ำ	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.	นายวิเชียร	ควรเยี่ยม	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3.	นายประสิทธิ์	บุญจันทร์	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4.	นางสาววรรณษา	ยงศิริ	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5.	นางสิวนาด	วรพงษ์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
6.	นายวิกร	ชัยกิตติภรณ์	ตำแหน่ง	กรรมการ
7.	นางสาวพิมพ์พา	อินทราเวียง	ตำแหน่ง	กรรมการ
8.	นายสุชาติ	เอี่ยมทองคำ	ตำแหน่ง	กรรมการ
9.	นายบุญช่วย	สมบัติเปี่ยม	ตำแหน่ง	กรรมการ
10.	นายสุระชาติ	วานิชพงษ์พิเชฐ	ตำแหน่ง	กรรมการ
11.	นายสุรชัย	สุพิพัฒน์มงคล	ตำแหน่ง	กรรมการ
12.	นายชัยยุทธ	โสภณ	ตำแหน่ง	กรรมการ
13.	นายวรกิจ	เสาวรส	ตำแหน่ง	กรรมการ
14.	นายประจักษ์	กลีจันดา	ตำแหน่ง	กรรมการ
15.	นายพัฒนพงษ์	เสี่ยมสิน	ตำแหน่ง	กรรมการ

ต่อมาได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดที่สองประกอบด้วย

1.	นายปรีชา	แก้วน้ำ	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.	นายประสิทธิ์	บุญจันทร์	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ

3.	นายวิกร	ชัยกิตติภรณ์	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4.	นางสาววรรณนา	ยงศิริ	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5.	นางศิวนาถ	วรพงษ์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
6.	นายสุชาติ	เอี่ยมทองคำ	ตำแหน่ง	กรรมการ
7.	นายชัยยุทธ	โสภณ	ตำแหน่ง	กรรมการ
8.	นายวรกิจ	เสาวรส	ตำแหน่ง	กรรมการ
9.	นายประจักษ์	กลีจินดา	ตำแหน่ง	กรรมการ
10.	นายพัฒนพงษ์	เสงี่ยมสิน	ตำแหน่ง	กรรมการ
11.	นายสันต์	เกษตรสุข	ตำแหน่ง	กรรมการ
12.	นายสำราญ	วงษ์ทอง	ตำแหน่ง	กรรมการ
13.	นายประดิษฐ์	เจียรสถิตย์	ตำแหน่ง	กรรมการ
14.	นายณัฐชัย	บุญเฟือก	ตำแหน่ง	กรรมการ
15.	นายสายันท์	ดวงคารา	ตำแหน่ง	กรรมการ

แผนการซื้อขายแบบมีข้อตกลงทำให้สหกรณ์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งโดยอยู่ในข่ายที่จะได้รับการสนับสนุนเงินกู้จาก SME วงเงิน 15 ล้านบาท จึงมีการเร่งประชาสัมพันธ์และเปิดรับสมัครสมาชิกครั้งที่ 2 โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 (3 เดือนหลังจากจดทะเบียนสหกรณ์) สหกรณ์มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 622 คน เพิ่มขึ้น 261 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 ทุนเรือนหุ้น จำนวน 641,000 บาท ซึ่งเกิดจากรวมกลุ่มเกษตรกร 47 กลุ่ม และในวันที่ 31 ธันวาคม 2550 สหกรณ์เปิดรับสมัครสมาชิกครั้งที่ 3 มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก 53 คนรวมเป็น 675 คน ทุนเรือนหุ้น 760,800 บาท สมาชิกทั้งหมดอยู่ในจังหวัดต่างๆ 12 จังหวัด ประกอบด้วย ฉะเชิงเทรา 500 คน นครนายก 54 คน ปราจีนบุรี 32 คน จันทบุรี 24 คน ตราด 21 คน ชลบุรี 19 คน สมุทรปราการ 13 คน สระแก้ว 6 คน ปทุมธานี 2 คน ระยอง 2 คน บุรีรัมย์และกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ 1 คน สหกรณ์จ้างเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน 6 คน และนักวิชาการประมง 6 คน รวม 12 คน

4.2 สมาชิกส่วนหนึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้ง

ข้อมูลจากรายละเอียดเอกสารของสมาชิกของสหกรณ์ระบุว่า สมาชิกทั้งหมดประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้ง แต่จากการสุ่มลงพื้นที่ในจังหวัดต่างๆ พบว่ามีสมาชิกเพียงส่วนหนึ่ง

เท่านั้นที่ประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้ง จึงได้มีการสอบถามไปยังผู้จัดการสหกรณ์ได้ความว่า ไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด แต่คาดว่าจะมีราวร้อยละ 20 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดซึ่งกระจายตามจังหวัดต่างๆ แต่สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบการอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำสวน ทำนา เลี้ยงปลา เป็นต้น

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณชวน กรรมการสหกรณ์

“สมาชิกเลี้ยงกุ้งไม่มาก ส่วนใหญ่ก็ทำไร่ ทำสวน ที่มีบ่อก็เลี้ยงปลา และก็มีเลี้ยงกุ้งร่วมกับเลี้ยงปลา เรายังไม่ทราบตัวแน่ชัดแต่คาดว่าจะมีสมาชิกที่เลี้ยงกุ้งประมาณสักไม่เกิน 20 เปอร์เซ็นต์”

คุณสูง กรรมการสหกรณ์

“สมาชิกเราส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้งธรรมชาติ คืออย่างนี้เลี้ยงปลากับเลี้ยงกุ้งผสมกัน บางคนสมัยก่อนเลี้ยงกุ้ง กุ้งมันราคาไม่ได้ก็หันไปเลี้ยงอย่างอื่นก็มี”

4.3 วัตถุประสงค์ของการสมัคร

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกทั้งหมดเข้าร่วมกับสหกรณ์เพื่อต้องการเจรจากับกองทุนกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ซึ่งมีการชักชวนให้กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ ปราจีนบุรี นครนายก ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยมีประธานสหกรณ์เป็นแกนกลางสำคัญ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง จึงเป็นเหตุผลที่สหกรณ์จัดตั้งขึ้นมาเป็นสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ครอบคลุมถึงเกษตรกรทุกสาขาอาชีพ ได้แก่ ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ หรือเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไม่ใช่เป็นสหกรณ์ประมงเหมือนกับสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำต่างๆ

ทั้งนี้ ประธานสหกรณ์เคยประกอบอาชีพเพาะพันธุ์ลูกกุ้ง (ปัจจุบันเลิกเลี้ยงแล้ว) มีความสนิทสนมกับ คุณภิญโญฯ (ประธานสหกรณ์ ลุ่มน้ำท่าจีน ที่เคยประกอบอาชีพเพาะลูกกุ้งในจังหวัดฉะเชิงเทราเช่นเดียวกัน)

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณชวน กรรมการสหกรณ์

“.....จะเรียกได้ว่าสมาชิกทั้งหมดก็ได้ ที่เข้าร่วมกับสหกรณ์เพื่อต้องการเจรจากับกองทุนฟื้นฟู”

4.4 วัตถุประสงค์การจัดตั้งสหกรณ์

จากการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อเจรจານี้กับกองทุนฟื้นฟู แต่ด้วยการชักชวนของคุณกัญญา โยธา จึงได้จัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้ง เพื่อขอรับเงินกู้จาก SME ทำให้สหกรณ์ต้องมีกิจกรรมในการทำสัญญาฉบับบริษัทห้องเย็น โดย ต้นปี 2550 สหกรณ์ได้ลงนามทำสัญญากับบริษัทในเครือรubicอน ในนาม บริษัท จันทบุรี โฟรเซนฟู้ด จำกัด แต่ด้วย SME ระงับการปล่อยเงินกู้ และสมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้เลี้ยงกุ้ง ทำให้สหกรณ์ไม่มีการส่งกุ้งให้กับบริษัทห้องเย็นแต่อย่างใด

หลังจากนั้นสหกรณ์ได้ติดต่อขอสินเชื่อจาก ธกส. ในวงเงิน 15 ล้านบาท โดยไม่ต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกันแต่ให้กรรมการสหกรณ์ทุกคนลงนามค้ำประกันแทน ต่อมา สิงหาคม 2550 ธกส. อนุมัติสินเชื่อจำนวน 4,200,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 7 ให้สมาชิกกู้ได้ไม่เกินคนละ 100,000 บาท เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต โดยสมาชิกจะไม่ได้รับเงินสดแต่นำเงินเข้าสหกรณ์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต และสมาชิกต้องทำสัญญากู้เงินกับ ธกส. เอง (สมาชิกทั้งหมดเป็นผู้หยุดพักชำระหนี้กับธนาคาร จึงไม่สามารถกู้เงินกับธนาคารได้ถ้าไม่ผ่านสหกรณ์) ซึ่งเมื่อนำวงเงินกู้มาเฉลี่ยตามจำนวนสมาชิก 675 คน พบว่าสมาชิกสามารถกู้เงินได้เพียง 6,222.22 บาท/คน ทำให้สหกรณ์ต้องเร่งหาแหล่งเงินกู้จากแหล่งอื่น ซึ่งก็คือการเข้าร่วมจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย ที่คาดว่าจะรับเงินกู้จำนวน 10 ล้านบาท

จากรายงานการประชุมใหญ่ วันที่ 12 มีนาคม 2550

คำกล่าวของประธานสหกรณ์

"เมื่อประมาณปลายปี 2549 ปรากฏว่าผู้เลี้ยงสัตว์น้ำส่งออกขายใหญ่ได้เข้ามาทุ่มตลาดขายกุ้งในราคาต่ำกว่าที่สหกรณ์จะขาย ทำให้ห้องเย็นพรานทะเลเปลี่ยนใจ ไม่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ สหกรณ์จึงต้องหาผู้ส่งออกขายใหม่ ได้แก่ ห้องเย็นในเครือ รubicอน ผลการเจรจาเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์มาก เพราะ ห้องเย็นจะรับซื้อกุ้งโดยใช้ราคากลางบวกสลิปเปอร์เซ็นต์ และ มีค่าตรวจสอบให้อีก กิโลละ 2 บาท ซึ่งนับว่าเป็นราคายุติธรรมแก่สหกรณ์และสมาชิก สหกรณ์จึงได้ลงนามในสัญญากับบริษัทในเครือรubicอน คือบริษัท จันทบุรี โฟรเซนฟู้ด จำกัด เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2550 เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการเจรจา ขอสินเชื่อจากธนาคาร SME ในเบื้องต้นธนาคารจะปล่อยกู้ให้ประมาณ 15 ล้านบาท หากยังไม่พอเพียง สหกรณ์จะได้ติดต่อขอสินเชื่อจากแหล่งอื่น เช่น ธกส. เป็นต้น สำหรับวิธีดำเนินการนั้น สหกรณ์ได้เตรียมความพร้อมไม่ว่าจะเป็นการจัดจ้างนักวิชาการประมงเพื่อให้ทำหน้าที่ตรวจสอบบ่อ วิเคราะห์น้ำและอื่นๆ เพื่อให้เป็นมาตรฐาน GAF และ CoC แล้ว ฉะนั้นสมาชิกที่สหกรณ์จะคัดเลือกเข้าร่วม โครงการชุดแรก จะต้องมีความพร้อม บันฑ์กุ้ง และมีความสามารถที่จะปฏิบัติตามที่สหกรณ์กำหนดด้วย"

4.5 การปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานภายในสหกรณ์

การที่สหกรณ์ไม่ได้รับอนุมัติเงินกู้ตามที่กำหนดไว้ สหกรณ์ได้ลดพนักงานลงจาก 12 คน (เจ้าหน้าที่สำนักงาน 6 คน นักวิชาการประมง 6 คน) เหลือ 7 คน (เจ้าหน้าที่สำนักงาน 5 คน นักวิชาการประมง 2 คน) ให้ นางสาววรรณษา ยงศิริ เற்றுญติกคณะกรรมการเป็นผู้จัดการสหกรณ์ หลังจากได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ ผลการดำเนินงานในปี 2550 สหกรณ์ขาดทุนสุทธิ 740,914.51 บาท ซึ่งเกินทุนเรือนหุ้นที่มีอยู่จำนวน 641,000 บาท ทำให้ปลายปี 2550 สหกรณ์เกิดรับสมัครสมาชิกครั้งที่ 3 ทั้งยังมีแผนที่จะเพิ่มทุนเรือนหุ้นให้มากขึ้นอีก เพื่อนำมาใช้จ่ายในสหกรณ์ และนำไปซื้อทุนเรือนหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย ที่กำหนดให้สมาชิกต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า 100,000 บาท

ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ฯ ผู้บริหารสหกรณ์ได้เข้าไปร่วมกิจกรรมกับทางชุมนุมสหกรณ์ฯ โดยที่ยังไม่ได้ชำระค่าทุนเรือนหุ้น ทำให้แผนการดำเนินงานเป็นไปตามทิศทางของชุมนุมสหกรณ์ฯ ที่มีการเชื่อมโยงกับ สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี และกลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี ทั้งการติดต่อกับ ไทยแลนด์ ฟิตเชอร์รี่ และการส่งกุ้งไปประเทศญี่ปุ่น

4.6 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การดำเนินงานนับตั้งแต่จัดตั้งสหกรณ์ พบว่า ยังไม่สามารถดำเนินการใดๆ มากนัก แต่สมาชิกส่วนใหญ่เชื่อมั่นต่อแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์ว่าจัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการเจรจาหนี้สิน ทั้งนี้สหกรณ์ได้แต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มให้มีตำแหน่งเป็นประธานกลุ่มย่อย เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการแจ้งข่าวสารให้กับสมาชิกทราบอยู่เป็นประจำ

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

พี่กวาง สมาชิกจังหวัดฉะเชิงเทรา

“มีอะไรสหกรณ์เขาก็จะติดต่อมาที่คุณ _____ (ประธานกลุ่มย่อย) แล้วเขาก็จะมาบอกเรามากๆ เรื่องการทำสัญญา ก็พอรู้บ้างแต่ก็ไม่มากนักหรอก ที่ผมเข้าเป็นสมาชิกก็เพราะต้องการรวมกลุ่มกันให้แข็งแกร่ง สร้างอำนาจการต่อรอง ช่วยเหลือเกษตรกรด้วยกันเอง จึงอยากได้คนที่เข้ามาทำงานในส่วนนี้ให้ซื่อสัตย์ อย่าเห็นแก่พวกพ้อง ไม่กดขี่เกษตรกร อย่าเข้าร่วมกับนายทุนมหาผลประโยชน์กับพวกเรา”

ป้าเผือก สมาชิกจังหวัดฉะเชิงเทรา

“เลี้ยงกุ้งมา 20 ปีแล้ว ตอนนี้อยู่ 10 บ่อ อายุก็มาก (65 ปี) เข้าร่วมกับเขาก็หวังเงินพูนนี้ ก็รายจ่ายมันเยอะ รายได้ไม่ค่อยดี สหกรณ์เขาก็มีแผนทำให้ราคากุ้งดีขึ้น ฉันก็เห็นว่ามันมีประโยชน์ แต่ถ้าเขาเปิดทำ (สัญญากับห้องเย็น)

ก็ว่าจะไปทำกับเขา แต่ยังไม่แข็งแรง นี่ก็ร้ออยู่เหมือนกัน เห็นว่าจะได้ราคาดี สูงกว่าท้องตลาด โดละเกือบ 10 บาท เห็นเขาว่านะ”

คุณเชื่อม สมาชิกจังหวัดฉะเชิงเทรา

“เกษตรกรตอนนี้ก็ไม่ว่างจะไปพึ่งใคร หนี้สินเต็มตัว รวมกลุ่มได้มันดี ทำให้สมาชิกแข็งแรง ตอนนี้ก็ร้อสหกรณ์อยู่ เห็นมาบอกว่าจะมีช่วยเหลือให้สมาชิกได้รับความเป็นธรรม ตอนนี้ น้ำมัน ลูกกึ่ง อาหาร (กึ่ง) ก็แพงมาก”

คุณโชติ สมาชิกจังหวัดฉะเชิงเทรา

“กู้เงินผ่านสหกรณ์ ตอนนี้มีหนี้ยู่สัก หมื่นกว่าบาท ก็เป็นค่าลูกกึ่ง สองแสนตัวๆละ 4 ตังค์ ค่าอาหารอีกนิดหน่อย นี่ได้ข่าวว่าสหกรณ์จะช่วยเหลือด้านอื่น ๆ อีกซื้อขยาล่วงหน้าจะรู้จัก แต่ทำเองดีกว่า ซื้อขายเองสบายใจกว่า”

คุณทองแท้ สมาชิกจังหวัดฉะเชิงเทรา

“สหกรณ์ทำให้เกิดการรวมกลุ่มย่อย ถ้ากลุ่มย่อยรวมตัวกันเยอะๆ ก็จะเป็นกลุ่มใหญ่ เมื่อเป็นกลุ่มใหญ่สหกรณ์ก็ทำทุกอย่างได้ตามที่เสนอ ตอนนั้นเราก็สบายใจอะไรกับรัฐบาลก็ทำใ้ง่ายขึ้น..... การทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าคืออยู่แล้ว แต่ผมยังไม่เคยทำ แต่เชื่อว่าถ้าสหกรณ์ทำได้อยู่แล้ว”

คุณจันทร์แดง สมาชิกจังหวัดนครนายก

“เห็นสหกรณ์เขาแข็งแรงเหมือนกันว่าจะมีซื้อขายล่วงหน้า ตัวเองก็ไม่ค่อยสนใจหรอก กึ่งทำเองได้ดีที่สุด ราคาดีก็ขาย ไม่ดีก็เลี้ยงต่อไป ของผมเลี้ยงไม่ค่อยเยอะ 2 บ่อเอง แต่ที่สมัครก็หวังให้เขาเจรจาให้หน่อย ตอนนี้ผมก็ลำบาก”

คุณกง สมาชิกจังหวัดปราจีนบุรี

“ยังไม่ค่อยแน่ใจว่าสหกรณ์จะทำสัญญากับห้องเย็นได้หรือเปล่า แต่ตอนนี้อยากให้สหกรณ์เร่งเจรจากับกองทุนฟื้นฟูมากกว่า เรื่องสัญญาน่าจะยึดหยุ่นได้ สมมุติถ้าทำได้ 80 ตัวโล แล้วจริงๆ เลี้ยงได้ 60 ถึง 70 ตัว ห้องเย็นก็น่าจะรับซื้อ แต่ก็ยังไม่ได้คุยนะ ไว้รอให้ทุกอย่างเข้าที่ก่อน ค่อยว่ากันอีกที”

คุณทุม สมาชิกจังหวัดฉะเชิงเทรา

“ในฐานะเป็นประธานกลุ่มย่อย เราฟังปัญหาของเพื่อนสมาชิกที่เลี้ยงกึ่งตลอด แล้วก็ไปคุยกับ อาจารย์ _____ (กรรมการสหกรณ์) คุยเสร็จเราก็มาร่วมให้สมาชิกทราบ นี่สหกรณ์ก็พยายามทำซื้อขายล่วงหน้าอยู่ ทำได้ดี ได้ราคาที่น่าพอใจ คิดตรงที่เงินทุน ธนาคารก็ให้กู้เงินเดียวสหกรณ์ทำอะไรไม่ได้มากนัก สหกรณ์ก็พยายามอยู่ นี่ก็ไปร่วมจัดตั้งชุมนุมอยู่ที่ปทุมธานี คิดว่าโครงการนี้น่าจะไปได้ดี”

บทสัมภาษณ์ กรรมการสหกรณ์

คุณหวังดี กรรมการสหกรณ์

“การตั้งสหกรณ์เราก็หวังจะช่วยเหลือเกษตรกร เกษตรกรตอนนี้ลำบากมาก สหกรณ์ก็พยายามหาเงินทุนมา สมาชิกจะได้อยู่ได้ เราพยายามทุกวิถีทางที่จะหาเงินทุนมาช่วยเหลือ แต่ปัญหาของธนาคารที่ยังรออยู่ SME ว่าจะให้เรา ก็ไม่ให้ เราไปขอ ธกส. ก็ได้มาไม่มาก นี่ก็ต้องแบ่งๆ กันไป เงินมีนิดเดียวสมาชิกมีมาก เราก็ต้องจัดสรรไป แต่ในอนาคตเรากำลังทำชุมนุมสหกรณ์อยู่ โครงการนี้ คาดว่าคงทำให้เราดีขึ้นบ้าง”

4.7 ความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความเห็นว่าสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนสูงมาก แต่ยังไม่มีการดำเนินงานที่ชัดเจน ส่วนศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดฉะเชิงเทรา พบปัญหาว่าสหกรณ์ขอขึ้นทะเบียน GAP ซ้ำซ้อน โดยขอให้ออกหนังสือรับรองฟาร์มที่ทางศูนย์ฯ ได้เคยออกไปแล้วแต่นำกลับมาขอขึ้นทะเบียนใหม่เป็นชื่อสมาชิกอีกคนหนึ่ง

บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

คุณหวาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

“รู้สึกเป็นห่วงสหกรณ์อยู่เหมือนกัน สหกรณ์ยังไม่มีแผนงานที่ชัดเจนแต่จ้างพนักงานเยอะมาก จ่ายเงินเดือนก็สูง ค่าใช้จ่ายก็สูงมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะของสหกรณ์ในอนาคต..... สมาชิกของสหกรณ์ก็มีหลายกลุ่ม นี้ก็ขอให้เรียกประชุมกลุ่มต่างๆ สักครั้ง ก็ยังเรียกไม่ได้ ซึ่งก็เป็นปัญหาอีกเหมือนกัน ก็ไม่รู้สหกรณ์เขาจะทำยังไง ก็ไม่เห็นตอบมา”

คุณชาย เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่ง

“ตอนแรกสหกรณ์ก็มาขอให้ศูนย์ฯ รับนิสิตจบใหม่บอกว่ามาเป็นนักวิชาการประมงของสหกรณ์ เข้าฝึกงานกับทางศูนย์ฯ ก็เห็นพวกเขาเดินไปเดินมา เลยไม่รู้ว่ามีมาฝึกงานแล้วจะได้อะไรไป แต่ที่สำคัญมาบ่อยมาก เดี่ยวเปลี่ยนเดี๋ยวเปลี่ยนเราก็ต้องคอยฝึกงานให้ นี่ประเด็นหนึ่งนะ อีกประเด็นก็คือ สหกรณ์ส่งรายชื่อสมาชิกมาขอจดทะเบียน GAP เราก็ตรวจสอบพบว่าฟาร์มนี้ศูนย์ฯ เคยจดทะเบียนให้แล้ว ทำไมมาขอจดใหม่ ที่สำคัญคนที่ขอจด (ทะเบียน) กลายเป็นคนละคน ก็ติดต่อกับสหกรณ์ เขา (สหกรณ์) บอกว่าเป็นญาติกันต้องการจดใหม่ เราก็ว่าไม่มีเหตุผล ก็เลยไม่ได้จดให้ เราก็คงไม่พอใจอยู่เหมือนกัน”

4.7 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 50 คน โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นดังนี้

4.7.1 ข้อมูลทั่วไป

○ เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 78.0 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 22.0 เป็นเพศหญิง

○ อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 38.0 อายุระหว่าง 41- 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 28.0 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 16.0 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 14.0 อายุมากกว่า 60 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 4 อายุต่ำกว่า 30 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 49.98 ปี

○ สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 82.0 สมรส รองลงมา ร้อยละ 8.0 หม้าย/หย่า ร้อยละ 6.0 โสด และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.0 แยกกันอยู่

○ วุฒิกการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.0 การศึกษาประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 26.3 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 10.5ระดับอนุปริญญา และน้อยที่สุดร้อยละ 5.3 การศึกษาปริญญาตรี

○ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 38.0 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 5 – 10 ปี รองลงมา ร้อยละ 32.0 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 11 – 15 ปี ร้อยละ 20.0 เลี้ยงกุ้งมากกว่า 15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 10.0 เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 5 ปี โดยมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 11.82 ปี

○ พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 42.0 มีพื้นที่เลี้ยงน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 36.0 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 10 – 20 ไร่ ร้อยละ 12.0 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 21 – 30 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 10.0 มีพื้นที่เลี้ยงมากกว่า 30 ไร่

○ จำนวนบ่อที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 52.0 มีบ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ รองลงมา ร้อยละ 26.0 มีบ่อเลี้ยงระหว่าง 5-10 บ่อ ร้อยละ 16.0 มีบ่อเลี้ยง 11 – 15 บ่อ และน้อยที่สุดร้อยละ 6.0 มีบ่อเลี้ยงมากกว่า 15 บ่อ

○ ชนิดของกุ้งที่เลี้ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 64.0 เลี้ยงกุ้งขาวอย่างเดียว รองลงมา ร้อยละ 18.0 เลี้ยงกุ้งขาวและกุ้งกุลาดำ ร้อยละ 4.0 เลี้ยงกุ้งขาวและกุ้งก้ามกราม และน้อยที่สุดร้อยละ 2.0 เลี้ยงกุ้งก้ามกรามอย่างเดียว

- กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 48.0 ของตนเอง รองลงมาร้อยละ 30.0 เช่า ร้อยละ 14.0 เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน และน้อยที่สุด ร้อยละ 8.0 เป็นของบิดา/มารดา/ญาติพี่น้อง
- ปริมาณกุ้งที่เลี้ยงปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.0 เลี้ยงเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 38.0 เลี้ยงลดลง และน้อยที่สุดร้อยละ 2 เลี้ยงเพิ่มขึ้น
- แหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 44.0 เงินทุนส่วนตัวหรือเงินญาติพี่น้อง โดยไม่เสียดอกเบี้ยใช้เงินกู้ รองลงมาร้อยละ 32.0 กู้จากธนาคาร (ร้อยละ 81.25 กู้จาก ธกส. ร้อยละ 18.75 กู้จากธนาคารพาณิชย์อื่น) ร้อยละ 18.0 กู้จากสหกรณ์การเกษตรอื่น และน้อยที่สุดร้อยละ 6.0 กู้นอกระบบ
- การแนะนำสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.0 สมัครด้วยตนเอง รองลงมาร้อยละ 30.0 เพื่อนเกษตรกรแนะนำ ร้อยละ 8.0 กรรมการสหกรณ์แนะนำและน้อยที่สุดร้อยละ 2 เจ้าหน้าที่ธนาคารแนะนำ
- เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.0 ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนหรือฟื้นฟูหนี้สิน รองลงมาร้อยละ 18.0 ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ร้อยละ 12.0 ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และน้อยที่สุดร้อยละ 2.0 ต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง (ดังตารางที่ 5.21)

ตารางที่ 5.21

ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างของสหกรณ์ฯ บางปะกง จำแนกตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	39	78.0
หญิง	11	22.0
รวม	50	100.0

ตารางที่ 5.21 (ต่อ)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	2	4.0
31 – 40 ปี	14	28.0
41 – 50 ปี	19	38.0
51 – 60 ปี	8	16.0
60 ปี ขึ้นไป	7	14.0
รวม	50	100
อายุเฉลี่ย 49.98 ปี		
สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
สมรส	41	82.0
หม้าย/หย่า	4	8.0
โสด	3	6.0
แยกกันอยู่	2	4.0
รวม	50	100
วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	34	68.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	6.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	7	14.0
อนุปริญญา	2	4.0
ปริญญาตรี	4	8.0
รวม	50	100.0
ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	5	10.0
5 – 10 ปี	19	38.0
11 – 15 ปี	16	32.0
มากกว่า 15 ปี	10	20.0
รวม	50	100.0
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 11.82 ปี		

ตารางที่ 5.21 (ต่อ)

<u>พื้นที่การเลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	21	42.0
10 – 20 ไร่	18	36.0
21 – 30 ไร่	6	12.0
มากกว่า 30 ไร่	5	10.0
รวม	50	100.0
<u>จำนวนบ่อ</u>	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 บ่อ	26	52.0
5 – 10 บ่อ	13	26.0
11 – 15 บ่อ	8	16.0
มากกว่า 15 บ่อ	3	6.0
รวม	50	100.0
<u>ชนิดกึ่งที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
กึ่งขาว	32	64.0
กึ่งขาว และ กึ่งกุลาดำ	9	18.0
กึ่งกุลาดำ	6	12.0
กึ่งก้ามกราม	1	2.0
กึ่งขาวและกึ่งก้ามกราม	2	4.0
รวม	50	100
<u>กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
ของตนเอง	24	48.0
เช่า	15	30.0
บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	4	8.0
ของตนเองและเช่าบางส่วน	7	14.0
รวม	50	100

ตารางที่ 5.21 (ต่อ)

<u>ปริมาณที่เลี้ยง</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
เท่าเดิม	30	60.0
ลดลง	19	38.0
เพิ่มขึ้น	1	2.0
รวม	50	100
<u>แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้อง โดยไม่เสียดอกเบี้ย	22	44.0
เงินกู้ ธนาคารพาณิชย์	16	32.0
กู้จากสหกรณ์การเกษตรอื่น	9	18.0
กู้นอกระบบ	3	6.0
รวม	50	100.0
<u>รายละเอียดเงินกู้ธนาคาร</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ธกส.	13	81.25
ธนาคารพาณิชย์	3	18.75
รวม	16	100.0
<u>ผู้แนะนำให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
สมัครด้วยตนเอง	30	60.0
เพื่อนเกษตรกร	15	30.0
กรรมการ	4	8.0
เจ้าหน้าที่ธนาคาร	1	2.0
รวม	50	100
<u>เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิก</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือฟื้นฟูหนี้สิน	34	68.0
ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	9	18.0
ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	6	12.0
ต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	1	2.0
รวม	50	100

4.7.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ แบ่งออกได้ดังนี้

○ วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 โดยมีค่าระดับมากทุกหัวข้อ คือ การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (ดังตารางที่ 5.22)

ตารางที่ 5.22

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์^๔ กลุ่มน้ำบางปะกง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	26.00 (13)	42.00 (21)	16.00 (8)	2.00 (1)	0	0	0	4.07	0.77	มาก
สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	28.00 (14)	38.00 (19)	34.00 (17)	0	0	0	0	3.94	0.79	มาก
ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น	18.00 (9)	42.00 (21)	24.00 (12)	0	2.00 (1)	0	14.00 (7)	3.88	0.76	มาก
สหกรณ์อบรมสมาชิกถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น	20.00 (10)	48.00 (24)	30.00 (15)	2.00 (1)	0	0	0	3.86	0.77	มาก

ตารางที่ 5.22 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ	14.00 (7)	56.00 (28)	24.00 (12)	4.00 (2)	2.00 (1)	0	0	3.76	0.82	มาก
รวม								3.87	0.53	มาก

○ วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.87 โดยค่าระดับมากที่สุด คือ การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และสหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ในขณะที่ค่าระดับมาก คือ สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 สหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกรวบรวมไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง และกิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 สหกรณ์ขายลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และสหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 (ดังตารางที่ 5.23)

ตารางที่ 5.23
 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินการตาม
 วัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การร่วมมือจัดตั้ง เครือข่ายสหกรณ์เป็น ประโยชน์กับสมาชิก	38.00 (19)	52.00 (26)	10.00 (5)	0	0	0	0	4.28	0.64	มากที่สุด
สหกรณ์ติดต่อกับ หน่วยงานราชการเพื่อ พัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	40.00 (20)	40.00 (20)	20.00 (10)	0	0	0	5.26 (1)	4.2	0.76	มากที่สุด
สหกรณ์ติดต่อกับบริษัท ห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้ สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น	30.00 (15)	56.00 (28)	8.00 (4)	6.00 (3)	0	0	0	4.10	0.79	มาก
สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพ การเลี้ยงกุ้งให้เกิดความ ยั่งยืน	36.00 (18)	36.00 (18)	28.00 (14)	0	0	0	0	4.08	0.80	มาก
สหกรณ์สนับสนุนการ รวมกลุ่มในชุมชนเพื่อ ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	24.00 (12)	50.00 (25)	22.00 (11)	4.00 (2)	0	0	0	3.94	0.79	มาก
สหกรณ์รวบรวมกุ้งของ สมาชิคนำไปขายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	26.00 (13)	46.00 (23)	24.00 (12)	2.00 (1)	2.00 (1)	0	0	3.92	0.88	มาก
สหกรณ์ให้ความ ช่วยเหลือด้านวิชาการ ตรงตามความต้องการ ของสมาชิก	24.00 (12)	42.00 (21)	32.00 (16)	2.00 (1)	0	0	0	3.88	0.80	มาก
สหกรณ์จัดสวัสดิการ เพื่อช่วยเหลือสมาชิก อย่างทั่วถึง	18.00 (9)	50.00 (25)	30.00 (15)	2.00 (1)	0	0	0	3.84	0.74	มาก

ตารางที่ 5.23 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี	20.00 (10)	44.00 (21)	36.00 (18)	0	0	0	0	3.84	0.74	มาก
สหกรณ์ขายอาหารกึ่งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน	22.00 (11)	48.00 (24)	22.00 (11)	4.00 (2)	4.00 (2)	0	0	3.76	1.10	มาก
สหกรณ์ขายลูกกึ่งในราคาที่เป็นธรรม	14.00 (7)	46.00 (23)	26.00 (13)	10.00 (5)	4.00 (2)	0	0	3.56	0.99	มาก
สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกึ่งอย่างเพียงพอ	12.00 (6)	40.00 (20)	42.00 (21)	2.00 (1)	4.00 (2)	0	0	3.54	0.89	มาก
สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกึ่งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น	14.00 (7)	44.00 (22)	22.00 (11)	4.00 (2)	10.00 (5)	6.00 (3)	0	3.30	1.39	ปานกลาง
รวม								3.87	0.48	มาก

4.7.3 การดำเนินงาน พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.83 คือ การแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 รองลงมาสหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิกค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกึ่งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 และการบริหารงานของ

สหกรณ์มีความโปร่งใส 'ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน' ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.67 และ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.48 (ดังตารางที่ 5.24)

ตารางที่ 5.24

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิก รับทราบอยู่เสมอ	44.00 (22)	30.00 (15)	22.00 (11)	4.00 (2)	0	0	0	4.14	0.90	มาก
สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก	26.00 (13)	56.00 (28)	14.00 (7)	2.00 (1)	2.00 (1)	0	0	4.02	0.82	มาก
การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก	20.00 (10)	54.00 (27)	20.00 (10)	4.00 (2)	0	0	0	3.92	0.76	มาก
มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	30.00 (15)	36.00 (18)	20.00 (10)	10.00 (5)	0	0	4.00 (2)	3.90	0.97	มาก
สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ	26.00 (13)	34.00 (17)	36.00 (18)	2.00 (1)	0	0	2.00 (1)	3.86	0.84	มาก
สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร	18.00 (9)	46.00 (23)	30.00 (15)	4.00 (2)	2.00 (1)	0	0	3.74	0.88	มาก

ตารางที่ 5.24 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใสไม่มีกททุจริตและคอร์ปชั่น	34.00 (17)	20.00 (10)	26.00 (13)	8.00 (4)	8.00 (4)	0	4.00 (2)	3.67	1.28	มาก
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	12.00 (6)	40.00 (20)	38.00 (19)	4.00 (2)	6.00 (3)	0	0	3.48	0.97	มาก
รวม								3.83	0.62	มาก

4.7.4 การซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในประเด็นคำถามดังนี้

- การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 80.0 ไม่รู้จัก และร้อยละ 20.0 รู้จัก
- ประสบการณ์ในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 98.0 ไม่เคยเข้าร่วม ร้อยละ 2.0 เคยเข้าร่วม
- ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 48.0 ไม่แน่ใจ รองลงมาร้อยละ 40.0 เห็นว่ามีประโยชน์ น้อยที่สุดร้อยละ 12.0 เห็นว่าไม่มีประโยชน์
- ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงในรอบใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 48.0 เข้าร่วมฯ รองลงมาร้อยละ 36.0 ไม่เข้าร่วมฯ และน้อยที่สุดร้อยละ 8 ไม่แน่ใจ (ดังตารางที่ 5.25)

ตารางที่ 5.25

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลงสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง

การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	40	80.0
รู้จัก	10	20.0
รวม	50	100.0
ประสบการณ์ในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	49	98.0
เคย	1	2.0
รวม	50	100.0
ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบฯ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แน่ใจ	24	50.0
มีประโยชน์	20	40.0
ไม่มีประโยชน์	6	8.0
รวม	50	100
ความเห็นต่อการเข้าร่วมการซื้อขายฯ รอบใหม่	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	24	48.0
ไม่เข้าร่วม	18	36.0
ไม่แน่ใจ	8	16.0
รวม	50	100

จากการศึกษาสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งกลุ่มน้ำบางปะกง พบว่า สหกรณ์เคยทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับจันทบุรี โฟรเซนฟู้ด แต่ยังไม่เคยมีการส่งกุ้งได้จริง เนื่องจากปัญหาทางด้านเงินทุน ที่สหกรณ์ไม่ได้รับการอนุมัติเงินกู้จาก SME แต่ต่อมาสหกรณ์ได้รับการอนุมัติเงินกู้จาก ธกส. จำนวน 4,200,000 บาท โดยเป็นการอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกของสหกรณ์ โดยสมาชิกต้องทำสัญญากู้เงินกับ ธกส. เอง โดยเงินกู้จะต้องนำมาซื้อปัจจัยการผลิตในสหกรณ์เท่านั้น (สมาชิกไม่ได้รับเงินสด)

สหกรณ์ไม่ได้มีแผนการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อมีวัตถุประสงค์ในการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง แต่เป็นการจัดตั้งเพื่อเจรจาหนี้สินของสมาชิกกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ถึงแม้จะไม่มีผลการดำเนินการใดๆ มากนัก แต่ด้วยค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ที่มีจำนวนมากในแต่ละเดือน ทำให้ปี 2550 สหกรณ์มียอดขาดทุนสูงกว่ามูลค่าทุนเรือนหุ้น ส่งผลให้สหกรณ์ต้องมีการรับสมัครสมาชิกถึง 3 ครั้ง สมาชิก 675 คน ครอบคลุม 12 จังหวัด และมีแผนการเพิ่มทุนเพื่อนำมาซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย และเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อไป

ข้อมูลทั่วไปสมาชิกส่วนมากเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.98 ปี สมรสแล้ว การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 11.82 ปี เลี้ยง กุ้งขาวในพื้นที่เช่าจำนวนน้อยกว่า 10 - 20 ไร่ บ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ ปัจจุบันเลี้ยงกุ้ง เท่าเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ส่วนมากใช้เงินทุนส่วนตัวเงินทุนส่วนตัวญาติพี่น้อง โดยไม่เสียดอกเบี้ย ส่วนสมาชิกที่กู้เงินพบว่าใช้แหล่งเงินจาก ธกส. สมัครเป็นสมาชิกเพราะด้วยตัวเอง เหตุผลเพราะต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือพื้นที่หนี้สิน ภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกรายการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักรูปแบบการซื้อขายแบบมีข้อตกลง และไม่มีประสบการณ์ในการซื้อขาย แต่เห็นว่าจะมีประโยชน์ และต้องการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงหากสหกรณ์เปิดให้มีการซื้อขายแบบมีข้อตกลงอีก

5. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำปากพนัง จำกัด

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์คณะกรรมการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ผู้บริหารระดับสูงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 32 คน ในประเด็นต่างๆ อาทิ การบริหารงานของสหกรณ์ การสื่อสารระหว่างคณะกรรมการสหกรณ์ การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงรวมถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการทำสัญญา มีการจดทะเบียนเป็นรูปแบบสหกรณ์ ก่อตั้งขึ้น วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2550 โดยมีชื่อและสถานที่ตั้งดังนี้

ชื่อ	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำปากพนัง จำกัด
ประเภท	สหกรณ์การประมง
ที่ตั้งสำนักงาน (ชั่วคราว)	38/1 ตำบล หน้าสตน อำเภอ หัวไทร จังหวัด นครศรีธรรมราช 80170
ท้องที่ดำเนินงาน	นครศรีธรรมราช

ระยะแรกตั้งสหกรณ์มีสมาชิกรวม 115 คน ทุนเรือนหุ้นจำนวน 11,600 หุ้น ๆ ละ 5 บาท มูลค่าหุ้นเรือนหุ้น 58,000 บาท สมาชิกต้องถือหุ้นเรือนหุ้นอย่างน้อยคนละ 100 หุ้น และมีการคัดเลือกคณะกรรมการผู้จัดตั้งสหกรณ์แล้ว จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

1.	นายพิมล	กงจันทร์	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.	นายวรรณะ	ยอดแก้ว	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3.	นายวิเชียร	เขียนดั่ง	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4.	นายวินัย	บุญช่วย	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5.	นายทวีวัส	เหลียมดี	ตำแหน่ง	เลขานุการ
6.	นายชัยพร	ศศิธร	ตำแหน่ง	กรรมการ
7.	นายวิโรจน์	เดชทองคำ	ตำแหน่ง	กรรมการ
8.	นายปรีดา	แก้วเจริญ	ตำแหน่ง	กรรมการ
9.	นายจิรพจน์	จรจันทร์	ตำแหน่ง	กรรมการ
10.	นายสุนทร	ดิษฐปาน	ตำแหน่ง	กรรมการ
11.	นายเพิ่มศักดิ์	บุญญานพวงษ์	ตำแหน่ง	กรรมการ
12.	นายวิเชียร	ถือทอง	ตำแหน่ง	กรรมการ
13.	นายบุญเขียน	รัตนวิชา	ตำแหน่ง	กรรมการ
14.	นายแหว	กาญจน์ดี	ตำแหน่ง	กรรมการ
15.	นายวิไล	เจริญขุน	ตำแหน่ง	กรรมการ

ต่อมาได้มีการรับสมัครสมาชิกเพิ่มเป็น 130 คน ทุนเรือนหุ้น 67,500 บาท และมีการรับฝากเงินของกรรมการจำนวน 222,000 บาท เพื่อนำใช้ในการดำเนินงานและพร้อมจะแปลงเป็นทุนเรือนหุ้น หาก ทรกส. จะอนุมัติสินเชื่อ โดยสหกรณ์สามารถกู้ได้ จำนวน 1,725,000 บาท หรือ 6 เท่าของทุนเรือนหุ้นจำนวน 287,500 บาท พร้อมทั้งมีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดที่ 2 ประกอบด้วย

1.	นายพิมล	กงจันทร์	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.	นายสุนทร	ดิษฐปาน	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3.	นายบุญเขียน	รัตนวิชา	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
4.	นายวินัย	บุญช่วย	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5.	นายทวีวัส	เหลียมดี	ตำแหน่ง	เลขานุการ

6.	นายจรูญ	เดชสุวรรณ	ตำแหน่ง	กรรมการ
7.	นายวิเชียร	เขียนด้วง	ตำแหน่ง	กรรมการ
8.	นายแวว	กาญจน์ดี	ตำแหน่ง	กรรมการ
9.	นายศุภชัย	เกลี้ยงเกิด	ตำแหน่ง	กรรมการ
10.	นายวิไล	เจริญขุน	ตำแหน่ง	กรรมการ
11.	นายประสิทธิ์	หมกทอง	ตำแหน่ง	กรรมการ
12.	นายโชคอนันต์	คงจันทร์	ตำแหน่ง	กรรมการ
13.	นายปรีชา	นุ่นสังข์	ตำแหน่ง	กรรมการ
14.	นายไพโรจน์	เอียดแก้ว	ตำแหน่ง	กรรมการ
15.	นายเพิ่มศักดิ์	บุญญานพวงษ์	ตำแหน่ง	กรรมการ

5.1 ความเป็นมาในการจัดตั้งสหกรณ์

การจัดตั้งสหกรณ์เกิดขึ้นในช่วงที่สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน ได้ติดต่อผ่าน เจ้าหน้าที่ ธกส. (ฝ่ายสินเชื่อผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ) ให้ช่วยหากลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งตั้งเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้ง เพื่อใช้เป็นฐานในการตั้งขุมนมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย ทำให้สหกรณ์ได้แนวคิด และวิธีปฏิบัติทั้งหมดจากสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน

การจัดตั้งสหกรณ์ได้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง 3 กลุ่มของจังหวัด นครศรีธรรมราช ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 คือ เกษตรกรในโครงการชลประทานน้ำเค็มบ้านหน้าสตน มี นายพิมล คงจันทร์ เป็นผู้ประสานกลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 75 คน

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มเกษตรกรในโครงการชลประทานน้ำเค็มบ้านบ่อคนที มีนาย วรรณะ ยอดแก้ว เป็นประธานกลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 25 คน

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มเกษตรกรในโครงการชลประทานน้ำเค็มบ้านหน้าท่าพญา มีนาย วิเชียร ถือทอง เป็นประธานกลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 15 คน

โครงการดังกล่าวอยู่ในโครงการชลประทานตามพระราชดำริ เพื่อบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ มีพื้นที่ทั้งหมด 6,000 ไร่ คาดว่าจะมีเกษตรกรในโครงการทั้งหมดมากกว่า 1,000 คน

การรวมตัวของสมาชิกสหกรณ์เกิดจากความต้องการให้สหกรณ์ทำสัญญาซื้อขายแบบ มีข้อตกลงห้องเย็นเป็นหลัก ในขณะที่มีเพียงเล็กน้อยที่ต้องการความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณมล กรรมการสหกรณ์

“สมาชิกที่เข้าร่วมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกต้องการตลาด ส่วนที่สองต้องการปัจจัยการผลิต ส่วนแรกมีเยอะหน่อยคือเขาเห็นว่าห้องเย็นรับซื้อกุ้งสูงกว่าราคาตลาด ก็ตอนนั้น(สหกรณ์) ทำทอง ขายกุ้งขนาด 60 ตัวโลให้กับพรานทะเลได้ กิโลละ 150 บาทขณะที่ราคาตลาดอยู่ที่ร้อยละห้า บาท อย่างนี้ทำให้สมาชิกหลายคนสนใจ แต่ก็มีบ้างบางส่วนที่สมาชิกต้องการปัจจัยการผลิต คืออย่างนี้ตอนนี้เกษตรกรแถวนี้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ไม่มีทุน ก็เลิกเลี้ยง เราก็ว่าจะสนับสนุนให้เขาได้เลี้ยงบ้าง”

5.2 วัตถุประสงค์การจัดตั้งสหกรณ์

สหกรณ์จัดตั้งขึ้นมาโดยหวังจะได้รับการอนุมัติเงินกู้จาก SME แต่เมื่อถูกปฏิเสธเงินกู้ สหกรณ์ก็ยังไม่แผนการดำเนินการใดๆ สหกรณ์ไม่มีสำนักงานเป็นของตนเอง ปัจจุบันยืมใช้อาคารของโครงการชลประทานน้ำเค็มบ้านสดน ซึ่งเป็นสถานที่ราชการ

ภายหลังที่ทราบว่า SME จะไม่อนุมัติเงินกู้แล้ว สหกรณ์จึงขออนุมัติเงินกู้จาก ธกส. แต่ได้รับการปฏิเสธ เนื่องจากมีมูลค่าทุนเรือนหุ้นน้อย และไม่มีแผนงานที่ชัดเจน

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณมล กรรมการสหกรณ์

“อย่าไปว่าคุณ _____ (ธกส) คือสหกรณ์เราไม่พร้อมเอง สมาชิกก็ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ คือสมาชิกตั้งความหวังเรื่องเราจะหาเงินกู้มาให้ แต่เราอยากให้ช่วยตัวเองด้วย ไม่ใช่ให้ทั้งหมด อย่างเช่น เขาจะมีอุปกรณ์เราก็ต้องออกให้เขา คือให้เขาช่วยตัวเองสักเดือนหนึ่งก่อน ลูกกุ้งเราพอช่วยได้ ส่วนอาหารสมาชิกควรจัดหาเอง เรา(สหกรณ์) จะได้ลดความเสี่ยง เราตั้งมาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกก็จริง แต่ตอนนี้เงินกู้ก็ไม่ได้ สมาชิกก็ต้องยอมรับว่าถ้าเกษตรกรไม่รวมตัวกันเป็นสหกรณ์มันจะแย่กว่านี้”

คุณช่วย กรรมการสหกรณ์

“เราเคยเอา โฉนดที่ดิน (นส 3ก) ของประธานสหกรณ์ ไปขอกู้เงินกับ ธกส. ก็ไม่ได้ กรรมการทุกคนก็พยายามให้สหกรณ์ได้เงินกู้จะได้มาช่วยเหลือสมาชิกบ้าง”

5.3 การเปลี่ยนแปลงงานของสหกรณ์

หลังจากที่สหกรณ์ไม่ได้รับเงินกู้จากธนาคาร สหกรณ์เปลี่ยนแปลงงานมาเป็นการหาเงินกู้ จนในเดือนตุลาคม 2550 สหกรณ์รับฝากเงินจากคณะกรรมการจำนวน 220,000 บาท เพื่อนำมาใช้ในการซื้อปัจจัยการผลิตมาปล่อยกู้ให้สมาชิก และมีแผนนำเงินฝากดังกล่าวเพิ่มเป็นทุนเรือนหุ้นเพื่อนำไปขอสินเชื่อจาก ธกส.

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์

คุณมล กรรมการสหกรณ์

“ตอนนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ เราก็รับฝากเงินจากกรรมการบางคนมาสองแสนกว่าบาท ก็จะนำมาซื้อพวกวัสดุ จำพวก ปูนขาว แม็กนีเซียม แคลเซียม และอุปกรณ์บางอย่างมาให้กับสมาชิกที่ไม่มีทุน ส่วนลูกกึ่ง กับอาหารก็กำลังคิดว่า จะทำยังไง เรามีแผนที่เราจะขายในราคาตลาดนะแหละ ตลาดขายเท่าไร เราก็ขายเท่านั้น เราคงขายต่ำกว่าไม่ได้ เพราะจะโดนผู้ขายคนอื่นว่าเอา อีกร้อยเราก็จะได้มีทุนมาไว้ใช้จ่ายในสหกรณ์ด้วย ส่วนถ้า ธกส.อนุมัติให้เราก็กู้เงิน เราก็พร้อมนำเงินฝากเข้ามาเป็นทุนเรือนหุ้นเพื่อจะได้กู้ได้สัก สองสามล้าน เรื่องนี้สหกรณ์จังหวัดกำลังติดต่อให้เราอยู่”

5.4 สมาชิกรอความชัดเจนของสหกรณ์

ปี 2550 สหกรณ์ได้ทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับกลุ่มบริษัทธุรกิจปิโคน ในนามอันดามัน ซีฟู๊ด ในการส่งกุ้งจำนวน 600 ตัน สหกรณ์พยายามขอสินเชื่อจาก ธกส. อีกครั้ง เพื่อสร้างระบบการให้สมาชิกกู้ยืมปัจจัยการผลิต (เหมือนสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าเงิน) แต่ไม่สำเร็จ ต่อมาเมื่อเกิดปัญหาระหว่างสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทองกับอันดามัน ทำให้ อันดามัน ขอยกเลิกสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์

หลังจากนั้นสหกรณ์ก็ไม่มีกิจการดำเนินงานใดๆ อีกทำให้สมาชิกหลายคนเริ่มหาแนวทางการช่วยเหลือตัวเอง แต่ด้วยประธานสหกรณ์ซึ่งเป็นคนตรงไปตรงมา ยังคงได้รับความเชื่อถือจากสมาชิกส่วนใหญ่

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

คุณมอง สมาชิกสหกรณ์ อำเภอหัวไทร

“ผมไม่รู้ว่ ถ้าผมจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มย่อยขึ้นมาจะทำสัญญากับห้องเย็นได้ หรือเปล่า ถ้ารอสหกรณ์มันคงไปได้ช้ามาก ตลอดเวลาผมก็รอสหกรณ์ไม่เห็นมีความคืบหน้าอะไร นี่ผมว่าจะไปเข้าร่วมกับฟ้าใสฟาร์ม ของคุณทวี ตอนนี้ผม

มอง Contract คือกลุ่มเราประมาณ 30 บ่อ เราก็ร่วมทำ Contract เพื่อช่วยเหลือตัวเอง ผมว่าดีกว่า

คุณใส สมาชิกสหกรณ์ อำเภอปากพนัง

“สหกรณ์มีแต่แผนงาน นี่ก็เรียกประชุมว่าจะเอาสินค้ามาขาย พวกปูน เวชภัณฑ์ อาหาร แต่ผมก็ยังไม่ได้ไปซื้อนะ สหกรณ์ทำอะไรซ้ำมาก คือตอนนี้เรามีความพร้อมทำ Contract กับห้องเย็น ที่ผมเข้าร่วมกับสหกรณ์ก็หวังว่าจะมีที่ขายชัดเจน ราคาแน่นอน ผมไม่ได้หวังกู้เงินจากสหกรณ์”

คุณมอง สมาชิกสหกรณ์ อำเภอหัวไทร

“สหกรณ์เรียกประชุมหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่เห็นทำอะไร คือคุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) แก่ก็เป็นคนดีนะ แต่แกมองมาจากฐานธุรกิจ แก่เป็นคนขายพวกวัสดุ อุปกรณ์ และก็อาหารกุ้ง แก่ก็จะมองไปในแนวทางนั้น ส่วนแพ็คเกจของลูกสะใภ้แก่อีก มันก็เลยทำให้สหกรณ์ดูซำยัง ใจก็ไม่รู้ แต่ผมว่าสหกรณ์ควรจะมองไปในทางตลาดมากกว่า เพราะคนที่นี่ไม่ค่อยเดือดร้อนเรื่องเงินทุน”

คุณมาก สมาชิกสหกรณ์ อำเภอหัวไทร

“ตอนนี้หยุดเลี้ยงไปก่อน มันไม่เหมือนอดีต ใครเลี้ยงกุ้งรวมหมด สมัยก่อนเลี้ยงกุ้งก็ไม่ยากเท่านี้ ตอนนี้เลี้ยงก็ยาก ทำไรก็ไม่ค่อยมี นี่ก็รอดูสหกรณ์ว่าจะเอาอย่างไร เห็นว่าจะให้ทุนมาเลี้ยงต่อมาก็บอกว่าให้ช่วยตัวเองก่อน ก็ไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไร ถ้าไม่มีทุนก็ไม่รู้จะเลี้ยงยังไง”

5.5 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ตลอดปีที่ผ่านมา สหกรณ์ไม่มีการดำเนินงานใดๆ ทำให้เงินทุนยังคงอยู่ในรูปของเงินฝากธนาคาร โดยสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายอย่างเดียวกคือ ค่าธรรมเนียมรายเดือนโทรศัพท์ 1 หมายเลข เดือนละ 100 บาท ในส่วนของสินทรัพย์ สหกรณ์ไม่มีการซื้อสินทรัพย์ มีเพียงคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องที่ได้รับการบริจาคมาจากกรรมการสหกรณ์คนหนึ่งเท่านั้น

5.6 ความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

จากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำชายฝั่ง และสหกรณ์จังหวัด ถึงการขอความช่วยเหลือของสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์มีการติดต่อกับสหกรณ์จังหวัดเพียงแห่งเดียว โดยให้ความเห็นว่า สหกรณ์เป็นสหกรณ์ตั้งใหม่ยังไม่มีการดำเนินงานใดๆ แต่เห็นว่าสหกรณ์ไม่พยายามพึ่งพาตนเอง

บทสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

“สหกรณ์เป็นสหกรณ์จัดตั้งขึ้นมาใหม่ ยังไม่เห็นมีการดำเนินงานมากนัก นี่ก็พยายามให้คำปรึกษา และแนะนำ แต่สหกรณ์ไม่ค่อยพยายามช่วยเหลือตัวเอง สหกรณ์ต้องการเงินทุน แต่เห็นว่าไปกู้เงินจาก ธกส. ก็ไม่ได้ เพราะสหกรณ์ยังไม่แผนการดำเนินงาน มันก็คงลำบาก”

5.7 การสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 23 คน โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ (แต่ด้วยสหกรณ์ยังไม่การดำเนินงานใดๆ เลย ดังนั้น การสอบถามความคิดเห็นสมาชิกจึงเป็นการสอบถามถึงแผนงานที่สหกรณ์ได้ชี้แจงให้สมาชิกทราบเท่านั้น เช่นสหกรณ์มีแผนจำหน่ายลูกกุ้งตัวละ 0.05 สตางค์แต่สมาชิกมีความเห็นต่อการจำหน่ายลูกกุ้ง 0.05 สตางค์เป็นเช่นไร เป็นต้น) ดังนี้

5.7.1 ข้อมูลทั่วไป

- เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 87.0 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 13.0 เป็นเพศหญิง
- อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 43.5 อายุระหว่าง 41- 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 30.4 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 13.0 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี และ อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนที่เท่ากัน โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 49.9 ปี
- สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 87.0 สมรส รองลงมา ร้อยละ 4.3 โสด สมรสและเป็นหม้าย/หย่า มีจำนวนเท่ากัน
- วุฒิกการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 39.1 การศึกษาปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 21.7 การศึกษาประถมศึกษา และน้อยที่สุดร้อยละ 13.0 การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. และอนุปริญญาที่มีจำนวนเท่ากัน
- ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 39.1 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 11-15 ปี รองลงมา ร้อยละ 34.8 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 5-10 ปี ร้อยละ 17.4 เลี้ยงกุ้งมากกว่า 15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.7 เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 5 ปี โดยมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 12.1 ปี

- พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 47.8 มีพื้นที่เลี้ยงน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 26.1 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 10 – 20 ไร่ และน้อยที่สุดร้อยละ 13.0 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 21 – 30 ไร่ และมีพื้นที่เลี้ยงมากกว่า 30 ไร่ มีจำนวนเท่ากัน
- จำนวนบ่อที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 65.2 มีบ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ รองลงมาร้อยละ 30.4 มีบ่อเลี้ยงระหว่าง 5 - 10 บ่อ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.3 มีบ่อเลี้ยงมากกว่า 10 บ่อ
- ชนิดของกุ้งที่เลี้ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 95.7 เลี้ยงกุ้งขาวอย่างเดียว รองลงมาร้อยละ 4.3 เลี้ยงกุ้งกุลาด่าอย่างเดียว
- กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงกุ้ง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 56.5 มีกรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงเป็นของตนเอง รองลงมาร้อยละ 21.7 เป็นของบิดา/มารดา และญาติพี่น้อง ร้อยละ 13.0 เช่าที่ดิน และน้อยที่สุดร้อยละ 8.7 ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน
- ปริมาณกุ้งที่เลี้ยงปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 52.2 เลี้ยงเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 43.5 เลี้ยงน้อยลง และน้อยที่สุดร้อยละ 4.3 เลี้ยงเพิ่มขึ้น
- แหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 26.1 ใช้เงินทุนส่วนตัวหรือเงินญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย ร้อยละ 17.4 กู้จากธนาคาร ธกส. ร้อยละ 47.8 กู้จากแหล่งอื่นๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.7 กู้นอกระบบ
- การแนะนำสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.3 สมัครด้วยตนเอง รองลงมาร้อยละ 4.3 กรรมการสหกรณ์แนะนำและเพื่อนเกษตรกรแนะนำ มีจำนวนเท่ากัน
- เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 34.8 ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือฟื้นฟูหนี้สินของตนเอง และต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง มีจำนวนเท่ากัน รองลงมา ร้อยละ 17.4 ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก ร้อยละ 8.7 เพราะต้องการได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคการเลี้ยงกุ้งและข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น น้อยที่สุดร้อยละ 4.3 ต้องการได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านพันธุ์ลูกกุ้ง/อาหารกุ้ง/อุปกรณ์การเลี้ยงกุ้ง (ดังตารางที่ 5.26)

ตารางที่ 5.26

ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพอง จำแนกตามจำนวนและร้อยละ

<u>เพศ</u>	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	20	87.0
หญิง	3	13.0
รวม	23	100.0
<u>อายุ</u>	จำนวน	ร้อยละ
31 - 40 ปี	7	30.4
41 - 50 ปี	10	43.5
51 - 60 ปี	3	13.0
มากกว่า 60 ปี	3	13.0
รวม	23	100.0
อายุเฉลี่ย 49.9 ปี		
<u>สถานภาพการสมรส</u>	จำนวน	ร้อยละ
สมรส	20	87.0
โสด	1	4.3
แยกกันอยู่	1	4.3
หม้าย/หย่า	1	4.3
รวม	23	100.0
<u>วุฒิการศึกษา</u>	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	5	21.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	13.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	3	13.0
อนุปริญญาตรี	3	13.0
ปริญญาตรี	9	39.1
รวม	23	100.0

ตารางที่ 5.26 (ต่อ)

<u>ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้ง</u>	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	2	8.7
5 – 10 ปี	8	34.8
11 – 15 ปี	9	39.1
มากกว่า 15 ปี	4	17.4
รวม	23	100.0
<u>ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 12.1 ปี</u>		
<u>พื้นที่การเลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	11	47.8
10 – 20 ไร่	6	26.1
21 – 30 ไร่	3	13.0
มากกว่า 30 ไร่	3	13.0
รวม	23	100.0
<u>จำนวนบ่อที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 บ่อ	15	65.2
5 – 10 บ่อ	7	30.4
มากกว่า 10 บ่อ	1	4.3
รวม	23	100.0
<u>ชนิดกุ้งที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
กุ้งขาว	22	95.7
กุ้งกุลาดำ	1	4.3
รวม	23	100

ตารางที่ 5.26 (ต่อ)

กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
เช่า	3	13.0
ของตนเอง	13	56.5
บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	5	21.7
ของตนเองและเช่าบางส่วน	2	8.7
รวม	23	100.0
ปริมาณที่เลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
เท่าเดิม	12	52.2
ลดลง	10	43.5
เพิ่มขึ้น	1	4.3
รวม	23	100.0
แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย	6	26.1
เงินกู้ธนาคาร	4	17.4
กู้จากแหล่งอื่น ๆ	11	47.8
กู้นอกระบบ	2	8.7
รวม	23	100.0
ผู้แนะนำให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนเกษตรกร	1	4.3
กรรมการ	1	4.3
สมัครด้วยตนเอง	21	91.3
รวม	23	100.0

ตารางที่ 5.26 (ต่อ)

เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน/พื้นที่พืชน้ำ	8	34.8
ต้องการร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	8	34.8
ต้องการเทคนิคการเลี้ยงและข้อมูลข่าวสาร	2	8.7
ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	1	4.3
รวม	23	100.0

5.7.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก และ วัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ แบ่งออกได้ดังนี้

○ วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.71 โดยมีค่าระดับมากคือ การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ในขณะที่ค่าระดับปานกลางคือ สหกรณ์พื้นที่พืชน้ำให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 (ดังตารางที่ 5.27)

ตารางที่ 5.27

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพวง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	34.8 (8)	43.5 (10)	21.7 (5)	0	0	0	0	4.13	0.76	มาก

ตารางที่ 5.27 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกชายกุ้งได้เพิ่มขึ้น	21.7 (5)	52.2 (12)	26.1 (6)	0	0	0	0	3.96	0.71	มาก
สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ	34.8 (8)	17.4 (4)	47.8 (11)	0	0	0	0	3.87	0.92	มาก
ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น	13.0 (3)	52.2 (12)	34.8 (8)	0	0	0	0	3.78	0.67	มาก
สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.3 (1)	21.7 (5)	47.8 (11)	17.4 (4)	8.7 (2)	0	0	2.96	0.98	ปานกลาง
รวม								3.71	0.51	มาก

○ วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.83 โดยค่าระดับมากคือ สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมาคือสหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน และ สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.0 การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 สหกรณ์ จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอ และสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 สหกรณ์ขายพันธุ์ลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น และ สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อ

ช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 สหกรณ์รวบรวมกฐังของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 (ดังตารางที่ 5.28)

ตารางที่ 5.28

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพวง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกฐังทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น	30.4 (7)	56.5 (13)	13.0 (3)	0	0	0	0	4.17	0.65	มาก
สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกฐัง	26.1 (6)	47.8 (11)	21.7 (5)	0	0		4.3 (1)	4.05	0.72	มาก
สหกรณ์ขายอาหารกฐังทำให้สมาชิกประหยัดเงิน	39.1 (9)	34.8 (8)	17.4 (4)	8.7 (2)	0	0	0	4.04	0.10	มาก
สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกฐังให้เกิดความยั่งยืน	26.1 (6)	56.5 (13)	13.0 (3)	4.3 (1)	0	0	0	4.04	0.77	มาก
สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกฐัง	21.7 (5)	52.2 (12)	21.7 (5)	0	0	0	4.3 (1)	4.00	0.69	มาก
การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก	17.4 (4)	56.5 (13)	26.1 (6)	0	0	0	0	3.91	0.67	มาก
สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกฐังอย่างเพียงพอ	26.1 (6)	34.8 (8)	34.8 (8)	4.3 (1)	0	0	0	3.83	0.89	มาก
กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี	17.4 (4)	52.2 (12)	26.1 (6)	4.3 (1)	0	0	0	3.83	0.78	มาก

ตารางที่ 5.28 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก	17.4 (4)	47.8 (11)	34.8 (8)	0	0	0	0	3.83	0.72	มาก
สหกรณ์ขายลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม	26.1 (6)	26.1 (6)	39.1 (9)	8.7 (2)	0	0	0	3.70	0.97	มาก
สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น	13.0 (3)	43.5 (10)	30.4 (7)	13.0 (3)	0	0	0	3.57	0.90	มาก
สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง	17.4 (4)	39.1 (9)	26.1 (6)	17.4 (4)	0	0	0	3.57	0.99	มาก
สหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.3 (1)	47.8 (11)	34.8 (8)	4.3 (1)	8.7 (2)	0	0	3.35	0.98	มาก
รวม								3.83	0.45	มาก

5.7.3 การดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.85 โดยค่าระดับมาก คือ การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมาคือ สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และสหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก และสหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 (ดังตารางที่ 5.29)

ตารางที่ 5.29

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพอง

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์ปชั่น	30.4 (7)	56.5 (13)	13.0 (3)	0	0	0	0	4.17	0.65	มาก
สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ ได้ตามสมควร	17.4 (4)	60.9 (14)	21.7 (5)	0	0	0	0	3.96	0.64	มาก
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	13.0 (3)	69.6 (16)	17.4 (4)	0	0	0	0	3.96	0.56	มาก
สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ	21.7 (5)	52.2 (12)	26.1 (6)	0	0	0	0	3.96	0.71	มาก
มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ	13.0 (3)	56.5 (13)	26.1 (6)	4.3 (1)	0	0	0	3.78	0.74	มาก
มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	13.0 (3)	43.5 (10)	43.5 (10)	0	0	0	0	3.70	0.70	มาก
การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก	8.7 (2)	56.5 (13)	26.1 (6)	8.7 (2)	0	0	0	3.65	0.78	มาก
สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก	4.3 (1)	60.9 (14)	30.4 (7)	4.3 (1)	0	0	0	3.65	0.65	มาก
รวม								3.85	0.44	มาก

5.7.4 การซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในประเด็นคำถามดังนี้

- การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.6 ไม่รู้จัก และร้อยละ 17.4 รู้จัก
- ประสพการณ์ในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่มีประสพการณ์ในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลง
- ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 95.7 เห็นว่ามีประโยชน์ และร้อยละ 1.4 เห็นว่าไม่มีประโยชน์
- ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 95.7 สนใจเข้าร่วมการซื้อขายฯ หากสหกรณ์มีการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง และร้อยละ 4.3 ไม่สนใจเข้าร่วม (ดังตารางที่ 5.30)

ตารางที่ 5.30

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการทำการซื้อขายแบบมีข้อตกลงของสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำปากพนัง

การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
รู้จัก	4	17.4
ไม่รู้จัก	19	82.6
รวม	23	100.0
ประสพการณ์ในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	23	100
เคย	0	0
รวม	23	100.0
ประโยชน์ของสมาชิกต่อการทำซื้อขายฯ	จำนวน	ร้อยละ
มีประโยชน์	22	95.7
ไม่มีประโยชน์	1	4.3
รวม	23	100.0
ความเห็นต่อการเข้าร่วมการซื้อขายฯ รอบใหม่	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	22	95.7
ไม่เข้าร่วม	1	4.3
รวม	23	100.0

สรุปผลการศึกษาศหกรณผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำปากพนัง พบว่า เกิดจากคำชักชวนของเจ้าหน้าที่ ธกส. และประธานสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน ที่ต้องการให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นฐานในการจัดตั้งขุมผสมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย ทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มเกษตรกร 3 กลุ่มในโครงการชลประทานลุ่มน้ำต่างๆ ตามแนวทางพระราชดำริ แต่ด้วยสหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นน้อย และ SME ไม่ได้อนุมัติเงินกู้ ทำให้สหกรณ์ยังไม่มีกำเนินงานใดๆ ยกเว้นการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับอันดามันซีฟู้ด แต่ก็ไม่สามารถส่งกุ้งได้และมีการยกเลิกสัญญาเพราะเกิดปัญหาระหว่างสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าทองกับอันดามัน

สหกรณ์ได้พยายามขออนุมัติเงินกู้เงินจาก ธกส. แต่ได้รับการปฏิเสธ ทำให้สหกรณ์มีแผนรับเงินฝากจากกรรมการจำนวน 220,000 บาท เพื่อนำไปซื้อปัจจัยการผลิตมาให้สมาชิกกู้ และพร้อมจะนำเงินฝากดังกล่าวแปลงเป็นทุนเรือนหุ้นเพื่อขอเงินกู้จาก ธกส. อีกครั้งหนึ่ง

ข้อมูลทั่วไป พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.9 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี สมรสแล้ว ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 12.1 ปี เลี้ยงกุ้งขาว ในพื้นที่ของตนเองที่มีน้อยกว่า 10 ไร่ บ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ ปัจจุบันเลี้ยงกุ้งเท่าเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน ส่วนมากใช้เงินทุนส่วนตัวเงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย ส่วนสมาชิกที่กู้เงินพบว่าใช้แหล่งเงินจาก ธกส. เหตุผลการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน/พื้นที่บ่อเลี้ยงและต้องการร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง ภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักวัตถุประสงค์ทั่วไปและการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายแบบมีข้อตกลง และทั้งหมดไม่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการซื้อขายๆ แต่เห็นว่าการซื้อขายดังกล่าวเป็นประโยชน์และต้องการเข้าร่วมการซื้อขายๆ หากสหกรณ์เปิดการซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับห้องเย็น

6. สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำสามร้อยยอด – ปรานบุรี จำกัด

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์คณะกรรมการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ผู้บริหารระดับสูงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 23 คน ในประเด็นต่างๆ อาทิ การบริหารงานของสหกรณ์ การสื่อสารระหว่างคณะกรรมการสหกรณ์ การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงรวมถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความ

ล้มเหลวของการทำสัญญา มีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นรูปแบบสหกรณ์ ก่อตั้งขึ้นวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2550 โดยมีชื่อและสถานที่ตั้งดังนี้

ชื่อ สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งกลุ่มน้ำสามร้อยยอด – ปรานบุรี จำกัด
 ประเภท สหกรณ์การประมง
 ที่ตั้งสำนักงาน 59/1 หมู่ 5
 ตำบล ไร่เก่า กิ่งอำเภอ สามร้อยยอด
 จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
 ท้องที่ดำเนินงาน ประจวบคีรีขันธ์

แรกตั้งสหกรณ์มีสมาชิกจำนวน 56 คน ทุนเรือนหุ้น 41,200 หุ้น มูลค่าหุ้นเรือนหุ้น 412,000 บาท สมาชิกต้องถือทุนเรือนหุ้นอย่างน้อยคนละ 100 หุ้น ๆ ละ 10 บาท และได้มีการคัดเลือกคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แล้ว จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

1.	นายเดชา	บรรลือเดช	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.	นายพีระ	สุกิจปราณีนิจ	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
3.	น.ส.นฤมล	เก่าเงิน	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
4.	นายสมศักดิ์	ไพบุลย์	ตำแหน่ง	เลขานุการ
5.	นายชูชาติ	ลากก่อเกียรติ	ตำแหน่ง	กรรมการ
6.	นายบุญส่ง	เก่าเงิน	ตำแหน่ง	กรรมการ
7.	นายสมทรง	วงศ์สวัสดิ์	ตำแหน่ง	กรรมการ
8.	น.ส.มาลิกา	บรรลือเดช	ตำแหน่ง	กรรมการ
9.	นายบุญเลิศ	พึ่งภักดี	ตำแหน่ง	กรรมการ
10.	น.ส.นภาพร	พันธ์ทวีสุขเจริญ	ตำแหน่ง	กรรมการ
11.	นายนิวัฒน์	ก่อเกียรติตระกูล	ตำแหน่ง	กรรมการ
12.	นายดาไล์	บุญคล้าย	ตำแหน่ง	กรรมการ
13.	นายสมศักดิ์	มาคล้าย	ตำแหน่ง	กรรมการ
14.	นายมนัส	แสงสว่าง	ตำแหน่ง	กรรมการ

6.1 การดำเนินงานของสหกรณ์

การจัดตั้งสหกรณ์ได้รวบรวมของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งรายใหญ่ในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด และต่อมาได้ทำการรวบรวมเกษตรกรรายเล็ก ที่เป็นลูกค้าของร้านอาหารกุ้งแห่งหนึ่งซึ่งเป็น

ญาติกับกรรมการบริหารสหกรณ์ เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย ทำให้เดือนกันยายน 2550 สหกรณ์ มีสมาชิก 90 คน เพิ่มขึ้น 34 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 ทุนเรือนหุ้นเป็น 658,000 บาท การดำเนินงานทั้งหมดใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน

สหกรณ์ให้เกษตรกรที่ขอสินเชื่อกับร้านขายอาหารกึ่ง เปลี่ยนมากู้เงินกับสหกรณ์แทน โดยขายพันธุ์ลูกกุ้งตัวละ 10 สตางค์ อาหารกึ่งราคาท้องตลาด ค่าธรรมเนียมการจับกุ้งกิโลกรัมละ 2 บาท และค่าตรวจน้ำบ่อละ 300 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี ซึ่งเป็นตามหลักเกณฑ์ของสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน

บทสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์

ลุงแจ่ม สมาชิกในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด

“มันก็สหกรณ์ไม่ได้ช่วยอะไร แต่เขาลงทุนให้ก่อน ลูกกุ้งมาปล่อยให้เรา ก็ดูแลของเรา ลูกกุ้งตัวละสิบตังค์ แสนละหมื่น แต่ว่าจับแล้วต้องใช้น้ำเขา ทั้งหมดนะ โดยเขาจะหักทั้งหมด ค่าจับกุ้งอีกโลละ 2 บาท เงินที่เหลือก็ค่อย มาให้เรา ดอกเบี้ยเท่าไรจำไม่ได้ อาหาร ยาอะไรเขาก็ออกให้ก่อน ส่วนน้ำมัน เราต้องออกเอง อาหารเจเขาดีมาก เราทิ้งเงินเขาไม่ได้เลย ตอนแรกเลี้ยงกุ้งไม่มี อะไรเลย ก็เลยไปติดต่อกับพี่น้องว่าช่วยให้ติดต่อร้าน _____ ให้ หน่อย เจ้แกก็ปล่อยให้หมดเลยตั้งแต่ เริ่มเลี้ยง ยันจับ เขาปล่อยให้หมด เลย ถึงบอกว่าทิ้งเขาไม่ได้เลย ต่อมาเขาก็บอกให้สมัครเป็นสมาชิก แพนก็ไม่ได้ เห็นด้วย บอกว่าเหมือนทำให้เขาหมด เราต้องเสียค่าโน้นค่านี้เยอะมาก แพน เขา ก็เลยบอกให้เลิก เราก็บอกว่าเอาไว้เถิด เพื่อเรามีปัญหาอีกเราก็ต้องให้เขา มาช่วยเหลือ แต่เขาก็ไม่บังคับให้เราเข้าร่วมนะ เราจะขอเค (เครดิต) อาหาร เขาก็ได้ โดยไม่ต้องเข้าร่วมกับเขา เขาก็ยอม”

คุณแว่ววัง สมาชิกในอำเภอสามร้อยยอด

“ตอนนั้นมีปัญหาเรื่องเงินทุน มีเพื่อนบอกให้สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ แล้วจะได้ลูกกุ้ง กับอาหารกึ่งมาเลี้ยงก่อน ก็เลยไปสมัคร ส่วนคนแถวนี้ก็ไม่ค่อยมีใคร ไปสมัครหรอก เพราะเขายังพอมีทุน เลี้ยงเอง ขายเอง ดีกว่าเข้ากับสหกรณ์ ดี อย่างเสียอย่าง สหกรณ์ช่วยเหลือก็จริง แต่มีค่าใช้จ่ายมาก ราคาที่ได้น้อยลง”

ลุงกำ สมาชิกในอำเภอปราณบุรี

“ตอนนั้นคุณ _____ (กรรมการสหกรณ์) มาชวนให้ผมสมัครเป็นสมาชิก ผมก็ตอบตกลง เข้าไปคุยกับสหกรณ์อยู่สองสามครั้ง ก็เห็นว่าสหกรณ์จะให้ลูกกุ้ง อาหารกึ่ง และอาจให้น้ำมันด้วย ก็ไม่ค่อยสนใจเท่าไร ค่าใช้จ่ายมันมากไม่คุ้ม อีก อย่างต้องหาสมาชิกไปเซ็นค้ำประกันร่วมให้คนอื่นด้วย ก็มาปรึกษาลูกๆ เขาบอก ไม่เอา กลัวมีปัญหา ก็เลยไม่เคยเข้าไปที่สหกรณ์อีกเลย”

บทสัมภาษณ์คณะกรรมการสหกรณ์

คุณตอม กรรมการสหกรณ์

“ส่วนสมาชิกก่อนที่สหกรณ์จะรับสมาชิกจะมีการกลั่นกรองด้วยคณะกรรมการที่ต้องสอบถามความสมัครใจว่าสมาชิกสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหกรณ์ได้หรือไม่ก่อนที่จะเสนอมาที่ประธานสหกรณ์ในฐานะประธานกลุ่มจะพิจารณาในขั้นตอนสุดท้าย แล้วนำเข้าสู่เสนอในที่ประชุมเพื่ออนุมัติ หลังจากนั้นถ้าสมาชิกจะลงกึ่ง สหกรณ์จะแจ้งเงื่อนไขให้ทราบ ถ้าสมาชิกรับเงื่อนไข สหกรณ์จะเป็นผู้จัดหาปัจจัยการผลิตให้ โดยสหกรณ์จะเก็บใบ FMD ไว้และที่สำคัญสมาชิกต้องมีบัตรและรหัสของสหกรณ์ โดยสมาชิกต้องยื่นถ้ารูปที่บ่อ โดยมีที่ป้ายสหกรณ์แสดงความเป็นเจ้าของ หลังจากนั้นสหกรณ์จะทำการส่งนักวิชาการไปทำการตรวจสอบและวิเคราะห์บ่อทุกอาทิตย์ ว่ากึ่งกินอาหารเท่าไร การเติบโตของกึ่งเป็นยังไงแล้วเสนอผู้จัดการสหกรณ์จะดูแลอย่างไร ใกล้ชิดก่อนมีการปล่อยอาหารกึ่งในบ่อต่อไป อีกทั้งสหกรณ์ยังมีระบบที่สมาชิกต้องดูแลกันเอง เพราะสมาชิกที่ค้าประกันจะต้องรับผิดชอบหากสมาชิกมีปัญหา นอกจากนั้นสหกรณ์จะดำเนินคดีอาญาทันทีถ้าพบว่าสมาชิกขโมยกึ่งไปขาย ที่ผ่านมาสหกรณ์พยายามอธิบายให้สมาชิกได้เข้าใจว่าสหกรณ์คือองค์กรหรือเป็นบริษัทของสมาชิก ฉะนั้นสมาชิกต้องดูแลสหกรณ์ บางคนอาจจะเสีย 2 บาทให้สหกรณ์แล้วรู้สึกว่ามีปัญหา แต่ถ้าเขาคิดย้อนกลับเขาจะคิดได้ว่าเงินที่เสียให้สหกรณ์นิดเดียว นี่ก็เหมือนที่สหกรณ์กำลังพัฒนาขึ้น”

ต่อมาตั้งแต่ปี 2551 ธุรกิจกึ่งมีความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น ทำให้สหกรณ์เริ่มตระหนักว่าการปล่อยอาหารกึ่งให้กับสมาชิกในช่วง 2 เดือนแรกมีความเสี่ยง จึงสนับสนุนให้สมาชิกใช้สาหร่ายใส่ไก่เลี้ยงกึ่งแทนอาหารกึ่งในช่วง 2 เดือนแรก พร้อมทั้งทำโครงการ “กึ่งชีวภาพ”(Bio-shrimp) เน้นการผลิตกึ่งขนาดใหญ่ปลอดสารพิษเพื่อการส่งออก ทั้งนี้ได้นำโครงการดังกล่าวไปขออนุมัติเงินกู้จาก ธกส. ในวงเงิน 14 ล้านบาท ในเบื้องต้น ธกส. อนุมัติกู้ได้ 2,500,000 บาท (6 เท่าของทุนเรือนหุ้น) แต่ Bio-shrimp ก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสมาชิก จนประธานสหกรณ์เอ่ยปากว่า “สมาชิกคือ”

บทสัมภาษณ์กรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ Bio-shrimp

คุณตอม กรรมการสหกรณ์

“ตอนนี้เราทำโครงการ กึ่งชีวภาพ เป็นการเลี้ยงกึ่งคุณภาพปลอดสารพิษ ก็ได้รับการตอบรับจากหลายหน่วยงาน กึ่งชีวภาพ เคยเอาไปโชว์ที่ประเทศญี่ปุ่น มีหลายคนเขาสนใจ เรากำลังขยายพื้นที่เลี้ยงให้มากขึ้น ส่วนสาหร่ายใส่ไก่เราสามารถใส่เลี้ยงกึ่งตลอด คือพอเราเลี้ยงๆ ไป สาหร่ายมันก็จะเริ่มน้อยเราก็อาจปลูกสาหร่ายไปอีกแปลงหนึ่ง เอาสาหร่ายตัวนี้มาปั่นกับน้ำผักน้ำผลไม้ อะไรอย่างนี้แล้วก็คลุกเข้าไป แล้วก็ผสมกับจุลินทรีย์แล้วก็คลุกกับอาหารจะประหยัดอาหารได้เกือบๆ 30 เปอร์เซ็นต์ ก็เดือนแรกไม่ต้องให้อาหาร เดือนที่สองก็ค่อยๆ ให้อาหารเข้าไปบ้างเพราะสาหร่ายจะน้อยเพราะกึ่งมันกัด..... ตอนนี้ให้สมาชิกทั้งหมดเลี้ยงกึ่งแบบนี้ ถ้าคุณคิดจะเลี้ยงกึ่งกับสหกรณ์ คุณก็ต้องใช้ระบบนี้ สมาชิกทุกคนเรายังคับให้ใช้ระบบนี้ทั้งหมด

เลย.....จริงๆ โครงการนี้ (Bio-shrimp) เราคิดว่าต้องใช้เงินลงทุนประมาณ 14 ล้านบาท ก็ขอกู้เงิน ธกส. ไปเขาให้มา สองล้านบาท (แสนบาท) ก็คิดว่าคงไม่พอ แต่ ธกส. ก็บอกให้ลองทำดูก่อน แล้วค่อยว่ากันใหม่..... การป้องกันความเสี่ยง ประกันภัยกุ้ง ถ้าเป็นไปได้ให้หน่วยงานของรัฐเจรจาได้ขอแค่เดือนที่สองเดียว คือ สหกรณ์มีข้อตกลงกับผู้ส่งลูกกุ้งที่รับประกันให้เดือนแรก ฉะนั้นเดือนที่สองเป็น เดือนที่คาบเกี่ยวระหว่างขาดทุนแล้วจะไปกำไร เพราะเดือนที่สามกุ้งสามารถจับได้ ถ้าภาครัฐจะช่วยเหลือด้าน โครงการประกันภัยกุ้งจะดีมาก ๆ ความกลัวของสหกรณ์ก็ จะได้แบ่งเบาลงไป ปกติเวลานี้ความเสี่ยงตกอยู่ที่สหกรณ์ เกษตรกรไม่ค่อยมีความ เสี่ยงหรือเสี่ยงน้อยที่สุดเลย จึงจะต้องดูแลสหกรณ์ให้เกิดระบบนี้ขึ้นมา”

คุณตี กรรมการสหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง

“คือ อาจารย์ _____ (กรรมการสหกรณ์สามร้อยยอด) แก่เป็นเศรษฐกิจใหม่ แก่ ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งในช่วงเร็ว ๆ นี้เอง แก่ก็เลยอยากจะทำอะไรสักอย่าง ที่พอให้สังคมเขายอมรับในตัวแกบ้าง ผมเห็นแกทำ Bio-shrimp แล้ว ไม่มีใครยอมรับ หรือคนเลี้ยงกุ้งเขารู้กันดี ตอนนี้นั้นมัน ไม่ใช่เวลาเลี้ยงกุ้งธรรมชาติ Bio-shrimp ก็คือ วิธีการเลี้ยงกุ้งธรรมชาติประเภทหนึ่ง ต้องปล่อยบางเลี้ยงนาน เสียเวลามาก ไม่ทัน ตลาดหรอก ตอนนี่เขาเลี้ยงแบบพัฒนา ได้ข่าวว่าสมาชิกแก่ก็ไม่มีใครเอาด้วยหรอก”

6.2 การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง

สหกรณ์ได้ร่วมกับเครือข่ายทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับกลุ่มบริษัทใน เครื่องอุปโภคบริโภค ในนาม บริษัท อ้นคามัน ซีฟู้ด จำกัด จำนวน 500 ตัน ต่อมาบริษัทขอยกเลิกสัญญา พร้อมๆ กับสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าทองจึงไม่ได้ส่งกุ้งตามสัญญา แต่พบว่ามีกรรมการและสมาชิก จำนวน 3 ราย เคยทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงในนามส่วนตัวแต่แจ้งให้สหกรณ์ทราบแล้ว ดังนี้

- 1) กรรมการสหกรณ์ 2 คน ร่วมกันทำกับบริษัท S _____ โดยกำหนดส่งกุ้งกุลาดำ ขนาด 35 ตัว/กก. ในราคา กิโลกรัมละ 260 บาท แต่เลี้ยงได้ขนาด 46 ตัว/กก. บริษัทรับซื้อเพียง 160 บาท/กก. ทำให้กรรมการสองคนดังกล่าวไม่พอใจ เพราะเห็นว่าการคิดราคาไม่เป็นธรรม
- 2) สมาชิกในกิ่งอำเภอสามร้อยยอด 1 คน เคยทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง ร่วมกับสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าทอง ในปี 2549 โดยทำกุ้งขนาด 50 ตัว/กก. ได้ราคาตามข้อตกลง

บทสัมภาษณ์ผู้เคยส่งกุ้งให้กับบริษัทท้องถิ่น

พิชชาติ กรรมการสหกรณ์

“ตอนนั้นผมสัญญากับ S _____ ทำกุ้งกุลาดำขนาด 35 ตัวโล ราคา 260 บาท ก็ตั้งใจ เลี้ยงมาก เลี้ยงไปเลี้ยงมา มันไปไม่ไหว ได้ 46 ตัวโล ก็จับส่ง ผมก็นั่งคำนวณว่าถ้า 35 ตัวโลได้ 260 บาท 46 ตัวโลก็น่าจะได้ไม่ต่ำกว่าโลละ 200 บาท พอไปถึงเขาบอกว่าไซค์ ไม่ได้ รับซื้อได้ 160 บาท เอาไหม ผมไม่เอา ก็ไม่ได้ต้องเอา ถ้าไม่รู้จะไปขายใคร ผม

ไม่เท่าไรหรอก แต่ที่อีกคนจึงเลย แก่ได้จะรู้สึกว่ามี 50 ตัวโล S _____ รับซื้อ 140 บาท หรือยังงั้นแหละ ได้ข่าวว่าเกษตรกรไปหลายแสน เกษตรกรแก่ก็เลยไม่ทำแล้วกับ บริษัทนี้ก็ เขาคิดราคาไม่ยุติธรรม คิดยังงั้นมันก็ไม่น่าลงได้ขนาดนี้”

ป้าตี สมาชิกกิ่งอำเภอสามร้อยยอด

“ป้าเลี้ยงกุ้ง 4 บ่อ เคยทำกับพรานทะเล เมื่อปี 49 กับ คุณ _____ (กรรมการ สหกรณ์ลุ่มน้ำทำจิ้น) ตอนนั้น เขาให้ทำกุ้ง 50 ตัวโล ก็ทำได้ รู้สึกว่าราคาตกลงกันที่ 190 บาท ราคาตลาดตอนนั้นอยู่ที่ 120 บาท หลังจากนั้นเห็นบอกว่ามีปัญหาบริษัทเขา ไม่รับซื้อแล้วก็เลยไม่ได้ทำอีก ตอนนั้นก็ใช้ลูกกุ้งกับอาหารกุ้งของสหกรณ์เขาอยู่ ลูกกุ้ง ตัวละ 10 ตังค์ อาหารกุ้งก็ราคาปกติ”

การสัมภาษณ์ป้าตี มีข้อมูลหลายอย่างสับสนที่ป้าตีเคยส่งกุ้งให้พรานทะเลใน โกวตาของ สหกรณ์ลุ่มน้ำทำจิ้น แต่ในความเป็นจริงพรานทะเลไม่ได้บังคับให้ทำกุ้งขนาด 50 ตัว/กก. แต่เมื่อถาม ถึงการคิดป้ายจติด ป้าตีบอกจำไม่ได้ ส่วนราคาตามข้อตกลงของพรานทะเลกับแพ็คฟู้ดในปี 2549 กุ้งขนาด 50 ตัว/กก. อยู่ระหว่าง 161 – 170 บาท แต่ป้าตีบอก 190 บาท ที่สำคัญป้าตีรู้จักกับกรรมการ สหกรณ์ลุ่มน้ำทำจิ้นคนนี้เป็นอย่างดี และเมื่อตรวจสอบรายชื่อผู้ส่งกุ้งไปยังบริษัทห้องเย็นของ สหกรณ์ทำจิ้นไม่พบรายชื่อป้าตีเป็นผู้ส่งกุ้ง จึงมีข้อสงสัยว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ว่าสมาชิกในสหกรณ์ ลุ่มน้ำทำจิ้นบางรายได้รวบรวมกุ้งจากเกษตรกรรายอื่นส่งเข้า แพ็คฟู้ด เพราะคณะกรรมการสหกรณ์ลุ่ม น้ำสามร้อยยอดมีสายสัมพันธ์ที่ดีกับกรรมการลุ่มน้ำทำจิ้น จนกระทั่งได้มีการเซ็นค้ำประกันสินเชื่อ อาหารกุ้งสูงถึง 3,000,000 บาท ในช่วงที่สหกรณ์ลุ่มน้ำทำจิ้นกำลังประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง ทั้งนี้ เป็นเพียงการตั้งข้อสังเกตของคณะผู้วิจัยเท่านั้น

6.3 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ปี 2550 สหกรณ์ขาดทุนสุทธิ 690,031.11 บาท สาเหตุจากการซื้ออุปกรณ์ สำนักงานและมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง ทำให้ต้องมีการเพิ่มทุนเรือนหุ้น เป็น 866,000 บาท สมาชิกเพิ่มเป็น 100 คน เพื่อไม่ให้ทุนเรือนหุ้นติดลบ ซึ่งจะมีผลต่อการขอกู้เงินกับ ธกส.

สหกรณ์มี นายสมพร สรกฤตยาเมธ เป็นผู้จัดการสหกรณ์ มีเจ้าหน้าที่อีก 5 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ธุรการ การเงิน คอมพิวเตอร์ นักวิชาการ และแม่บ้าน ตำแหน่งละ 1 คน

6.4 การประสานงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ก็มีลักษณะเดียวกับสหกรณ์ลุ่มน้ำอื่นๆ ที่มีการ ติดต่อกับของสหกรณ์ไม่มากนัก แต่สหกรณ์มีการจัดสัมมนาให้ความรู้กับสมาชิกอยู่บ้างเป็นบางครั้ง

6.5 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 16 คน โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นดังนี้

6.5.1 ข้อมูลทั่วไป

○ เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 81.3 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 18.8 เป็นเพศหญิง

○ อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 37.5 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี ที่มีจำนวนเท่ากัน รองลงมา ร้อยละ 18.8 อายุระหว่าง 41- 50 ปี และ น้อยที่สุดร้อยละ 6.2 อายุต่ำกว่า 30 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 45.25 ปี

○ สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.8 สมรส รองลงมา ร้อยละ 25.0 เป็นโสด และน้อยที่สุด ร้อยละ 6.2 แยกกันอยู่

○ วุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 37.5 การศึกษา ประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 31.3 การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 12.5 การศึกษามัธยมศึกษา ตอนปลาย ร้อยละ 12.5 การศึกษาปริญญาตรี และน้อยที่สุดร้อยละ 6.2 ระดับอนุปริญญา

○ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 56.3 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 5 – 10 ปี รองลงมา ร้อยละ 25.0 เลี้ยงกุ้งมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 12.5 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 11 – 15 ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 6.2 เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 5 ปี โดยมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้ง 10.88 ปี

○ พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 43.8 มีพื้นที่ เลี้ยงน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 31.3 มีพื้นที่เลี้ยงมากกว่า 20 ไร่ และน้อยที่สุดร้อยละ 25.0 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 10 – 20 ไร่

○ จำนวนบ่อที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 50 มีบ่อเลี้ยง น้อยกว่า 5 บ่อ รองลงมา ร้อยละ 31.3 มีบ่อเลี้ยงระหว่าง 5-10 บ่อ ร้อยละ 12.5 มีบ่อเลี้ยง ระหว่าง 11 – 15 บ่อ และน้อยที่สุดร้อยละ 6.2 มีบ่อเลี้ยงมากกว่า 15 บ่อ

○ ชนิดของกุ้งที่เลี้ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 93.8 เลี้ยง กุ้งขาวอย่างเดียวน รองลงมา ร้อยละ 6.2 เลี้ยงกุ้งขาวและกุ้งกุลาดำ

○ กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.8 เช่าที่ดิน รองลงมา ร้อยละ 12.5 ของตนเองและบิดา/มารดา/ญาติพี่น้อง ที่มีจำนวนเท่ากัน และ น้อยที่สุดร้อยละ 6.2 เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน

- ปริมาณกึ่งที่เลี้ยงปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 56.3 เลี้ยงลดลง รองลงมาร้อยละ 37.5 เลี้ยงเท่าเดิม และน้อยที่สุดร้อยละ 6.2 เลี้ยงเพิ่มขึ้น
- แหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 81.3 ใช้เงินทุนส่วนตัวหรือเงินญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย รองลงมาร้อยละ 12.5 ร้อยละ 15.0 กู้จาก ธกส. และน้อยที่สุดร้อยละ 6.2 กู้นอกระบบ
- การแนะนำสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า ส่วนมากร้อยละ 50.0 กรรมการสหกรณ์แนะนำ รองลงมาร้อยละ 37.5 สมัครด้วยตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 12.5 เพื่อนเกษตรกรแนะนำ
- เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.2 ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต รองลงมาร้อยละ 18.8 ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนหรือฟื้นฟูหนี้สิน และต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง ที่มีจำนวนเท่ากัน และน้อยที่สุดร้อยละ 6.2 ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร (ดังตารางที่ 5.31)

ตารางที่ 5.31

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด – ปรานบุรี จำแนกตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	13	81.3
หญิง	3	18.8
รวม	16	100.0
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	1	6.2
31 - 40 ปี	6	37.5
41 - 50 ปี	3	18.8
มากกว่า 50 ปี	6	37.5
รวม	16	100
อายุเฉลี่ย 45.25 ปี		

ตารางที่ 5.31 (ต่อ)

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
สมรส	11	68.8
โสด	4	25.0
แยกกันอยู่	1	6.2
รวม	16	100.0
วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	6	37.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	31.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2	12.5
อนุปริญญา	1	6.2
ปริญญาตรี	2	12.5
รวม	16	100.0
ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	1	6.2
5 - 10 ปี	9	56.3
11 - 15 ปี	2	12.5
มากกว่า 15 ปี	4	25.0
รวม	16	100.0
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.88 ปี		
พื้นที่การเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	7	43.8
10 - 20 ไร่	4	25.0
มากกว่า 20 ไร่	5	31.3
รวม	16	100.0

ตารางที่ 5.31 (ต่อ)

จำนวนบ่อ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 บ่อ	8	50.0
5 - 10 บ่อ	5	31.3
11 - 15 บ่อ	2	12.5
มากกว่า 15 บ่อ	1	6.2
รวม	16	100.0
<u>ชนิดกึ่งที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
กึ่งขาว	15	93.8
กึ่งขาว และ กึ่งกุลาคำ	1	6.2
รวม	16	100
<u>กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
เช่า	11	68.8
ของตนเอง	2	12.5
บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	2	12.5
ของตนเองและเช่าบางส่วน	1	6.2
รวม	16	100.0
<u>ปริมาณที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
ลดลง	9	56.3
เท่าเดิม	6	37.5
เพิ่มขึ้น	1	6.2
รวม	16	100.0
<u>แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่</u>	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย	13	81.3
เงินกู้ ธกส.	2	12.5
กู้นอกระบบ	1	6.2
รวม	16	100.0

ตารางที่ 5.31 (ต่อ)

ผู้แนะนำให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
กรรมการ	8	50.0
สมัครด้วยตนเอง	6	37.5
เพื่อนเกษตรกร	2	12.5
รวม	16	100.0
เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	9	56.2
ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือพื้นฟูหนี้สิน	3	18.8
ต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	3	18.8
ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	1	6.2
รวม	16	100.0

6.5.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ แบ่งออกได้ดังนี้

- วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.05 โดยมีค่าระดับปานกลาง คือ การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ในขณะที่ค่าระดับน้อย คือ สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น และระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำ ทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 ที่มีจำนวนเท่ากับ ส่วนค่าระดับไม่มี คือ สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.63 (ดังตารางที่ 5.32)

ตารางที่ 5.32
 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานตาม
 วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด – ประจวบคีรี

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	6.25 (1)	12.50 (2)	50.00 (8)	25.00 (4)	6.25 (1)	0	0	2.88	0.96	ปานกลาง
สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ	0	18.75 (3)	12.50 (2)	56.25 (9)	12.50 (2)	0	0	2.38	0.96	น้อย
สหกรณ์อบรมสมาชิกถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น	6.25 (1)	6.25 (1)	18.75 (3)	50.00 (8)	6.25 (1)	12.50 (2)	0	2.19	1.28	น้อย
ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น	6.25 (1)	6.25 (1)	12.50 (2)	56.25 (9)	12.50 (2)	6.25 (1)	0	2.19	1.17	น้อย
สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	0	12.50 (2)	6.25 (1)	12.50 (2)	68.75 (11)	0	0.63	1.09	ไม่มี
รวม								2.05	0.86	น้อย

• วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.32 โดยค่าระดับปานกลาง คือ สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ในขณะที่ค่าระดับอยู่ในระดับน้อย คือ การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 ส่วนค่าระดับน้อยที่สุด คือ สหกรณ์ขายพันธุ์ลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.44 สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง ให้เกิดความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.25 แต่มีค่าระดับไม่มี คือ สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง และ สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.69 ที่มีจำนวนเท่ากัน กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริม ให้สมาชิกอยู่ดีกินดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 สหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 สหกรณ์จัดหาเงินทุนให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.50 สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.13 (ดังตารางที่ 5.33)

ตารางที่ 5.33

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงาน
วัตถุประสงค์ทั่วไปของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด – ปราณบุรี

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน	6.25 (1)	18.75 (3)	56.25 (9)	18.75 (3)	0	0	0	3.13	0.81	ปานกลาง
การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก	6.25 (1)	0	43.75 (7)	37.50 (6)	12.50 (2)	0	0	2.50	0.97	น้อย
สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	0	0	43.75 (7)	31.25 (5)	18.75 (3)	6.25 (1)	0	2.13	0.96	น้อย
สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก	0	6.25 (1)	12.50 (2)	50.00 (8)	31.25 (5)	0	0	1.94	0.85	น้อย
สหกรณ์ขายลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม	0	6.25 (1)	6.25 (1)	25.00 (4)	62.50 (10)	0	0	1.56	0.89	น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.33 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สหกรณ์ติดต่อกับบริษัท ห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น	0	12.50 (2)	18.75 (3)	12.50 (2)	12.50 (2)	43.75 (7)	0	1.44	1.55	น้อยที่สุด
สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน	0	0	18.75 (3)	18.75 (3)	31.25 (5)	31.25 (5)	0	1.25	1.13	น้อยที่สุด
สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	0	6.25 (1)	6.25 (1)	6.25 (1)	12.50 (2)	68.75 (11)	0	0.69	1.25	ไม่มี
สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง	0	0	6.25 (1)	18.75 (3)	12.50 (2)	62.50 (10)	0	0.69	1.01	ไม่มี
กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี	0	0	6.25 (1)	0	43.75 (7)	50.00 (8)	0	0.63	0.81	ไม่มี
สหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	0	6.25 (1)	12.50 (2)	6.25 (1)	68.75 (11)	6.25 (1)	0.53	0.99	ไม่มี
สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอ	0	0	6.25 (1)	6.25 (1)	18.75 (3)	68.75 (11)	0	0.50	0.89	ไม่มี
สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น	0	0	0	0	12.50 (2)	87.50 (14)	0	0.13	0.34	ไม่มี
รวม								1.32	0.53	น้อยที่สุด

6.5.3 การดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า_ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.66 โดยมีค่าระดับปานกลาง คือ การ

บริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 ในขณะที่ค่าระดับน้อย คือ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และสหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 ที่มีจำนวนเท่ากัน การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควรค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.53 มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 และส่วนค่าระดับไม่มี คือ สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 (ดังตารางที่ 5.34)

ตารางที่ 5.34

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใสไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน	6.25 (1)	0	12.50 (2)	18.75 (3)	0	0	62.50 (10)	2.83	1.17	ปานกลาง
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	6.25 (1)	0	18.75 (3)	56.25 (9)	12.50 (2)	6.25 (1)	0	2.13	1.09	น้อย
สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ	0	6.25 (1)	18.75 (3)	56.25 (9)	18.75 (3)	0	0	2.13	0.81	น้อย
การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก	6.25 (1)	0	12.50 (2)	37.50 (6)	43.75 (7)	0	0	1.88	1.09	น้อย
มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ	0	6.25 (1)	12.50 (2)	43.75 (7)	12.50 (2)	25.00 (4)	0	1.63	1.20	น้อยที่สุด
สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร	0	6.25 (1)	12.50 (2)	12.50 (2)	56.25 (9)	6.25 (1)	6.25 (1)	1.53	1.06	น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.34 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	0	6.25 (1)	18.75 (3)	25.00 (4)	18.75 (3)	31.25 (5)	0	1.50	1.32	น้อยที่สุด
สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก	0	0	6.25 (1)	6.25 (1)	18.75 (3)	68.75 (11)	0	0.50	0.89	ไม่มี
รวม								1.66	0.78	น้อยที่สุด

6.5.4 การซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในประเด็นคำถามดังนี้

- การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 ไม่รู้จัก และร้อยละ 37.5 รู้จัก
- ประสิทธิภาพในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 81.3 ไม่มีประสิทธิภาพในการเข้าร่วมซื้อขายฯ และร้อยละ 18.8 มีประสิทธิภาพ
- ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 เห็นว่ามีประโยชน์ รองลงมาร้อยละ 18.8 เห็นว่าไม่มีประโยชน์ น้อยที่สุดร้อยละ 6.3 ไม่แน่ใจ
- ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงในรอบใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 50.0 สนใจเข้าร่วมการซื้อขายฯ รองลงมาร้อยละ 31.3 ไม่สนใจเข้าร่วมและน้อยที่สุดร้อยละ 18.8 ไม่แน่ใจ (ดังตารางที่ 5.35)

ตารางที่ 5.35
 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ
 การซื้อขายแบบมีข้อตกลงของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี

การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	10	62.5
รู้จัก	6	37.5
รวม	16	100.0
ประสบการณ์ในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	13	81.3
เคย	3	18.8
รวม	16	100.0
ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายฯ	จำนวน	ร้อยละ
มีประโยชน์	12	75.0
ไม่มีประโยชน์	3	18.8
ไม่แน่ใจ	1	6.3
รวม	16	75.0
ความเห็นสมาชิกต่อการร่วมการซื้อขายฯ รอบใหม่	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	8	50.0
ไม่เข้าร่วม	5	31.3
ไม่แน่ใจ	3	18.8
รวม	16	100

สรุปผลการศึกษาสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งกลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี พบว่า การดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นการให้สินเชื่อในรูปแบบการให้ปัจจัยการผลิตกับสมาชิก โดยมีการคิดค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำทำจัน แต่ถึงแม้จะไม่มี การดำเนินงานมากนัก แต่ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ขาดทุนจนเกินมูลค่าทุนเรือนหุ้น 0kdมีการซื้อเครื่องใช้สำนักงานและมีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ต้องมีการเพิ่มทุนเพื่อนำไปขอเงินกู้จาก ธกส.

การทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า สหกรณ์ทำสัญญากับ อันดามัน ซีฟู้ด แต่ไม่ได้มีการส่งกุ้งเนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทองกับอันดามัน ทำให้อันดามันขอยกเลิกสัญญากับสหกรณ์ด้วย

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.25 ปี การศึกษาประถมศึกษา สมรสแล้ว ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.88 ปี เลี้ยงกุ้งขาวในพื้นที่เช่า น้อยกว่า 10 ไร่ บ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ ปริมาณการเลี้ยงกุ้งลดลง ส่วนมากใช้เงินทุนส่วนตัว เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย ส่วนที่กู้เงินพบว่าใช้แหล่งเงินจาก ธกส. สมัครเป็นสมาชิกเพราะคณะกรรมการแนะนำ เพราะต้องการความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต ภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย วัตถุประสงค์ทั่วไปอยู่ในระดับน้อยที่สุด และความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายแบบมีข้อตกลง และไม่มีประสบการณ์ในการซื้อขายฯ แต่เห็นว่ามีโอกาสและต้องการเข้าร่วมการซื้อขายฯ หากสหกรณ์เปิดในครั้งต่อไป

7. เครือข่ายสหกรณ์

หลังจากปี 2550 สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งทั้ง 6 แห่ง ไม่มีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัทห้องเย็น ทำให้มีแนวคิดในการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นตัวกลางในการรับซื้อกุ้งจากสหกรณ์นำไปขายในตลาด แทนการส่งขายห้องเย็น

7.1 การจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

หลังจากสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทองประสบปัญหาทางการเงิน จึงมีความพยายามจัดตั้ง ชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย ขึ้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550 กำหนดมูลค่าทุนเรือนหุ้น 500,000 บาท เพื่อเป็นตลาดขายส่งสินค้ากุ้งของสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งทั้ง 6 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเจรจาธุรกิจสหกรณ์ เชื่อมโยงสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจสหกรณ์
- 2) เป็นแหล่งแสดงและประชาสัมพันธ์สินค้าสหกรณ์และสินค้า OTOP
- 3) เป็นจุดพักสินค้าสหกรณ์เพื่อกระจายไปสู่ผู้บริโภค

4) เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเทคโนโลยีด้านอาชีพ และการดำเนินธุรกิจสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มอาชีพสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชน

แผนเริ่มต้นคือการให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้ง 6 แห่ง เข้าเป็นสมาชิก กำหนดให้มีเงินจำหน่ายทุนเรือนหุ้นสหกรณ์ละ 100,000 บาท กำหนดการเลือกตั้งประธานชุมนุมต้องเป็นประธานสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งใดแห่งหนึ่ง โครงการดังกล่าวได้ยื่นขอความช่วยเหลือจากรัฐบาล ทางด้านสถานที่ตั้งสำนักงานที่อยู่ในสำนักงานสหกรณ์จังหวัดปทุมธานี (บริเวณตลาดไท) และขอเงินสนับสนุนเป็นเงินกู้จาก ธกส. ให้ชุมนุมสหกรณ์ 10 ล้านบาท และสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกอีกแห่งละ 10 ล้านบาท รวมถึงเป็นเงินทั้งสิ้น 70 ล้านบาท และขอให้รัฐบาลช่วยเหลือด้านดอกเบี้ยครึ่งหนึ่งของอัตราดอกเบี้ยระดับ 2 คือ $MLR + 0.50$ ($MLR = 5.50$) เท่ากับร้อยละ 6

7.2 การดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ฯ

ปัจจุบันมีเพียงสหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง และลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี ที่ชำระค่าหุ้นให้ชุมนุม และได้รับอนุมัติเงินกู้จาก ธกส. จำนวน 3,500,000 บาท แบ่งเป็นเงินค่าดำเนินการ 3,000,000 บาท และเงินค่าบริหาร 500,000 บาท (การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และกรรมการสหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง) จึงได้นำมาซื้อกุ้งมาบรรจุหีบห่อส่งขายในจังหวัดภาคเหนือ ปรากฏว่ามีปัญหาเนื่องจากราคาผู้คู่แข่งขันไม่ได้ หลังจากนั้นได้ร่วมมือกับสหกรณ์สามร้อยยอด-ปราณบุรี ทำโครงการ Bio-shrimp เพื่อส่งกุ้งขายประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งสหกรณ์มีแผนให้เป็นตัวกลางในการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงแทนสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งทั้งหมด โดยให้สหกรณ์แต่ละแห่งทำหน้าที่เป็นเพียงส่งกุ้งตามที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ กำหนด โดยมีความพยายามที่จะผลักดันให้รัฐเก็บภาษีกับแพที่ส่งกุ้งให้กับบริษัทห้องเย็น (ชุมนุมสหกรณ์ฯ ได้รับการยกเว้นการเรียกเก็บภาษี)

บทสัมภาษณ์กรรมการชุมนุมสหกรณ์

“การซื้อขาย ซื้อขายผ่านชุมนุม ผมจะซื้อกุ้งผ่านทางนี้ (สหกรณ์) แล้วให้ทางนี้ส่งมอบให้ทางนี้ (บริษัทห้องเย็น) ไซ้ไหมครับ แล้วผมก็จะเอาเงินของผมจ่ายให้ทางนี้ (สหกรณ์) แต่ทางนี้ (บริษัทห้องเย็น) จะจ่ายให้ผมอีกเดือนหนึ่ง อันนี้ทำแล้ว คือหมายความว่าไป Contract มันเหมือนกับเรานี้จะไป take ฝ่ายเดียวไซ้ไหมครับ แต่ที่เราให้ แต่ว่าเราจะมาพูดกันเรื่องราคา เราจะให้สหกรณ์ที่ใกล้ (ห้องเย็น) ที่สุด เราจะไม่ให้สหกรณ์จันทบุรีมาส่งที่ พรานทะเล กับพรานทะเลตอนนั้นเราไม่ต่อสัญญาเพราะเกณฑ์มันไม่ได้จริงๆ ต่อไปนะครับบทบาทของสหกรณ์มันจะเริ่มมีบทบาทมากขึ้น เหตุผลก็คือว่า Broker ทั่วไป

ต้องเสียภาษี แต่ถ้าซื้อจากสหกรณ์ไม่เสียภาษี กลับไปคิดตรงนี้ให้ดี สิ่งเหล่านี้เรารู้มาแล้วเพราะฉะนั้นผมถึงผลักดันให้เกิดสหกรณ์มากที่สุด”

7.3 ปัญหาความขัดแย้งภายในชุมนุมสหกรณ์ฯ

หลังจากมีการดำเนินงานได้ไม่นาน ชุมนุมสหกรณ์ฯ เริ่มมีปัญหาขัดแย้งภายในระหว่าง ผู้บริหารชุมนุมสหกรณ์ฯ กับสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง ในเรื่องการใช้จ่ายภายในปัญหาถุงลม (มีการเซ็นรับกึ่งแต่ไม่มีกึ่งส่งจริง) ปัญหาการตั้งเงินเดือนให้กับกรรมการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ การซื้ออุปกรณ์เครื่องใช้สูงเกินจริง ส่งผลให้สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทองไม่เข้าร่วมการทำกิจกรรมกับชุมนุมสหกรณ์

บทสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์กลุ่มน้ำท่าทอง

“โครงการลมๆ แล้งๆ หวังกินไปวัน ตอนผมถอนตัวออกมา ชุมนุมเป็นหนี้ (ชกส.) สัก ล้านเจ็ดแสนกว่าบาท ตอนนี่ไม่รู้เป็นหนี้เท่าไร ผมว่ามันไปไม่รอด มันกินกันทุกอย่าง แอร์นะไปเอาแอร์เก่า แต่มาราคาแอร์ใหม่ เงินเดือนก็เหมือนกัน จ้างคนดูแล (ผู้จัดการ) เดือนละ 16,000 (บาท) แต่ให้เขาเซ็นรับกึ่งลม เขาก็ไม่เซ็นไปบีบเขาออก แล้วไปเอาคนของตนเองมาแทน ตอนประชุมผมก็บอกผมไม่เห็นด้วย แต่เสียงผมสู้ไม่ได้ เขามี คุณ _____ คุณ _____ และ คุณ _____ หนุนหลังตลอด ผม vote ไปแพ้ ผมเลยไม่เอาดีกว่า”

บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

“นี่ ชกส. ก็ปล่อยกู้ lot แรกมา สามล้านห้า มาใช้ในการรวบรวมกึ่ง 3 ล้าน ห้าแสนเป็นค่าบริหาร เอากึ่งแพ็คไปขายที่เชียงใหม่ สวยเขียว ราคาสู้เขาได้สบายเลย..... ไม่กี่วัน บริษัท C _____ มันคัมตลาด ลงมาแรงมาก กึ่งชุมนุมเลยขายไม่ออก”

7.4 การดำเนินงานร่วมกับสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำต่างๆ

หลังเกิดความขัดแย้งขึ้น ชุมนุมสหกรณ์ฯ ได้ร่วมกับสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี กลุ่มน้ำบางปะกง เพื่อทำสัญญาผลิตกึ่งให้ ไทยแลนด์ ฟิตเชอร์รี่ คาดว่าจะต้องใช้เวลา 45 ล้านบาท อีกทั้งได้ร่วมกับกลุ่มน้ำสามร้อยยอดทำ Bio-shrimp คาดว่าจะใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 14 ล้านบาท รวมชุมนุมสหกรณ์ฯ ต้องขออนุมัติเงินกู้ไม่ต่ำกว่า 59 ล้านบาท

ชุมนุมสหกรณ์ฯ ข่าวในเดือนมีนาคม 2551

“ทางชมรมสหกรณ์ผู้เลี้ยงกึ่งฯ เตรียมผลิตกึ่งชีวภาพ ภายใต้แบรนด์ "Bio Shrimp" จำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น โดยกลางเดือนมิถุนายนนี้จะเซ็นสัญญาแต่งตั้งบริษัท Harnet Corporation ญี่ปุ่น ให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนจำหน่ายกึ่งไทยไปยัง

สหกรณ์ต่างๆ ทั่วประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่กันยายน-ธันวาคม 2551 คาดว่าปีนี้จะสามารถส่งออกกุ้ง 1,000 ตัน มูลค่า 250 ล้านบาทสำหรับตลาดกุ้งชีวภาพถือเป็นสินค้าตัวใหม่กำลังได้รับความสนใจจากตลาดทั่วโลกเพราะเป็นกุ้งที่ปราศจากสารเคมีหรือยาปฏิชีวนะ ทำให้ลดต้นทุน ช่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และปลอดภัยต่อผู้บริโภค ทำให้สหกรณ์สามารถจำหน่ายกุ้งชีวภาพได้ในราคาสูงกว่ากุ้งทั่วไป 30%” (<http://www.thai2network.com/modules/newbb>)

ประธานสหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำสามร้อยยอดงานประชุม กันยายน 2551

“ทั้งนี้สหกรณ์ (สามร้อยยอด-ปราณบุรี) มั่นใจในรสชาติและคุณภาพ Bio-shrimp ที่กุ้งมีความสด หวาน อร่อย และกรอบ ปัจจุบันสหกรณ์ทำสัญญากับห้องเย็น Mark & Spenser ที่เชื่อมโยงกับ Fair-trade จะนำกุ้งของสามร้อยยอดไปจำหน่าย โดยที่ Fair-trade ยังไม่เคยทำกุ้งไปขายที่ไหน ทำให้สหกรณ์เป็นที่แรกของโลกที่ Fair-trade จะนำไปขาย เพราะเกิดจากความเชื่อมั่นในการรักษาสิ่งแวดล้อมของสหกรณ์”

7.5 ภาพรวมเครือข่ายสหกรณ์

การจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ฯ ที่กำลังประสบปัญหาในหลายด้านทำให้สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าจีน และลุ่มน้ำท่าทอง ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมนุม มีเพียงสหกรณ์ลุ่มน้ำจันทบุรี ลุ่มน้ำบางปะกง และลุ่มน้ำสามยอดร้อย-ปราณบุรี เข้าร่วมเป็นสมาชิกอยู่นั้น แต่ผลผลิตกุ้งส่วนใหญ่อยู่ที่สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง และลุ่มน้ำท่าจีน ยอมส่งผลกระทบต่อการค้าเนินงานของชุมนุมสหกรณ์เป็นอย่างมาก

7.6 สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรูปแบบเครือข่ายสหกรณ์

7.6.1 สหกรณ์ที่ส่งกุ้งให้กับบริษัทห้องเย็นได้ตามสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลง จำนวน 3 แห่ง คือ

- 1) สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าจีน
- 2) สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำท่าทอง
- 3) สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำจันทบุรี

โดยทั้ง 3 สหกรณ์เป็นสหกรณ์ที่มีส่วนร่วมนำเสนอรูปแบบการซื้อขายแบบมีข้อตกลงให้กับรัฐบาลเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือในรูปแบบเงินกู้จากภาครัฐ และหากพิจารณาผลสำเร็จของการซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในปี 2549 ได้มีการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงร่วมกับบริษัททรานทะเล ที่ได้กำหนดราคารับซื้อไว้ล่วงหน้า พบว่าสหกรณ์ทั้งสามแห่งส่งกุ้ง

ได้จนครบสัญญาแต่มีปริมาณที่น้อยกว่ากำหนด ผลการดำเนินงานพบว่าสหกรณ์มีกำไร 2 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง มีกำไร 802,967.59 บาท และสหกรณ์ ลุ่มน้ำจันทบุรี มีกำไร 50,576.12 บาท ส่วนสหกรณ์ลุ่มน้ำท่าจีน ขาดทุน 1,334,735.59 บาท ในปี 2550 มีเพียง สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทอง แห่งเดียวที่สามารถส่งกึ่งให้กับบริษัทห้องเย็นได้ แต่ด้วยความไม่เข้าใจกันระหว่างสหกรณ์และอันคามันทำให้มีการยกเลิกสัญญาในระยะเวลาอันสั้น ส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ลุ่มน้ำท่าทองขาดทุนสุทธิ 98,545.60 บาท สหกรณ์ลุ่มน้ำท่าจีน ขาดทุนสุทธิ 418,151.19 บาท และสหกรณ์ลุ่มน้ำจันทบุรี ขาดทุน 359,067.80 บาท

7.6.2 สหกรณ์ที่ไม่สามารถส่งกึ่งบริษัทห้องเย็น จำนวน 3 สหกรณ์ คือ

- สหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำบางปะกง จัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเจรจาหนี้ของกองทุนฟื้นฟูเป็นหลัก ส่วนวัตถุประสงค์ในการซื้อขายแบบมีข้อตกลง สหกรณ์ยังคงรอเงินกู้จากธนาคารจึงยังไม่มีทำที่ชัดเจน

- สหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำปากพนัง ไม่ได้ดำเนินการใด ๆ เนื่องจากไม่ได้รับการอนุมัติเงินกู้จากธนาคาร

- สหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี ซึ่งถือว่ามีความพร้อม เพราะมีเกษตรกรรายใหญ่จำนวนมาก และมีธุรกิจอาหารกุ้งรองรับ แต่ยังไม่ได้ดำเนินการใดๆ นอกจากนี้ยังมีสมาชิกของสหกรณ์มีประสบการณ์ในการทำสัญญาและได้ส่งกึ่งให้บริษัทห้องเย็นซึ่งทำในฐานะส่วนตัว

7.6.3 ผลการศึกษาพบว่า มีเพียง 2 สหกรณ์ที่ต้องการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็น ได้แก่ สหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำท่าจีน และลุ่มน้ำท่าทอง สหกรณ์อื่นๆ ยังไม่มีความชัดเจนต่อการทำสัญญาซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับบริษัทห้องเย็น ได้แก่ สหกรณ์ฯ ลุ่มน้ำจันทบุรี ลุ่มน้ำบางปะกง และลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี มีแผนรับจ้างผลิตกึ่งให้บริษัทห้องเย็นและส่งกึ่งไปต่างประเทศ ส่วนลุ่มน้ำปากพนัง ยังไม่ชัดเจนในการดำเนินงาน

7.7 ภาพรวมความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของเครือข่ายสหกรณ์

ภาพรวมผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ทั้ง 6 แห่ง จำนวน 192 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นดังนี้

7.7.1 ข้อมูลทั่วไป

- เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 76.6 เป็นเพศชาย รองลงมา ร้อยละ 23.4 เป็นเพศหญิง

○ อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 33.9 อายุระหว่าง 41- 50 ปี รองลงมาร้อยละ 29.2 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 25.0 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 8.9 อายุมากกว่า 60 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 3.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 47.94 ปี

○ สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 76.6 สมรส รองลงมาร้อยละ 9.4 โสด ร้อยละ 7.8 หม้าย/หย่า และน้อยที่สุด ร้อยละ 6.3 แยกกันอยู่

○ วุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 58.3 การศึกษาประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 16.7 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ร้อยละ 10.9 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 7.5 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 5.7 การศึกษาระดับอนุปริญญา และน้อยที่สุดร้อยละ 0.5 การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

○ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 42.2 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 5 – 10 ปี รองลงมาร้อยละ 31.3 เลี้ยงกุ้งระหว่าง 11 – 15 ปี ร้อยละ 14.6 เลี้ยงกุ้งมากกว่า 15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 12.0 เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 5 ปี โดยมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.7 ปี

○ พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 43.8 มีพื้นที่เลี้ยงน้อยกว่า 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 31.8 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 10 – 20 ไร่ ร้อยละ 14.6 มีพื้นที่เลี้ยงมากกว่า 30 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 9.6 มีพื้นที่เลี้ยงระหว่าง 21 – 30 ไร่

○ จำนวนบ่อที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 63.0 มีบ่อเลี้ยง น้อยกว่า 5 บ่อ รองลงมาร้อยละ 26.0 มีบ่อเลี้ยงระหว่าง 5-10 บ่อ ร้อยละ 6.8 มีบ่อเลี้ยง 11 – 15 บ่อ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.2 มีบ่อเลี้ยงมากกว่า 15 บ่อ

○ ชนิดของกุ้งที่เลี้ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 80.7 เลี้ยงกุ้งขาวอย่างเดียวย รองลงมาร้อยละ 7.29 เลี้ยงกุ้งขาวและกุ้งกุลาดำและเลี้ยงกุ้งกุลาดำอย่างเดียวย ที่มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 4.2 เลี้ยงกุ้งขาวและกุ้งก้ามกราม และน้อยที่สุดร้อยละ 0.5 เลี้ยงกุ้งก้ามกรามอย่างเดียวย

○ กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยงกุ้งพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 39.1 เป็นของตนเอง รองลงมาร้อยละ 37.0 เช่าที่ดิน ร้อยละ 15.1 เป็นของบิดา/มารดา/ญาติพี่น้อง ร้อยละ 8.3 เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วนและน้อยที่สุดร้อยละ 0.5 อื่นๆ

○ ปริมาณกุ้งที่เลี้ยงปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 52.6 เลี้ยงเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 43.8 เลี้ยงลดลง และน้อยที่สุดร้อยละ 3.7 เลี้ยงเพิ่มขึ้น

○ แหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 42.2 ใช้เงินทุนส่วนตัวหรือเงินญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย รองลงมาร้อยละ 26.6 กู้จากธนาคาร ร้อยละ 20.8 จากแหล่งอื่น และน้อยที่สุดร้อยละ 10.4 กู้นอกระบบ

○ การแนะนำสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า ส่วนมากร้อยละ 40.1 สมัครด้วยตนเอง รองลงมาร้อยละ 29.2 เพื่อนเกษตรกรแนะนำ ร้อยละ 28.7 กรรมการสหกรณ์แนะนำ ร้อยละ 1.0 เจ้าหน้าที่ธนาคารแนะนำ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.5 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ และนิตยสารแนะนำ

○ เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 39.6 ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต รองลงมาร้อยละ 29.7 ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนหรือฟื้นฟูหนี้สิน ร้อยละ 18.8 ต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง ร้อยละ 5.7 ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 6.3 อื่นๆ (ดังตารางที่ 5.36)

ตารางที่ 5.36

ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างของเครือข่ายสหกรณ์ฯ จำแนกตามจำนวนและร้อยละ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	147	76.6
หญิง	45	23.4
รวม	192	100
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	6	3.1
31 - 40 ปี	56	29.2
41 - 50 ปี	65	33.9
51 - 60 ปี	48	25.0
มากกว่า 60 ปี	17	8.9
รวม	192	100.0
อายุเฉลี่ย 47.94 ปี		
สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	18	9.4
สมรส	147	76.6
แยกกันอยู่	12	6.3
หม้าย/หย่า	15	7.8
รวม	192	100

ตารางที่ 5.36 (ต่อ)

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	112	58.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	7.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	32	16.7
อนุปริญญา	11	5.7
ปริญญาตรี	21	10.9
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.5
รวม	192	100
ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	23	12.0
5 – 10 ปี	81	42.2
11 – 15 ปี	60	31.3
มากกว่า 15 ปี	28	14.6
รวม	192	100
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.9 ปี		
พื้นที่การเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	84	43.8
10 – 20 ไร่	61	31.8
21 – 30 ไร่	19	9.9
มากกว่า 30 ไร่	28	14.6
รวม	192	100
จำนวนบ่อ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 บ่อ	121	63.0
5 – 10 บ่อ	50	26.0
11 – 15 บ่อ	13	6.8
มากกว่า 15 บ่อ	8	4.2
รวม	192	100.00

ตารางที่ 5.36 (ต่อ)

<u>ชนิดกึ่งที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
กึ่งขาวอย่างเดียว	155	80.7
กึ่งขาวและกึ่งก้ามกราม	8	4.2
กึ่งขาวและกึ่งกุลาคำ	14	7.3
กึ่งกุลาคำอย่างเดียว	14	7.3
กึ่งก้ามกรามอย่างเดียว	1	0.5
รวม	192	100.00
<u>กรรมสิทธิ์ในพื้นที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
เช่า	71	37.0
ของตนเอง	75	39.1
บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	29	15.1
ของตนเองและเช่าบางส่วน	16	8.3
อื่นๆ	1	0.5
รวม	192	100.00
<u>ปริมาณที่เลี้ยง</u>	จำนวน	ร้อยละ
เท่าเดิม	101	52.6
ลดลง	84	43.8
เพิ่มขึ้น	7	3.7
รวม	192	100
<u>แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่</u>	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย	81	42.2
เงินกู้ธนาคาร	51	26.6
กู้จากแหล่งอื่น ๆ	40	20.8
กู้นอกระบบ	20	10.4
รวม	192	100.00

ตารางที่ 5.36 (ต่อ)

ผู้แนะนำให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนเกษตรกร	56	29.2
กรรมการ	55	28.7
สมัครด้วยตนเอง	77	40.1
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จังหวัด	1	0.5
เจ้าหน้าที่ธนาคาร	2	1.0
นิตยสาร	1	0.5
รวม	192	100.00
เหตุผลการสมัครเข้าเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	76	39.6
ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือพื้นฟูหนี้สิน	57	29.7
ต้องการเข้าร่วมโครงการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	36	18.8
ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	11	5.7
อื่นๆ	12	6.3
รวม	192	100.00

7.7.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์ทั่วไปของเครือข่ายสหกรณ์ แบ่งออกได้ดังนี้

○ วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของเครือข่ายสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.50 โดยมีค่าระดับปานกลาง คือ การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 และระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ในขณะที่ค่าระดับน้อยคือ สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 และ สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 (ดังตารางที่ 5.37

ตารางที่ 5.37

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของเครือข่ายสหกรณ์

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	13.02 (25)	21.35 (41)	23.44 (45)	19.27 (37)	20.83 (40)	1.04 (2)	1.04 (2)	2.83	1.36	ปานกลาง
สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเลี้ยงกุ้งในตลาดต่างประเทศ	9.38 (18)	23.44 (45)	18.75 (36)	30.21 (58)	17.71 (34)	0.52 (1)	0.52 (1)	2.75	1.27	ปานกลาง
ระบบการเลี้ยงกุ้งที่สหกรณ์แนะนำทำให้กุ้งมีคุณภาพมากขึ้น	8.33 (16)	24.48 (47)	20.31 (39)	26.04 (50)	16.15 (31)	3.13 (6)	1.56 (3)	2.73	1.32	ปานกลาง
สหกรณ์อบรมถึงวิธีการเลี้ยงกุ้งที่ถูกต้องทำให้สมาชิกขายกุ้งได้เพิ่มขึ้น	10.42 (20)	19.79 (38)	22.92 (44)	23.44 (45)	11.46 (22)	10.94 (21)	1.04 (2)	2.61	1.47	ปานกลาง
สหกรณ์ฟื้นฟูหนี้สินให้กับสมาชิกที่มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	7.81 (15)	14.06 (27)	16.67 (32)	5.21 (10)	8.33 (16)	47.40 (91)	0.52 (1)	1.65	1.82	น้อยที่สุด
รวม								2.50	1.42	น้อย

○ วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของเครือข่ายสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.37 โดยค่าระดับปานกลาง คือ การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ในขณะที่ค่าระดับน้อย คือ สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 สหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกรนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการ

เลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 สหกรณ์ขายลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยที่เท่ากับ 2.50 กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมสมาชิกอยู่ดีกินดี ให้เท่ากับ 2.49 สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 ส่วนค่าระดับน้อยที่สุด สหกรณ์จัดหาเงินทุนให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 (ดังตารางที่ 5.38)

ตารางที่ 5.38

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของเครือข่ายสหกรณ์

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสหกรณ์เป็นประโยชน์กับสมาชิก	17.71 (34)	22.40 (43)	20.31 (39)	25.00 (48)	10.42 (20)	1.04 (2)	3.13 (6)	3.09	1.32	ปานกลาง
สหกรณ์ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	16.15 (31)	18.75 (36)	21.88 (42)	9.38 (18)	23.96 (46)	3.65 (7)	6.25 (12)	2.82	1.53	ปานกลาง
สหกรณ์ติดต่อกับบริษัทห้องเย็นเพื่อขายกุ้งทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น	14.58 (28)	25.00 (48)	11.46 (22)	25.00 (48)	17.19 (33)	4.69 (9)	2.08 (4)	2.80	1.49	ปานกลาง
สหกรณ์ขายอาหารกุ้งทำให้สมาชิกประหยัดเงิน	11.98 (23)	18.75 (36)	19.79 (38)	18.75 (36)	18.25 (35)	4.69 (9)	7.81 (15)	2.71	1.45	ปานกลาง
สหกรณ์รวบรวมกุ้งของสมาชิกนำไปขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	12.5 (24)	19.27 (37)	16.15 (31)	19.27 (37)	17.71 (4)	5.73 (11)	8.88 (15)	2.59	1.56	ปานกลาง
สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้งให้เกิดความยั่งยืน	13.54 (26)	19.79 (38)	19.27 (37)	6.77 (13)	29.17 (56)	8.85 (17)	2.60 (5)	2.54	1.63	ปานกลาง
สหกรณ์ขายลูกกุ้งในราคาที่เป็นธรรม	10.42 (20)	17.71 (34)	18.75 (36)	13.54 (26)	34.38 (66)	1.56 (3)	3.65 (7)	2.50	1.45	น้อย

ตารางที่ 5.38 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
กิจกรรมสหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกอยู่ดีกินดี	8.85 (17)	19.79 (38)	18.75 (36)	20.31 (39)	23.44 (45)	6.77 (13)	2.08 (4)	2.49	1.45	น้อย
สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการตรงตามความต้องการของสมาชิก	9.90 (19)	21.35 (41)	19.27 (37)	9.38 (18)	20.83 (40)	14.58 (28)	4.69 (9)	2.44	1.64	น้อย
สหกรณ์สนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกุ้ง	11.46 (22)	21.88 (42)	15.63 (30)	4.17 (8)	8.85 (17)	35.42 (68)	2.60 (5)	2.14	1.91	น้อย
สหกรณ์จัดหาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเพียงพอ	7.29 (14)	15.63 (30)	21.35 (41)	7.29 (14)	11.98 (23)	34.90 (67)	1.56 (3)	1.93	1.75	น้อย
สหกรณ์จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกอย่างทั่วถึง	7.81 (15)	19.79 (38)	14.06 (27)	7.29 (14)	13.02 (25)	35.94 (69)	2.08 (4)	1.92	1.81	น้อย
สหกรณ์จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยงกุ้งไว้บริการกับสมาชิกที่มีความจำเป็น	6.77 (13)	17.71 (34)	10.94 (21)	6.25 (12)	11.98 (23)	45.31 (87)	1.04 (2)	1.64	1.81	น้อยที่สุด
รวม								2.37	1.6	น้อย

7.7.3 การดำเนินงานของเครือข่ายสหกรณ์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของเครือข่ายสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.40 โดยมีค่าระดับปานกลาง คือ การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลักอยู่เสมอ และมีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ค่าระดับน้อย คือ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน

ของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37 สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควรค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิกค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 (ดังตารางที่ 5.39)

ตารางที่ 5.39

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของเครือข่ายสหกรณ์

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
การบริหารงานของสหกรณ์มีความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตและคอร์รัปชัน	14.58 (28)	13.54 (26)	16.67 (32)	6.77 (13)	30.21 (58)	0	18.23 (35)	2.70	1.54	ปานกลาง
มีการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบอยู่เสมอ	16.15 (31)	15.10 (29)	18.23 (35)	22.40 (43)	17.19 (33)	8.33 (16)	2.60 (5)	2.65	1.55	ปานกลาง
มีการแจ้งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบอยู่เสมอ	11.98 (23)	20.31 (39)	16.15 (31)	23.44 (45)	17.19 (33)	8.33 (16)	2.60 (5)	2.60	1.51	ปานกลาง
การดำเนินงานของสหกรณ์มุ่งพัฒนารายได้ให้กับสมาชิกเป็นหลัก	7.29 (14)	23.96 (46)	16.15 (31)	21.35 (41)	25.52 (49)	1.56 (3)	4.17 (8)	2.60	1.36	ปานกลาง
สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	5.73 (11)	21.35 (41)	20.83 (40)	11.46 (22)	34.38 (66)	4.69 (9)	1.56 (3)	2.38	1.42	น้อย
สหกรณ์จัดประชุมสมาชิกเพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์อยู่เสมอ	11.98 (23)	17.71 (34)	18.75 (36)	12.50 (24)	19.79 (38)	17.19 (33)	2.08 (4)	2.37	1.67	น้อย

ตารางที่ 5.39 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น							ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี	ไม่มีความคิดเห็น			
สมาชิกที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้งขอรับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ได้ตามสมควร	7.29 (14)	23.44 (45)	15.63 (30)	11.46 (22)	21.88 (42)	18.23 (35)	2.08 (4)	2.27	1.64	น้อย
สหกรณ์ส่งเสริมการพัฒนาสังคมและชุมชนของสมาชิก	8.33 (16)	24.48 (47)	14.58 (28)	8.33 (16)	14.06 (27)	27.08 (52)	3.13 (6)	2.21	1.78	น้อย
รวม								2.40	1.56	น้อย

7.7.4 การซื้อขายแบบมีข้อตกลง ในประเด็นคำถามดังนี้

- การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 53.1 ไม่รู้จัก และร้อยละ 46.9 รู้จัก
- ประสิทธิภาพในการเข้าร่วมซื้อขายแบบมีข้อตกลงกับเครือข่ายสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 83.3 ไม่เคยเข้าร่วม ร้อยละ 16.7 เคยเข้าร่วม
- ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 70.3 เห็นว่ามีประโยชน์ รองลงมาร้อยละ 18.8 ไม่แน่ใจ น้อยที่สุดร้อยละ 10.9 เห็นว่าไม่มีประโยชน์
- ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเข้าร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลงในรอบใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 65.1 ตอบว่าเข้าร่วมฯ รองลงมา ร้อยละ 24.5 ไม่เข้าร่วมฯ และน้อยที่สุดร้อยละ 10.4 ไม่แน่ใจ (ดังตารางที่ 5.40)

ตารางที่ 5.40

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการซื้อขายแบบมีข้อตกลงของเครือข่ายสหกรณ์

การรู้จักการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
รู้จัก	90	46.9
ไม่รู้จัก	102	53.1
รวม	192	100.0
ประสบการณ์ในการร่วมการซื้อขายแบบมีข้อตกลง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	160	83.3
เคย	32	16.7
รวม	192	100.0
ประโยชน์ของสมาชิกต่อการซื้อขายฯ	จำนวน	ร้อยละ
มีประโยชน์	135	70.3
ไม่มีประโยชน์	21	10.9
ไม่แน่ใจ	36	18.8
รวม	192	100.0
ความเห็นสมาชิกต่อการร่วมการซื้อขายฯ รอบใหม่	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วม	125	65.1
ไม่เข้าร่วม	47	24.5
ไม่แน่ใจ	20	10.4
รวม	192	100.0

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.68 ปี การศึกษาประถมศึกษา สอนแล้ว ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 10.7 ปี เลี้ยงกุ้งขาวในพื้นที่เช่า น้อยกว่า 10 ไร่ บ่อเลี้ยงน้อยกว่า 5 บ่อ ปริมาณการเลี้ยงกุ้งเท่าเดิม ส่วนมากใช้เงินทุนส่วนตัวเงินทุนส่วนตัว/ญาติพี่น้องโดยไม่เสียดอกเบี้ย สมัครเป็นสมาชิกเพราะเพื่อนเกษตรกรแนะนำ เหตุผลต้องการความช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต ภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์หลัก วัตถุประสงค์ทั่วไป และการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างที่รู้และไม่รู้เกี่ยวกับการซื้อขายแบบมีข้อตกลง มีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการซื้อขายฯ แต่เห็นว่าการซื้อขายแบบมีข้อตกลงมีประโยชน์และต้องการเข้าร่วมการซื้อขายฯ หากเครือข่ายมีการทำในครั้งต่อไป

7.7.5 สรุปภาพรวมความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์ทั่วไปของเครือข่ายสหกรณ์ เป็นดังนี้

วัตถุประสงค์หลัก พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินตาม วัตถุประสงค์หลัก อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.50 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพนัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 ส่วนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05 สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.54 และสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.06 (ดังตารางที่ 5.41)

ตารางที่ 5.41

สรุปภาพรวมความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์หลักของแต่ละสหกรณ์

สหกรณ์	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าระดับ
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง	3.87	0.53	มาก
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพนัง	3.83	0.45	มาก
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง	2.32	0.96	น้อย
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี	2.05	0.86	น้อยที่สุด
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน	1.54	0.61	น้อยที่สุด
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี	1.06	0.77	น้อยที่สุด
รวม	2.50	1.42	น้อย

วัตถุประสงค์ทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินตาม วัตถุประสงค์ทั่วไป อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.37 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพนัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 ส่วนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.32 สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 และสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.11 (ดังตารางที่ 5.42)

ตารางที่ 5.42

สรุปภาพรวมความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินตามวัตถุประสงค์ทั่วไปของแต่ละสหกรณ์

สหกรณ์	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าระดับ
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง	3.87	0.48	มาก
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพนัง	3.83	0.45	มาก
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง	2.38	1.38	น้อย
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี	1.32	0.53	น้อยที่สุด
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน	1.27	0.50	น้อยที่สุด
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี	1.11	0.69	น้อยที่สุด
รวม	2.37	1.60	น้อย

การดำเนินงานของเครือข่ายสหกรณ์ พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการบริหารงานของสหกรณ์ในรูปแบบการดำเนินงานของเครือข่ายสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.40 เมื่อจำแนกรายสหกรณ์ พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพนัง โดยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และ สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ในขณะที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี กลุ่มน้ำท่าจีน และกลุ่มน้ำจันทบุรี น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66, 1.24 และ 1.05 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 5.43)

ตารางที่ 5.43

สรุปภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินงานของแต่ละสหกรณ์

สหกรณ์	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าระดับ
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำปากพนัง	3.85	0.44	มาก
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำบางปะกง	3.83	0.62	มาก
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าทอง	2.59	1.07	ปานกลาง
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี	1.66	0.78	น้อยที่สุด
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำท่าจีน	1.24	0.61	น้อยที่สุด
สหกรณ์ฯ กลุ่มน้ำจันทบุรี	1.05	0.54	น้อยที่สุด
รวม	2.40	1.56	น้อย